دنیای اقتصاد

روزنامه صبح ایران

ضمیمه هفتگی استان‌های خراسان ۳۵۷

دوشنبه/ ۲۹ شهریورماه ۱۴۰۰/ ۱۳ صفر ۱۴۴۳

۲۰ سپتامبر ۲۰۲۱/ سال نوزدهم/شماره ۵۲۷۰ /۸ صفحه / ضمیمه رایگان

در صفحه ۶ بخوانید

کارشناسان تجارت خارجی از الزامات روابط اقتصادی با افغانستان کنونی می گویند

نقشه راه مراوده با «طالبان»

ترَوند

شرکت گروه تولیدی و کشاورزی تروند زعفران قاینات (سهامی خاص)

ما یک تجربه جدید از زعفران خلق کردیم!

www.tarvandsaffron.ir/com

«دنیای اقتصاد» از تاثیر طرح «مسکن یک میلیونی» بر بازار خبر می‌دهد

مسکن دولتی تنش‌ساز یا چالش‌زدا؟

نمایی تازه از مشهد- عکس آرمین صمیمی

یادداشت

سرنوشت نامعلوم آمایش سرزمین و GIS سازمانی

حسین ثنایی‌نژاد *

گویا اولین بار در اوایل دهه ۱۹۵۰ میلادی، مفهوم «آمایش سرزمین» در فرانسه مطرح شده است. چیزی که امروز در علم مدیریت و برنامه‌ریزی از آن به Spatial planning یاد می‌شود.

واژه آمایش به معنی آمادگی یا آماده‌سازی یا بررسی و تحلیل کردن است. سرزمین هم به قسمتی از سیاره زمین گفته می‌شود که به وسیله گروه‌هایی از انسان‌ها تصرف شده باشد. بنابراین، آمایش سرزمین به معنی مطالعه و تحلیل یک سرزمین برای آماده‌سازی آن برای هدف خاصی است.

برنامه‌ریزی مبتنی بر تحلیل مکانی با هدف تنظیم روابط و کنش‌های متقابل بین عوامل انسانی، اقتصادی و عوامل محیطی انجام می‌شود و هدف آن بهینه‌سازی بهره‌مندی پایدار بر مبنای استعدادهای انسانی و امکانات محیطی است.

ادامه در همین صفحه

وضعیت سرمایه‌گذاری اتباع افغان در خراسان رضوی

حسین امیررحیمی *

استان خراسان رضوی به دلیل همجواری با افغانستان و شهر مشهد به سبب وجود بارگاه مطهر حضرت علی ابن موسی الرضا(ع) درکنار دیگر ظرفیت های کم نظیر اقتصادی، انتخاب نخست فعالان اقتصادی افغانستانی بوده است.

طی سه سال گذشته قریب به ۱۰۰ طرح سرمایه گذاری خارجی در استان خراسان رضوی توسط متقاضیان سرمایه‌گذاری افغانستانی انجام شده است که به لحاظ تعداد طرح مصوب، ۷۱ درصد از طرح‌های مصوب استان در سه سال گذشته بوده است.

در شرایط فعلی کشور ما و به خصوص، استان خراسان رضوی با توجه به ظرفیت‌های اشاره شده می‌تواند با اتخاذ قوانین و مقررات تسهیل کننده در امر سرمایه‌گذاری از قبیل تسهیل قوانین مربوط به اخذ جواز اقامت، اطمینان بخشیدن به سرمایه‌گذاران برای ماندن در ایران، ...

ادامه در همین صفحه

مهمترین درخواست فعالان اقتصادی خراسان رضوی از وزارت کشور در تعیین استاندار جدید چیست؟

مساله اختیارات استاندار

دنیای اقتصاد- بیش از یک ماه از آغاز به کار رسمی دولت سیزدهم در کشور می گذرد؛ وزرای پیشنهادی ابراهیم رئیسی هم (به جز وزیر آموزش و پرورش) اوایل همین ماه، از سوی مجلس شورای اسلامی رای اعتماد گرفتند و بدین ترتیب روشن شد که چه کسانی قرار است سکان وزارتخانه‌های مختلف را به دست بگیرند.

صفحه ۳

سند آمایش، اندر خم یک کوچه — صفحه ۴

رانندگان ایرانی، چشم به راه ثباتِ افغانستان — صفحه ۵

احتمال تکرار قطعی برق در نیمه دوم سال — صفحه ۸

نگرانی از ورود موج ششم کرونا — صفحه ۲

سرنوشت نامعلوم آمایش سرزمین و GIS سازمانی

ادامه از همین صفحه

تاریخچه رسمی این اصطلاح در ایران به دهه ۳۰ خورشیدی برمی‌گردد. ولی در واقع این مفهوم به اندازه سابقه حضور انسان بر روی سیاره زمین قدیمی است. در واقع، بررسی شرایط محیطی و انتخاب محل سکونت و الگوی زندگی بر اساس این شرایط و امکانات از همان ابتدا مورد توجه بشر هوشمند بوده است. ظهور و توسعه تمدن‌ها بر کناره رودخانه‌ها و سرزمین‌های حاصلخیز، حاصل توجه انسان به آمایش سرزمین بوده است.

با فراهم شدن امکان دسترسی انسان به منابع متنوع و متعدد و گسترش شبکه‌های ارتباطی و حمل‌ونقل و نیز پیچیده شدن مسائل اجتماعی، سیاسی و امنیتی جوامع انسانی، مساله آمایش سرزمین و برنامه‌ریزی مکانی بسیار حیاتی شده است. در واقع هرگونه برنامه توسعه‌ای بدون داشتن آمایش سرزمین بی‌گمان به مشکلات جدی برمی‌خورد.

به جرات می‌توان گفت بسیاری از بحران‌های محیط زیستی و عدم توازن توسعه‌ای که اکنون در کشور ما خود را می‌نماید، به‌خاطر بی‌بهره بودن برنامه‌ریزان از آمایش سرزمین است.

مهمترین مساله در آمایش سرزمین وجود یک سامانه اطلاعات مکانی مبتنی بر سیستم‌های اطلاعات جغرافیایی (GIS) است. خوشبختانه اخیرا رییس امور برنامه‌ریزی، نظارت و آمایش سرزمین سازمان برنامه و بودجه درباره راه‌اندازی این سرویس گفته است: «راه‌اندازی سرویس یکپارچه نقشه و اطلاعات مکانی آمایش سرزمین، امکان مشاهده و کارتوگرافی ۱۵۰ لایه اطلاعات جغرافیایی مطالعات و اسناد مصوب آمایش ملی و موزاییک ۳۱ استان با بیش از ۶۰۰ فیلد آماری را فراهم می‌کند.»

وی در ادامه اضافه کرده است که این سیستم تمام قابلیت‌های یک GIS سازمانی را دارا است. اینجانب نزدیک به ۲۰ سال است مقوله GIS سازمانی را پیگیری می‌کنم. مهمترین مساله در ایجاد یک GIS سازمانی تدوین پروتکل‌ها، آیین‌نامه‌ها، مقررات و قوانین مربوط به تهیه، ذخیره‌سازی، به‌هنگام‌سازی و تولید خروجی‌های مناسب از داده‌های مکانی و داده‌های توصیفی مرتبط با آنهاست.

بدون وجود چنین مجموعه کاملی از قوانین و مقررات و دستورالعمل‌هایی که پشتوانه حقوقی کافی را برای یک GIS سازمانی فراهم سازد آنچه تشکیل می‌شود، اگرچه یک بانک اطلاعاتی ارزشمند می‌تواند باشد، اما همچنان نمی‌توان آن را GIS سازمانی نامید.

من در کلاس به دانشجویانم می‌گویم GIS سازمانی باید از اعتباری شبیه بانک مرکزی برخوردار باشد. به همان صورت که تمام اوراق بهادار و اسکناس‌ها صرفا به دلیل اینکه بانک مرکزی آنها را منتشر کرده، معتبر و قابل معامله بین همه مردم عادی است، اطلاعات موجود در یک GIS سازمانی نیز باید چنین اعتباری داشته باشد.

سوال من از دست‌اندرکاران GIS سازمانی اعلام شده در سازمانی مدیریت این است که بر اساس کدام قوانین و آیین‌نامه‌های مصوب که پشتیبانی حقوقی و قضایی کافی را برای چنین کاری مهیا کرده باشد، این بانک اطلاعات مکانی را GIS سازمانی اعلام می‌کنند؟

کدام قوانین موضوعه در کشور بر شیوه گردآوری، ذخیره‌سازی و به‌هنگام‌سازی داده‌های مکانی شامل می‌شوند که وظایف و حقوق عوامل دست‌اندرکار و کاربران بهره‌بردار این داده‌ها را تبیین و از آنها پشتیبانی قضایی می‌کنند. باید توجه داشت که ماهیت داده‌های مکانی به‌گونه‌ایست که کاملا با داده ای توصیفی متفاوت بوده و به آنها حساسیت زیادی بخشیده است.

به عنوان مثال، آیا اگر مسوول پروژه‌ای از داده‌های این بانک استفاده کند و به‌خاطر نقص یا غلط بودن آیتم‌های آن متضرر شود، چه مکانیسم حقوقی آن را بررسی می‌کند و بر اساس کدام قانون برای چنین خسارتی حکم صادر می‌شود؟ و چه جرمی برای فردی که آن اطلاعات ناقص یا غلط را در بانک اطلاعاتی قرار داده است در نظر گرفته شده است؟

مساله وقتی پیچیده‌تر خواهد شد که این بانک اطلاعات مکانی (که من هنوز آن را GIS سازمانی نمی‌نامم) چنانچه ادعا شده است، بخواهد مبنای آمایش سرزمین قرار گیرد. چیزی که برای یک نفر مثل من هنوز بیش از آرزویی نیست!

امیدوارم مسوولان در مصاحبه‌های بعدی توضیحاتی بدهند که بتواند برای متخصصان امر قانع‌کننده باشد.

* استاد دانشگاه فردوسی مشهد

وضعیت سرمایه‌گذاری اتباع افغان در خراسان رضوی

ادامه از همین صفحه

پایین آوردن کف سرمایه‌گذاری قابل پذیرش و دیگر سیاست‌های تسهیل کننده؛ منابع مالی مناسبی را برای پیشبرد اهداف توسعه‌ای خود جذب کند. در این راستا اداره کل امور اقتصادی و دارایی سیاست‌های پیشنهادی خود را در قالب پیشنهاد ارائه خدمات اقامت در ازای ۱۰۰ هزار دلار سرمایه‌گذاری در یکی از پروژه‌های استانی که مجوزهای لازم قانونی را اخذ کرده باشد و همچنین ایجاد صندوق تجمیع سرمایه‌گذاری خرد خارجی در خراسان رضوی را به مراجع ذیربط منعکس کرده است.

جمهوری اسلامی ایران طی سال‌های گذشته همواره میزبان مهاجران کشور دوست و همسایه؛ افغانستان بوده است و برخلاف برخی از کشورها نظیر امارات متحده عربی که پس از مدتی با تغییر قوانین و سیاست‌های خود مشکلاتی را برای مهاجران افغانستانی به وجود آورده‌اند؛ ایران همیشه مقصد امن اتباع افغانستانی اعم از خانوارهای جنگ‌زده و کم توان و نیز صاحبان سرمایه و تخصص بوده است.

در تحولات اخیر افغانستان نیز ایران به مانند همیشه می‌تواند مقصد اتباع این کشور باشد که به ناچار و از هراس شرایط ناگوار موجود در افغانستان؛ به ایران عزیمت کرده‌اند. بدیهی است که مهاجران از طیف های گوناگون و با سرمایه‌های مالی و اجتماعی متفاوت خواهند بود و بهره‌برداری مناسب از اتباع توانمند، صاحب سرمایه و تخصص امری ضروری به نظر می‌رسد.

در ایران قانون تشویق و حمایت سرمایه‌گذاری خارجی؛ ظرفیت مناسبی است که صاحبان سرمایه در افغانستان می‌توانند با بهره‌مندی از مشوق‌های این قانون در حوزه‌های گوناگون سرمایه‌گذاری کرده و از تسهیلات این قانون از جمله اقامت بلند مدت در جمهوری اسلامی ایران بهره‌مند شوند. از طرفی مسائل و مشکلات متاثر از تحریم‌های ظالمانه بین‌المللی علیه ایران، با توجه به همسایگی دو کشور ایران و افغانستان و ۸۱۵ کیلومتر مرز مشترک دو کشور؛ کمترین اثر را در روابط اقتصادی این دو کشور داشته و بسیاری از محدودیت‌های ناشی از تحریم‌ها نظیر انتقال ارز از مبادی رسمی به داخل ایران؛ برای سرمایه‌گذاران افغانستانی وجود نداشته یا در مقایسه با دیگر کشورها کمتر است.

موارد مذکور در کنار قرابت‌های زبانی، فرهنگی، مذهبی و تاریخ مشترک دو ملت سبب شده است که جمهوری اسلامی ایران مقصد اول بسیاری از مهاجرین افغانستانی به ویژه غرب و شمال افغانستان باشد. البته باید توجه داشت که سرمایه و توان اقتصادی غالب مهاجرینی که در شرایط کنونی به ایران عزیمت می‌کنند بیش از ۲۰۰ هزار دلار نبوده و تجمیع و هدایت این سرمایه های خرد به سمت بخش‌های مولد اولویت‌دار کشور دارای اهمیت بالایی است.

*مدیرکل اقتصاد و دارایی خراسان رضوی

مدیر روابط عمومی فرودگاه بین‌المللی هاشمی‌نژاد مشهد خبر داد

کاهش ۳۶ درصدی پروازهای فرودگاه مشهد نسبت به سال ۹۸

مدیر روابط عمومی فرودگاه بین‌المللی هاشمی‌نژاد مشهد از کاهش ۳۶ درصدی پروازها و ۵۶ درصدی جابجایی مسافر در فرودگاه مشهد نسبت به وضعیت مشابه در سال ۹۸ خبر داد.

به گزارش ایسنا، حسن جعفری در خصوص کاهش میزان جابجایی مسافر و پروازهای فرودگاه بین‌المللی هاشمی‌نژاد مشهد اظهار کرد: اداره‌کل فرودگاه‌های خراسان رضوی همگام با ستاد مقابله با کرونا در کاهش پروازهای داخلی و خارجی جهت قطع زنجیره شیوع و انتقال بیماری کرونا، مدیریت اعزام و پذیرش مسافران و پروازها را به گونه‌ای پیش برده است که در مقایسه آماری ۵ ماه ابتدایی سال جاری نسبت به وضعیت مشابه در سال ۹۸، با جابجایی یک میلیون و ۷۸۰ هزار و ۷۹ نفر کاهش ۵۶ درصدی در بخش جابجایی مسافر و در بخش نشست و برخاست ۱۸ هزار و ۹۳۰ پرواز نیز کاهش ۳۶ درصدی در بخش پروازها را تجربه کرده است.

● سهم ۴۱ درصدی پروازهای مسیر مشهد- تهران در فرودگاه هاشمی‌نژاد

وی افزود: از ۱۷۱۶ پرواز داخلی انجام شده به ۳۲ مقصد داخلی توسط ۱۸ شرکت هواپیمایی، بیشترین پرواز مربوط به مسیر مشهد- تهران با ۷۰۸ پرواز و جابجایی ۶۶ هزار و ۷۰۵ مسافر بوده است. مدیر روابط عمومی فرودگاه بین‌المللی هاشمی‌نژاد مشهد خاطرنشان کرد: از ۱۹۰ پرواز خارجی انجام شده به ۱۲ مقصد خارجی که توسط ۸ شرکت هواپیمایی داخلی و ۷ شرکت هواپیمایی خارجی انجام شده، بیشترین پرواز مربوط به مسیر مشهد- نجف با ۵۱ پرواز و ۶۳۵۱ مسافر بوده است.

● ۱۹ درصد پروازهای مرداد ماه با تاخیر انجام شده است

جعفری بیان کرد: مطابق آمار جمع‌آوری شده از ۱۹۰۶ پرواز خروجی که در مرداد ماه ۱۴۰۰ انجام شده، ۳۵۴ پرواز با ۳۰ دقیقه تاخیر و یا بیشتر انجام شده که معادل ۱۹ درصد کل پروازهای خروجی در مرداد ماه است و مجموع تاخیر پروازها به ۲۹ هزار و ۸۲۳ دقیقه رسیده است. می‌توان گفت که به طور متوسط پروازهای تأخیردار تقریبا با ۸۴ دقیقه تأخیر انجام شده است. وی در خصوص علت تاخیر در پروازها ادامه داد: ۵۵ درصد عمده تاخیر پروازها به دلیل تاخیر در ورود پرواز، ۱۹ درصد مربوط به عملکرد شرکت هواپیمایی، ۱۴ درصد به دلیل نقص فنی و ۱۲ درصد باقی‌مانده به دلایل دیگر همانند مشکلات کِرو، هندلینگ کننده‌ها، مسافران و... بوده است. مدیر روابط عمومی فرودگاه بین‌المللی هاشمی‌نژاد مشهد در خصوص ساعت اوج پروازهای داخلی و خارجی تصریح کرد: ساعت اوج در پروازهای خروجی داخلی بین ساعت ۱۶ تا ۱۷ با ۱۷۵ پرواز و ساعت اوج در پروازهای خروجی بین‌المللی بین ساعت ۳ تا ۴ بامداد با ۳۰ پرواز بوده است. جعفری اضافه کرد: بیشترین فراوانی پروازهای داخلی در روز جمعه و بیشترین فراوانی پروازهای خارجی در روزهای شنبه و پنجشنبه بوده است.

دنیای اقتصاد

روزنامه صبح ایران

امور آگهی‌های ضمیمه هفتگی خراسان

۰۹۱۲ ۴۱۹ ۸۶ ۳۵

همکاران محترم، سرکار خانم‌ها خاوریان

در غم از دست دادن پدری مهربان همراه و غمخوارتان هستیم.

روحش قرین رحمت پروردگار و صبر و سلامت ارزانی شما باد.

همکاران شما در روزنامه دنیای اقتصاد- سرپرستی خراسان رضوی

به اطلاع شهروندان خیر، اعضای محترم هیئات مذهبی و فعالان اقتصادی می‌رساند مرکز نیکوکاری اطعام ماندگار با مجوز رسمی به شماره ۴۴۴۲ و با شماره کارت بانکی ۶۰۳۷۹۹۷۹۵۰۲۵۹۱۱۰ به نام «مرکز نیکوکاری اطعام ماندگار» برای اطعام نیازمندان فعالیت می‌کند.

خراسان شمالی

۱۶ معدن خراسان شمالی آماده واگذاری به بخش خصوصی

ایرنا- مدیرکل دفتر جذب و حمایت از سرمایه‌گذاری استانداری خراسان شمالی گفت: ۱۶ معدن این استان که کارهای مربوط به اکتشاف آن انجام شده آماده واگذاری به بخش خصوصی است. سیدعلی میرکریمی اظهار کرد: خراسان شمالی دارای ظرفیت های زیاد در زمینه فعالیت های معدنی است و به لحاظ ذخیره معدنی و تنوع ماده معدنی ظرفیت های خوبی در این استان وجود دارد.

وی با اشاره به اینکه ۱۶ معدن قابل واگذاری به بخش خصوصی در سامانه مجوزهای بی نام بارگذاری شده است گفت: عمده این معادن شامل سنگ تزیینی، مرمریت و بتنی است که تمامی فرآیندها برای بارگذاری به بخش خصوصی آن انجام شده است.

مدیرکل دفتر جذب و حمایت از سرمایه گذاری استانداری خراسان شمالی خاطرنشان کرد: با بهره بردرای از این معادن برای بیش از ۲۰۰ نفر شغل ایجاد می شود و میزان سرمایه گذاری در آن یک هزار و ۹۲۰ میلیار ریال برآورد شده است.

وی در بخش دیگر سخنان خود درباره واگذاری طرح‌های ناتمام بخش دولتی به بخش خصوصی اظهار کرد: ۳۲ طرح دولتی قابل واگذاری به بخش خصوصی هم در سامانه مجوزهای بی نام استان بارگذاری شده است.

میرکریمی با اشاره به اینکه میزان پیشرفت این طرح ها تا ۶۰ درصد است افزود: این طرح ها در حین اجرا برای برای ۳۸۴ نفر شغل ایجاد می کند و برای تکمیل آن هفت هزار و ۶۲۰ میلیارد ریال اعتبار نیاز است.

وی با بیان اینکه تمامی فرآیندها برای واگذاری این پروژه ها به بخش خصوصی طی شده و دولت، مزایایی برای ورود بخش خصوصی دیده است تصریح کرد: سرمایه گذار می تواند بخشی از طرح را تغییر کاربری دهد تا منافعش در اجرای این طرح تامین شود و انجام کار دارای توجیه اقتصادی باشد.

مدیرکل دفتر جذب و حمایت از سرمایه گذاری استانداری خراسان شمالی خاطرنشان کرد: امکان پرداخت تسهیلات بانکی هم برای تکمیل این طرح ها به بخش خصوصی وجود دارد.

تلخ‌کامی باغداران خراسان شمالی و هراس از سرقت دسترنج‌ها

ایرنا- کشاورزان خراسان شمالی این روزها نگهبانی شبانه از محصول را پیشه کرده اند در باغ و کشتزار خود چادر زده و شب‌های سرد رو به پاییز را در آن به سر می‌برند تا مبادا ثمره زحمتشان طعمه سارقان شود.

افزایش سرقت محصولات از باغ‌ها و مزارع در خراسان شمالی در فصل برداشت، کشاورزان و باغداران را وادار کرده تا شبانه روزی در سر زمین‌ها یا باغ‌ها باشند و از محصولات خود حراست کنند.

نیروی انتظامی خراسان شمالی اعلام کرده است که برای جلوگیری از این آسیب، گشت‌های پلیس فعال شده است اما مردم می‌گویند این گشت زنی ها درمان درد نیست، سارقان زمانی که گشت ها را در یک روستا می‌بینند به سراغ روستای دیگر می‌روند و پلیس هم نمی‌تواند عاملان سرقت را به خوبی شناسایی کند.

محصولاتی از جمله پیاز،گوجه فرنگی، گردو و یا انگور بیش از سایر محصولات مورد سرقت قرار گرفته است.

● برداشت میوه‌های نارس

اکنون تولیدکنندگان بخش کشاورزی با مشکل جدی به نام سرقت روبه رو هستند. افزایش سرقت از باغ ها و مزارع این روزها کشاورزان را عاصی و گلایه مند کرده است، نگرانی از سرقت کار را به جایی رسانده که برخی از گردودداران محصول خود را پیش از رسیدن، جمع آوری و در بازار عرضه می‌کنند.

عرضه این محصولات نارس در بازار البته سبب گلایه مصرف کننده هم شده است، زیرا گردوهای نارس در کمترین زمان دچار خرابی و فساد می‌شود.

یکی از باغداران روستای فیروزه شهرستان بجنورد در این باره گفت: سارقان شب ها و با استفاده از نور چراغ قوه به سراغ درختان گردو می آیند و محصول را می دزدند، این سرقت ها از هفته های پیش و حتی زمانی که هنوز میوه نارس بود، انجام می شد واکنون بیشتر شده و باغداران را عاصی کرده است.

رضا فیروزه اظهار کرد: برداشت گردوهای نارس توسط باغدار و یا سارقان و عرضه آن در بازار به ضرر مردم است و خسارت آن متوجه مردم است.

وی افزود: باغداران به ناچار در باغ چادر زده‌اند تا از محصول خود نگهبانی کنند، شب ها بیدار می مانند و ساعت ها در میان درختان گشت می زنند تا از سرقت در امان باشد.

این باغدار روستای فیروزه گفت: گردو، میوه گرانی است از این رو سرقت این محصول هم زیاد شده است، سارقان گردو را جمع آوری کرده و با قیمت پایین تر به مغازه داران می فروشند بعضا هم دست فروشی می کنند و سود زحمات باغدار را به جیب می زنند.

یک پیازکار شهرستان بجنورد هم با بیان اینکه امسال قیمت این محصول بالا است گفت: سارقان بخش زیادی از پیاز زمین را برداشت کرده اند، شنیده شده سارقان اول صبح و یا شب ها بر سر مزارع می آیند و پیاز را جمع آوری می کنند.

عباس رضایی با بیان اینکه سارقان پیازها را با قیمت بسیار کم به مغازه داران می فروشند، افزود: مشکل سرقت پیاز تنها به ضرر اقتصادی محدود نمی شود، برداشت های شبانه سبب تخریب محصول و از بین رفتن آن بر سر زمین می شود که خسارت های خود را دارد.

ستاد مبارزه با کرونای خراسان رضوی اعلام کرد

نگرانی از ورود موج ششم کرونا

دنیای اقتصاد- در حالی که وضعیت قرمز کرونا در مشهد به تازگی به رنگ نارنجی درآمده است، مسوولان ستاد پیشگیری و مقابله با کرونای خراسان رضوی، از نگرانی برای ورود موج ششم کرونا در خراسان رضوی از اواخر مهرماه امسال خبر می‌دهند. شاید همین موضوع دلیلی است بر احتمال ممنوعیت سفر به مشهد در دهه پایانی ماه صفر؛ زیرا در صورت هجوم مسافران به این کلانشهر، وضعیت بغرنج و تلخ کرونا در مشهد و خراسان رضوی بار دیگر اتفاق خواهد افتاد.

در آغاز پیک پنجم کرونا در مشهد، ۳۰درصد تخت‌های بیمارستانی در اختیار مسافران قرار داشت و این در حالی بود که بیمارستان‌های این کلانشهر با کمبود تخت و آمبولانس مواجه بودند. بر همین اساس، نگرانی‌هایی بابت افزایش حضور مسافران و بار دیگر تشدید کووید ۱۹ در این کلانشهر احساس می‌شود.

محمود شبستری، رئیس کمیته علمی ستاد پیشگیری و مقابله با کرونا در خراسان رضوی دراین‌باره گفت: روند کاهشی مبتلایان به کووید ۱۹ در این استان ادامه دارد اما نگران ورود موج ششم کرونا در اواخر مهر ماه امسال همگام با فصل پاییز هستیم.

وی در حاشیه نشست ستاد پیشگیری و مبارزه با کرونا در خراسان رضوی افزود: خراسان رضوی در حال رسیدن به انتهای موج پنجم کرونا است؛ اما شرایط پایدار نیست و در صورت عدم مراقبت و رعایت نکردن پروتکل‌های بهداشتی امکان بازگشت بیماری وجود دارد.

شبستری ادامه داد: احتمال اوج گیری موج ششم کرونا از شرق کشور وجود دارد و خراسان رضوی با توجه به رفت و آمدها در مناطق شرقی و جنوبی و همجواری با کشور افغانستان در معرض خطر است.

رییس کمیته علمی ستاد پیشگیری و مقابله با کرونا در خراسان رضوی گفت: برای شکل نگرفتن موج ششم کرونا، باید مساعدت و کمک همگانی در رعایت پروتکل‌های بهداشتی و پوشش فراگیر واکسیناسیون رقم بخورد.

وی افزود: ویروس کرونا تاکنون ۴۵ جهش داشته که در موج چهارم نوع آلفای انگلیسی و در موج پنجم نوع دلتای هندی آن در خراسان رضوی غالب بود.

شبستری ادامه داد: در صورت ورود موج ششم کرونا به این استان احتمال شیوع سویه «لامبدا» و «مو» که منشاء آنها آمریکای جنوبی است وجود دارد. وی گفت: با تدابیر انجام شده موج پنجم کرونا در این استان که بیشترین تعداد ابتلا را در بین دیگر موجها داشت به خوبی مدیریت شد. رییس کمیته علمی ستاد پیشگیری و مقابله با کرونا در خراسان رضوی افزود: این استان هم اکنون از نظر کاهش تعداد مبتلایان وضعیت بهتری نسبت به بسیاری از استانهای دیگر کشور داشته و از نظر کاهش تعداد مبتلایان در رتبه هشتم کشور قرار دارد.

وی ادامه داد: انجام واکسیناسیون در این استان سرعت خوبی دارد و اگر ۷۰ درصد مردم دُز اول و دوم واکسن را دریافت کنند می توان کنترل ویروس کرونا و عدم ورود به موجهای بعدی را انتظار داشت. دکتر شبستری بر رعایت پروتکلهای بهداشتی،استفاده از ماسک و خودداری از ترددهای غیر ضروری بویژه در دهه پایانی ماه صفر از سوی همه مردم تاکید کرد.

● لغو محدودیت سنی دریافت واکسن کرونا در خراسان رضوی

مدیر روابط عمومی دانشگاه علوم پزشکی مشهد هم گفت: تمامی افراد بالای ۱۸ سال ساکن در مناطق زیر پوشش دانشگاه علوم پزشکی مشهد می‌توانند نسبت به دریافت واکسن اقدام کنند.

حمیدرضا رحیمی از لغو محدودیت سنی دریافت واکسن برای افراد بالای ۱۸ سال در مناطق زیر پوشش دانشگاه علوم پزشکی مشهد که شامل ۱۵ شهرستان خراسان رضوی است، خبر داد و اظهار کرد: با مساعدت رئیس دانشگاه و ابلاغ معاونت بهداشت، تمامی افراد بالای ۱۸ سال ساکن در مناطق زیر پوشش این دانشگاه می‌توانند با مراجعه به مراکز و پایگاه‌های واکسیناسیون نسبت به دریافت واکسن اقدام کنند.

مدیر روابط عمومی دانشگاه علوم پزشکی مشهد تصریح کرد: با پیگیری‌های صورت گرفته توسط رئیس دانشگاه علوم پزشکی مشهد، تا دو روز آینده تعداد قابل توجهی واکسن برکت به این دانشگاه اختصاص می‌یابد تا ضمن تزریق دوز دوم افراد واکسینه شده، شرایط برای واکسیناسیون افرادی که تمایل به تزریق این واکسن دارند نیز فراهم شود.

وی با بیان این‌که در حال حاضر ۴۷ مرکز و پایگاه واکسیناسیون در مناطق زیر پوشش این دانشگاه فعال است افزود: در حال حاضر روزانه بیش از ۸۰ هزار دز واکسن در این مراکز تزریق می‌شود و ظرفیت‌های لازم برای زیر پوشش قرار دادن ۱۰۰ هزار نفر نیز در این دانشگاه فراهم شده است.

خبر مرتبط

خراسان رضوی در آستانه نارنجی شدن

بر اساس آخرین رنگ‌بندی منتشر شده در سامانه «ماسک»، تعداد شهرهای قرمز خراسان رضوی به سه شهرستان کاهش یافت و این استان در آستانه خروج کامل از وضعیت قرمز قرار گرفت.

به گزارش مهر، بر اساس آخرین گزارش سامانه ماسک وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، شمار شهرستان‌های قرمز استان خراسان رضوی از نظر شیوع کرونا به سه شهرستان کاهش یافت.

بر اساس اطلاعات به‌روزشده این سامانه، هم‌اکنون تنها شهرستان‌های درگز، خلیل‌آباد و بردسکن در استان خراسان رضوی در وضعیت قرمز کرونایی قرار دارند، این در حالی است که شمار شهرستان‌های قرمز خراسان رضوی در هفته گذشته هفت شهرستان بود که شهرستان‌های گناباد، سرخس، سبزوار و قوچان به رنگ نارنجی تغییر وضعیت داده‌اند.

از میان ۳۳ شهرستان خراسان رضوی، هم‌اکنون سه شهرستان در وضعیت قرمز، ۱۸ شهرستان در وضعیت نارنجی و ۱۲ شهرستان در وضعیت زرد شیوع کرونا قرار دارند.

اکنون شهرستان‌های مشهد، سرخس، نیشابور، تربت حیدریه، چناران، کاشمر، سبزوار، قوچان، خواف، فریمان، گناباد، کاشمر، صالح آباد، تایباد، ششتمد، کوهسرخ، بینالود زبرخان در این استان در وضعیت نارنجی هستند.

شهرستان‌های فیروزه، خوشاب، جغتای، جوین، داورزن، کلات، تربت جام، باخرز، زاوه، رشتخوار، مه ولات و بجستان نیز در وضعیت زرد کرونایی قرار دارند.

استاد دانشگاه فردوسی مشهد تاکید کرد

زنگ خطر شوری آب مشهد

دنیای اقتصاد- عضو هیات علمی گروه علوم و مهندسی آب دانشگاه فردوسی مشهد گفت: شور شدن آب ورودی مشهد اتفاقی است که در پیش چشمانمان در حال رخ دادن است. باید توجه داشت شور شدن آب دشت‌ها عواقب وخیمی را به دنبال دارد.

به گزارش ایسنا، کامران داوری گفت: در سال ۴۷ حدود هزار تا ۱۵۰۰ چاه در مشهد وجود داشت. در حال حاضر این تعداد به هفت‌هزار مورد رسیده است. متاسفانه ما به این مساله توجه نکردیم که بالاخره آب هم یک منبع تجدیدپذیر است. از سال ۷۰ هیات دولت مصوباتی را برای کنترل برداشت از آب‌های زیرزمینی در نظر گرفت و در دهه ۸۰ روی این مساله بسیار مانور داده شد اما همچنان توسعه‌ای بی‌رویه ادامه یافت. داوری تصریح کرد: هنوز که هنوز است ما هیچ برنامه مدونی برای کنترل توسعه برداشت‌ها در اندازه و قامت ظرفیت طبیعت خود نداریم. نتیجه این برنامه نداشتن کاهش منابع آب، شور شدن آن، نشست زمین و... است. هر سال این اتفاقات در حال رخ دادن است و ما نسبت به این مساله به نوعی بی‌حس و بی‌تفاوت شده و به آن عادت کرده‌ایم؛ در حالی که در جهان چنین وضعیتی بحران تلقی می‌شود.

عضو هیات علمی دانشگاه فردوسی مشهد با اشاره به اینکه در حال حاضر در محدوده مطالعاتی خراسان رضوی حدود ۱۳۰ درصد آب تجدیدپذیر مصرف می‌شود، تصریح کرد: یعنی ۳۰ درصد بیش از ظرفیت مصرف داریم، در حالی که این عدد باید حدود ۷۰ درصد باشد.در آن حالت می‌توان ادعا کرد سفره‌های آب زیرزمینی از سلامت کمی و کیفی برخوردار است. نباید از یاد برد که در جهان اعتقاد بر این است که میزان مصرف آب تجدیدپذیر باید حدود ۳۰ تا ۴۰ درصد باشد تا اگر زمانی خشکسالی اتفاق افتاد یا کمبود آب رخ داد، ما آنچنان در معرض تهدید جدی از لحاظ کمبود آب قرار نگیریم.

● اگر گردشگری مهم است، کشاورزی کوچک شود

داوری افزود: در برخی از شهرها به فرض مثال فعالیت‌های توریستی اولویت پیدا می‌کند و بخش‌های دیگر در سایه این اولویت قرار می‌گیرد؛ مثلا در جیرفت کشاورزی زیاد انجام می‌شود. اگر در مشهد بخش توریستی و زیارتی قرار است توسعه پیدا کند و اولویت شود، به تناسب آن کشاورزی باید کوچک شود.

داوری با تاکید بر اینکه ما الزاما نمی‌توانیم تمام فعالیت‌های توسعه‌ای را در کنار هم داشته باشیم و باید از بین آن انتخاب کنیم، گفت: این انتخاب هم دست وزارت نیرو نیست و آن‌ها صرفا می‌توانند اعلام کنند چه میزان آب داریم و ظرفیت استفاده در چه حد است. این که این آب کجا و به چه صورت مصرف می‌شود، یک امر سیاسی، اجتماعی و اقتصادی است.

وی در پاسخ به این سوال که چگونه می‌شود توازن را در انجام فعالیت‌های توسعه شهر ایجاد کرد، خاطرنشان کرد: باید در شوراهای حوضه با یک بررسی علمی تصمیم‌گیری شود که نیرو یک سازمان دولتی است، به این دلیل که مردم را در تنگنا قرار ندهد، میزان هزینه‌ها را افزایش نداد، در صورتی که اگر اختیار با شهرداری‌ها بود، مردم این هزینه‌ها را پرداخت می‌کردند.

● شهرداری به تناسب افزایش جمعیت و فضای سبز، چاه خریداری کند

عضو هیات علمی دانشگاه فردوسی مشهد ضمن اشاره به ورود شهرداری مشهد به موضوع آلودگی‌های کشف رود تصریح کرد: ذاتا برای تمام این مسائل باید از بودجه شهرداری هزینه کرد؛ به طور مثال اگر با بخش کوچکی از پول اخذ شده برای صدور پروانه ساختمان به حل مشکلات آب پرداخته شود، تمام مشکلات مربوط به آب حل می‌شود. پول‌هایی که شهرداری اخذ می‌کند، برای زیرساخت‌های شهری هزینه می‌شود که یکی از این زیرساخت‌ها آب و فاضلاب است. ما نیز باید مبلغی را پرداخت کنیم و به شهرداری کمک کنیم تا به تناسب افزایش جمعیت، فضای سبز و.. چاه خریداری کند و از آن در تامین آب استفاده کند.

وی ادامه داد: به این صورت به تدریج کشاورزانی که از آن‌ها چاه خریداری می‌شود، این مبالغ را جای دیگری سرمایه‌گذاری می‌کنند؛ به طور مثال در مشهدمال مغازه‌ای می‌خرد و تغییر شغل می‌دهد. به این شکل سفره‌های آب زیرزمینی از بین نمی‌رود اما کاری که ما کردیم این است که میزان مصارف را افزایش داده و در حال حاضر هنوز هم هیچ برنامه استراتژیکی برای کنترل این موضوع نداریم. داوری تاکید کرد: تمام این مسائل فرادستگاهی است و دست یک نفر نیست. در سطح کشور باید تصمیم بگیرند که توسعه را تبدیل به یک مکانیزم یکپارچه کنند.

عضو هیات علمی دانشگاه فردوسی مشهد با اشاره به محدودیت آب در مشهد تصریح کرد: ما در اروپا زندگی نمی‌کنیم بلکه در مشهد با متوسط بارش ۲۳۰ میلیمتر در سال ساکن هستیم. طبیعتا نمی‌توان این بارش را به ۷۰۰ میلیمتر رساند. از همین ۲۳۰ میلیمتر نیز ۷۰ تا ۷۵ درصد آن تبخیر می‌شود که این هم مساله‌ای نیست که ما بتوانیم آن را کنترل کنیم. الباقی این میزان را ذخیره می‌کنیم که باید برای نحوه مصرف آن برنامه‌ریزی صحیحی انجام داد. وی ادامه داد: همه دنیا نیز همین کار را می‌کنند و کار عجیبی نیست. من واقعا نگران یکسری عقوبت‌های بد هستم. باید توجه داشت مرز آب شرب ۱۵۰۰ و مرز آب کشاورزی ۳۰۰ است. اگر شوری آب مشهد از ۱۵۰۰ عبور کند که در حال حاضر در برخی نقاط دشت‌ها عبور کرده، عواقب وخیمی را به دنبال دارد.

داوری با اشاره به اینکه نمی‌توان آب مشهد را شیرین کرد، گفت: آب را در کنار دریا می‌توان شیرین کرد. دستگاه‌هایی که با آن آب را شیرین می‌کنند، یک بخش آن به چاه‌ها بازمی‌گردد؛ در حقیقت شوری را از آب جدا می‌کند و آن را در اگو می‌ریزد. ما زباله‌دانی نداریم که این پساب را دور بریزیم؛ در نتیجه این آب دوباره بازمی‌گردد و با همین شوری برای فضای سبز استفاده می‌شود. این شوری در خاک تجمع پیدا می‌کند و اگر بارش سنگینی رخ دهد، شوری را وارد آب زیرزمینی می‌کند.

خراسان جنوبی

استاندار خراسان جنوبی خبر داد

پیشنهاد تشکیل سه گروه کاری ویژه برای پایداری در بازار

ایسنا- استاندار خراسان جنوبی به کمیسیون تنظیم بازار استان، تشکیل سه گروه کاری ویژه برای ایجاد ثبات و پایداری در بازار را پیشنهاد داد.

حمید ملانوری با ارائه این پیشنهاد در کمیسیون تنظیم بازار استان اظهار کرد: این سه گروه کاری با عناوین برنامه ریزی و ارائه راهکارهای لازم برای حمایت از تولید، برنامه ریزی و ارائه راهکارهای لازم برای ثبات بازار با جهت دهی به سمت حمایت از مصرف کننده و نیز برنامه ریزی و ارائه راهکارهای لازم در رابطه با حمل و نقل و ذخیره سازی کالاهای اساسی شکل بگیرند.

وی ادامه داد: در این گروه های کاری با استفاده از توان و ظرفیت کارشناسان در هر حوزه، برای تنظیم بازار برنامه ریزی می‌کنیم.

استاندار خراسان جنوبی ضمن تشکر از اقدامات صورت گرفته توسط دستگاه‌های اجرایی در راستای تنظیم بازار استان گفت: با اقداماتی که صورت گرفته خوشبختانه در حال حاضر در بحث تأمین کالاهای اساسی مورد نیاز بازار و ذخیره سازی کالاها مشکل خاصی نداریم.

ملانوری با اشاره به مشکلات ذخیره گندم در اواخر سال گذشته تصریح کرد: با برنامه ریزی‌هایی که صورت گرفت و اقداماتی که در زمینه خرید، حمل و ذخیره سازی گندم انجام شد، شرایط مدیریت شده است.

وی تصریح کرد: به گواه آمار، در بحث تأمین کالاهای اساسی مرغ، روغن، شکر و برنج توزیع شده در سطح استان، به نسبت سال‌های گذشته، روندی افزایشی داشته‌ایم.

به گفته وی؛ با توجه به شرایط استان و وجود مرغ گرم، نیازی به توزیع مرغ منجمد نیست، اما برای تأمین و توزیع مرغ منجمد نیز آمادگی داریم.

استاندار با تأکید بر اینکه در برخی مواقع، بسته به شرایط، برای تنظیم بازار به شکل اقتضایی عمل کرده‌ایم، گفت: ما باید با تغییر شیوه‌های مدیریتی در بحث تنظیم بازار به گونه‌ای اقدام کنیم که در بازار به ثبات و پایداری برسیم. ملانوری یادآور شد: هدف از این اقدام این است که با هر تغییر و نوسانی، بازار با افت جدی مواجه نشود.

وی ادامه داد: ما در بحث تنظیم بازار باید به گونه‌ای اقدام کنیم که هم تولید کننده حمایت شده، بدون دغدغه و با خیال راحت به تولید بپردازد و هم مصرف کننده توان خرید داشته باشد.

استاندار اظهار کرد: با راه اندازی آن سه گروه کاری پیشنهادی، با استفاده از ظرفیت های مختلف در تولید محصولات دامی، کشاورزی، طیور و... به پایداری می‌رسیم و با ایجاد ثبات در بازار، مصرف کننده امکان خرید راحت‌تر را خواهد داشت.

ملانوری افزود: در بحث حمل و نقل و ذخیره سازی هم باید علاوه بر دستگاه‌های اجرایی، با حمایت از شرکت‌های حمل و نقل از ظرفیت آنها نیز استفاده کنیم.

به گفته وی؛ با کمک به تکمیل کشتارگاه‌های نیمه تمام، از توان این فضاها نیز می‌توان در بحث ذخیره سازی استفاده کنیم.

استاندار خراسان جنوبی به همراهی مرغداران در تأمین مرغ و تخم مرغ استان اشاره کرد و گفت: این همراهی سبب شد که قیمت‌ها رشد صعودی نداشته باشند و قیمت‌ها اکنون در استان مناسب باشند.

ملانوری تأکید کرد: باید با ادامه این روند تعاملی، کمک کنیم بازار استان ثبات خود را از دست ندهد و در بحث خرید دام مازاد دامداران و عشایر هم توقع این است که حرکت جهادی با شتابی صورت گیرد و همچنین به حفظ ذخایر دام مولد نیز توجه شود.

وی از اقدامات استان در بحث تأمین نهاده‌های دامی گفت و تصریح کرد: چنانچه لازم باشد برای تأمین نهاده‌های مورد نیاز استان در سطح ملی پیگیری‌ها ادامه خواهد یافت.

مرگ وحوش در پناهگاه نایبندان طبس به خاطر خشکسالی

ایرنا- مدیرکل حفاظت محیط زیست خراسان جنوبی از بحران جدی در پناهگاه حیات وحش نایبندان طبس در پی خشکسالی حاکم بر این منطقه خبر داد و گفت: گرسنگی علت اصلی از بین رفتن وحوش در این پناهگاه است.

حسن اکبری گفت: در پی پایش هشت ساعته به همراه معاونین و روسای ادارات حفاظت محیط زیست شهرستان‌های استان در پناهگاه حیات وحش نایبندان طبس با مشاهدات صورت گرفته از خشک شدن و از بین رفتن پوشش گیاهی منطقه تا تلفات کل و بز، در صورتی که چاره‌اندیشی نشود، آینده روشنی در انتظار این پناهگاه نخواهد بود.

وی افزود: پناهگاه حیات وحش نایبندان یکی از بکرترین و کم‌تعارض‌ترین زیستگاه‌های کشور به لحاظ تعارضات و ورود دام اهلی است که متاسفانه خشکسالی‌های طولانی مدت در کنار تغییر اقلیم سبب از بین رفتن بخش عمده‌ای از پوشش گیاهی این پناهگاه وسیع شده است.

مدیرکل حفاظت محیط زیست خراسان جنوبی اظهار کرد: در پایش‌های به عمل آمده، تلفات پراکنده در جمعیت علف‌خواران منطقه رخ داده است که اکثر تلفات در کل و بزهای پیر بوده و در پایش به عمل آمده گروهی چند روز گذشته، تنها در یک دره متاسفانه ۶ لاشه تلف شده، مشاهده شد که اغلب بالای ۹ سال بودند.

وی با اشاره به تلفات مشاهده شده در زیستگاه و تعمیم آن به کل زیستگاه‌های مستعد حضور گونه در پناهگاه مذکور گفت: پیش‌بینی می‌شود شاهد کاهش درصدی از جمعیت در سرشماری سال جاری و در صورت ادامه روند در سال‌های بعد باشیم.

مهمترین درخواست فعالان اقتصادی خراسان رضوی از وزارت کشور در تعیین استاندار جدید چیست؟

مساله اختیارات استاندار

دنیای اقتصاد، زهرا رضایی- بیش از یک ماه از آغازبه‌کار رسمی دولت سیزدهم در کشور می‌گذرد؛ وزرای پیشنهادی ابراهیم رئیسی هم (به جز وزیر آموزش‌وپرورش) اوایل همین ماه، از سوی مجلس شورای اسلامی رای اعتماد گرفتند و بدین ترتیب روشن شد که چه کسانی قرار است سکان وزارتخانه‌های مختلف را به دست بگیرند.

اما از سطح کلان که بگذریم، گام مهم و البته سرنوشت‌ساز دولت به ویژه وزارت کشور، تعیین استانداران است. موضوعی که نقش تعیین‌کننده‌ای در عملکرد مدیریتی استان‌های مختلف کشور خواهد داشت. خراسان رضوی یکی از مهمترین استان‌های کشور است که از ابعاد مختلف می‌توان به اهمیت آن اشاره کرد؛ از هم مرزی‌اش با دو کشور افغانستان و ترکمنستان گرفته تا نقش مهمی که در گردشگری زیارت و سلامت کشور دارد، معادن بزرگ سنگ آهنی که در خود جای داده و اقتصادی که بر پاشنه بخش خصوصی می‌چرخد و... بنابراین، استانداری که قرار است کلید ساختمان «خیابان بهار» را از آن خود کند، باید به ویژگی‌ها و ظرفیت‌های این استان، نیازها و اولویت‌هایش اشراف داشته باشد و با مدیریت همه‌جانبه، علاوه بر قرار دادن خراسان رضوی در مسیر توسعه، از غفلت از ظرفیت‌های موجود بپرهیزد.

●اولویت‌های خراسان رضوی در چند سال اخیر تغییر نکرده است

در این میان، دولت برای انتخاب استانداری مطلوب بهتر است به خواسته‌های بخش خصوصی به عنوان مهمترین بازیگران عرصه اقتصادی خراسان رضوی توجه کند. برخی از فعالان اقتصادی معتقدند چون سیاست‌های کلی در مرکز تدوین و به استان‌ها ابلاغ می‌شود، استانداران عملا تاثیری در سیاست‌های استانی ندارند و نقش مجری تصمیمات مرکز را ایفا می‌کنند.

به گفته محمدرضا توکلی‌زاده، عضو هیات رئیسه اتاق بازرگانی مشهد، طی چند سال گذشته، مطالبات و اولویت‌های این استان تغییری نکرده است و همچنان به قوت خود باقی است. مگر آن که استاندار جدید براساس رویکردهای شخصی خود، اولویت‌های دیگری بسته به تجربه و تخصص خود تعریف کند؛ یا اینکه وزارت کشور، مسائل امنیتی را بر مسائل اقتصادی ارجح بداند.

توکلی‌زاده معتقد است مشکلاتی که در سطح خراسان رضوی وجود دارد، مستثنی از مشکلات ملی نیست. او به «دنیای اقتصاد» می‌گوید: حل مشکلات اقتصادی استان ما در حد اختیار استاندار نیست و ما متاثر از سیاستگذاری‌های کل کشور هستیم؛ در مسائل مربوط به گمرکات، ورود و خروج کالا، نوسانات نرخ ارز، گشایش اعتبار، تحریم‌ها و... تصمیمات ملی بر استان ما هم تاثیر می‌گذارد و استاندار در واقع مجری سیاست‌های کلان کشور است و نمی‌تواند خارج از سیاست‌های کلان کشوری تصمیم‌گیری و اقدام کند.

عضو هیات رئیسه اتاق بازرگانی مشهد از دولت تقاضا دارد سیاست‌گذاری‌هایش را با نگاهی معطوف به استان‌ها درنظر گیرد تا استاندار بتواند به نحو مطلوب آن را اجرا کند و مردم استان‌های مختلف از آن حداکثر انتفاع را ببرند. همچنین، به استانداران اختیارات بیشتری برای تصمیم‌گیری داده شود زیرا آنها تنها اختیارات کافی برای اجرای سیاست‌های کلان کشور دارند اما نمی‌توانند به صورت علی‌الراس سیاستگذاری کنند.

●استاندار از اختیارات لازم برخوردار نیست

محمدعلی چمنیان، رئیس کمیسیون سرمایه‌گذاری و بازار پول اتاق بازرگانی خراسان رضوی هم بر لزوم افزایش اختیارات استاندار تاکید و بیان می‌کند: در حال حاضر به دلیل اختیارات محدود استاندار، بخش خصوصی برای انجام هر فعالیت ساده‌ای مجبور به اخذ مجوز از سطح ملی است؛ به‌طوری که گاه بسیاری از فعالیت‌ها در تضاد منافع با یکدیگرند و بعضا این اقدامات به نفع مرکز تمام می‌شود نه استان؛ به طور مثال، توزیع منابع به مصارف بانکی یکی از این مصداق‌هاست که استاندار باید همواره پیگیر این مساله باشد چنان‌که سهم بزرگی از منابع بانکی خراسان رضوی در قالب وام و تسهیلات در تهران و صرفا ۶۰درصد منابع خراسان رضوی در داخل استان مصرف می‌شود.

در واقع بسیاری از مشکلات و چالش‌های فعلی ناشی از آن است که یا استانداران به حد پیگیر این مساله نیستند یا از اختیارات لازم برخوردار نیستند.

حل موضوعات مربوط به بحران آب یکی از مسائلی است که از دیدگاه بخش خصوصی باید در اولویت‌های استاندار آینده خراسان رضوی باشد؛ چمنیان دراین‌باره می‌گوید: در این زمینه نیز با کمبود اختیارات استاندار مواجه هستیم؛ به‌طوری که استاندار نمی‌تواند مانع برداشت بی‌رویه آب شوند. برق و گاز هم از این قاعده مستثنی نیست، چنان‌که از هم‌اکنون با هشدارهایی در خصوص کمبود گاز و ذخیره‌سازی سوخت در زمستان مواجه هستیم؛ این در حالی است که خراسان همواره در کشور منشا گاز بوده است. قطعی برق هم از دیگر چالش‌هایی است که در سال آینده با آن مواجه خواهیم بود. بحث انرژی‌های تجدیدپذیر و تولید پراکنده برق از جمله مقوله‌هایی است که باید با همکاری چند دستگاه در اولویت کار استاندار قرار گیرد. عضو هیات نمایندگان اتاق بازرگانی مشهد خاطرنشان می‌کند: در دوره آقای «رزم‌حسینی» جلسات مستمر و مداوم در استانداری برای حل مشکلات صنایع برگزار می‌شد و استاندار شخصا در جلسات ستاد تسهیل حضور پیدا کرده و مشکلات صنایع را با کمک دستگاه‌ها حل می‌کرد؛ اما در دوره استاندار فعلی، برگزاری چنین جلساتی را شاهد نیستیم.

البته درباره محمدصادق معتمدیان و اقداماتش برای بررسی مشکلات صنایع، برخی از فعالان اقتصادی به بازدیدهای هر هفته او از کارخانه‌های مختلف اشاره می‌کنند و از این موضوع تقریبا رضایت دارند؛ اما تفاوت او با رزم‌حسینی این است که ظاهرا علاقه‌ای به حضور در جلسات ستاد تسهیل و شورای گفت‌وگو ندارد و این موضوع در برگزاری نامنظم جلسات مشهود است.

●انتخاب استاندار با رویکرد اقتصادی

اما در انتخاب استاندار جدید از سوی وزارت کشور، ویژگی‌هایی از سوی بخش خصوصی برای سکاندار خراسان رضوی مطرح می‌شود؛ بسیاری از افراد به بومی بودن استاندار تاکید می‌کنند و این ویژگی را دارای محاسنی چون آشنایی فرد با اقلیم، ظرفیت‌ها و ضعف‌های استان می‌دانند.

البته فعالان اقتصادی بر این نکته هم تاکید می‌کنند که بومی بودن نباید به عنوان ملاک اصلی و اول در انتخاب استاندار تلقی شود. مهم‌تر آن‌که، از رویکرد سیاسی در انتخاب استاندار پرهیز شود و در مقابل به رویکرد اقتصادی در این زمینه توجه شود.

●سرنوشت مدل مثلث توسعه اقتصادی بعد از رزم‌حسینی

یکی از برنامه‌هایی که در دوره استانداری رزم‌حسینی در خراسان رضوی کلید خورد، مدل مثلث توسعه اقتصادی و فرهنگی بود که اتفاقا همان زمان با استقبال خوبی از سوی فعالان اقتصادی در مناطق مختلف استان همراه شد؛ اما با انتصاب رزم‌حسینی به عنوان وزیر صمت، برنامه او در این مدل هم تقریبا متوقف شد و این موضوعی است که معین‌های اقتصادی بارها از آن گلایه کرده‌اند.

چمنیان دراین‌باره می‌گوید: یکی از انتقاداتی به به این طرح وارد است، بی‌ثباتی و تاب‌آور نبودن آن با تغییر استاندار است؛ چنان‌که در عرصه عمل نیز شاهد این مساله بودیم. در حال حاضر نیز پیش‌بینی می‌شود این اتفاق بار دیگر با روی کار آمدن استاندار جدید تکرار شود. بنابراین می‌توان گفت مدل مثلث توسعه اقتصادی از همان ابتدا طرح موفقی نبوده و زیرساخت‌های لازم برای تداوم آن مهیا نیست. حال اگر استاندار جدید تمایل داشته باشد این مدل را احیا کند، باید در وهله نخست با افراد صاحبنظر، دانشگاهی و کارشناسان بخش خصوصی مشورت کند. همچنین، باید کمیته‌ای در اتاق بازرگانی برای نقد و بررسی اجرای این طرح تشکیل شود و اصلاحات لازم بر این طرح انجام گیرد تا قابل پیگیری باشد.

●خراسان رضوی استاندار اقتصادی می‌خواهد؛ نه امنیتی!

محسن شرکا، رئیس کمیسیون اقتصاد مجمع مشورتی توسعه خراسان رضوی هم با تاکید بر اینکه این استان نیازمند استانداری با نگرش اقتصادی است، می‌گوید: در سال‌های اخیر هم باید از نگرش امنیتی عبور کرده و استانداری با رویکرد اقتصادی می‌داشتیم، چرا که مقوله اقتصاد اولویت نخست امروز استان و کشور است. اگر اقتصاد شکوفا شود بدون تردید امنیت حاصل خواهد شد اما در مقابل، اگر رویکرد استاندار صرفا امنیتی باشد، اقتصاد رشدی نخواهد کرد. شرکا البته برخلاف برخی از فعالان اقتصادی چندان قائل به بومی بودن استاندار نیست. او معتقد است که خراسان رضوی نیاز به مدیری با تجربه دارد که بتواند مشاوران خوبی از بخش خصوصی انتخاب کند و در نهایت حرف آخر را در این خطه بزند و تصمیمات را با خرد جمعی اخذ کند؛ زیرا امروز بیش از هر زمان دیگری نیاز به نگرش جامع اقتصادی در این استان داریم.

وی که یکی از منتقدان مدل مثلث توسعه اقتصادی بود، درباره پیگیری این طرح از سوی استاندار آینده می‌گوید: با همه انتقادی که به این طرح داشتم، معتقدم آقای رزم حسینی بعد از حدود ۴۰ سال توانست در خراسان رضوی بین بخش‌ها و تفکرات مختلف سیاسی و اقتصادی تعامل منطقی ایجاد کند. از این منظر، مدل مثلث توسعه اقتصادی اقدام بسیار ارزنده‌ای بود که تعامل میان ارکان استان را به وجود آورد و هر چند که این برنامه قطعا نقص‌هایی داشته؛ اما هیچ یک از استانداران قبلی برنامه خاصی نداشتند. البته بزرگترین اشتباه آقای رزم‌حسینی این بود که برنامه را در میانه راه رها کرد و مسوولیت وزارت صمت را برعهده گرفت؛ در صورتی که اگر به کارش در خراسان رضوی ادامه می‌داد، قطعا شاهد تاثیرات مثبتی در اقتصاد و شکوفایی استان بودیم.

رئیس کمیسیون اقتصاد مجمع مشورتی توسعه خراسان رضوی یادآور می‌شود: هر استانداری که بر سر کار بیاید، می‌تواند با اصلاحات لازم بر طرح مثلث توسعه، این مدل را تداوم ببخشد؛ اما در مقابل، نگاه‌های متفاوت استانداران به مدل مثلث توسعه اقتصادی یاس و ناامیدی را در جامعه اقتصادی رقم خواهد زد. وی می‌افزاید: امیدوارم استاندار بعدی با نگرش اقتصادی و ایجاد تعامل بین بخش‌های مختلف اقتصادی و سیاسی استان بر سر کار بیاید؛ این استان ظرفیت‌های بسیاری دارد؛ اما متاسفانه میانگین درآمد سرانه مردم خراسان رضوی از میانگین درآمد سرانه کشوری کمتر است و این یعنی، اعمال سلیقه و فقدان یک برنامه جامع برای توسعه این استان چالش‌آفرین بوده است.

●لزوم توازن‌بخشی بین منابع و مصارف بانکی خراسان رضوی

نسرین یوسفی عارفی، رئیس هیات مرکز توسعه اقتصادی زنان خراسان رضوی هم درباره اختیارات استاندار می گوید: با وجود ستاد تسهیل برای رفع موانع کسب‌وکار، نمی‌توان کار چندانی برای حل این موانع انجام داد؛ زیرا بسیاری از این مسائل مربوط به آیین‌نامه‌های مرکز است و امکان تعیین تکلیفشان در سطح استان نیست.

اختیارات بانک‌های خراسان رضوی و توازن‌بخشی بین منابع و مصارف بانکی این استان یکی از مهمترین خواسته‌های سال‌های اخیر بخش خصوصی این استان بوده است.

یوسفی عارفی هم دراین‌باره اعلام می‌کند: اگر اختیارات لازم برای توسعه استان داده شود، باید به نسبت پس‌انداز موجود در بانک‌ها در استان هزینه شود. این در حالی است که در شرایط فعلی میان سپرده‌گذاری‌ها و تسهیلات و هزینه‌کرد این منابع تعادلی وجود ندارد. از طرفی،به‌رغم اینکه در سال‌های اخیر با تورم افسارگسیخته و کاهش ارزش پول مواجه بودیم؛ اما سقف اختیارات بانک‌ها در استان بسیار پایین است و برای حل مشکلات حوزه تولید و تامین نقدینگی واحدهای صنعتی، ضروری است این منابع به بنگاه‌های استانی تزریق شود؛ اما متاسفانه تاکنون پاسخ شفافی دراینباره از مرکز ارائه نشده است.

لزوم افزایش بودجه زیارت خراسان رضوی به ویژه در دوران پساکرونا از دیگر نکاتی است که یوسفی عارفی به آن تاکید می‌کند و می‌گوید: با افزایش این بودجه، لازم است مسائلی مانند توسعه شهر مشهد، بحران آب و کاهش حاشیه‌نشینی در دستور کار استاندار جدید قرار گیرد. ضمن اینکه ۵۰درصد جمعیت خراسان رضوی در شهر مشهد قرار دارد و بیشترین درآمد و تولید ناخالص ملی این استان هم مربوط به این کلانشهر است؛ لذا دولت سیزدهم باید نگاه ویژه‌ای به این استان داشته باشد.

رئیس هیات مرکز توسعه اقتصادی زنان خراسان رضوی درباه طرح مثلث توسعه اقتصادی و پیگیری آن از سوی استاندار آینده به چند نکته اشاره می‌کند و می‌گوید: مهم‌ترین نقطه قوت این طرح، احیای مسوولیت‌های اجتماعی بوده است. موضوعی که در کشور ما کم‌تر به آن توجه شده است. حال پس از ۲ سال از کارکرد معین‌های اقتصادی باید ضعف‌ها و قوت‌های این مدل مشخص شود. ضمن اینکه این مدل نباید دستخوش تغییرات مدیریتی شود؛ موضوعی که در هنگام تدوین، به آن پرداخته نشده است. استاندار جدید با توجه به ضعف و تهدیدهای موجود این مدل را بررسی و از مزایای آن استفاده کند. اگر طرح به صورت مستمر پایش شود و ضعف‌هایش به قوت تبدیل شود، قطعا دستاوردهای این مدل و تداوم آن تضمین خواهد شد.

خبر مرتبط

انتخاب استانداری با توانایی تحلیل روابط با افغانستان

رئیس کمیسیون تجارت اتاق بازرگانی مشهد می‌گوید: استاندار خراسان رضوی باید شاخصه‌هایی در تراز کشوری داشته باشد؛زیرا این استان از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. همچنین، با توجه به تحولات افغانستان، باید استانداری برای خراسان انتخاب شوند که توان تحلیل و بررسی روابط این استان با افغانستان و سایر کشورهای همسایه را داشته باشد.

محمدحسین روشنک به «دنیای اقتصاد» می‌گوید: استاندار خراسان رضوی باید بر این مساله واقف باشد که اقتصاد استان، مردمی و متکی به بخش خصوصی است. خراسان رضوی تنها استانی است که اصل ۴۴ قانون اساسی را از ابتدا به دلیل اقتصاد مردمی اجرایی کرده است؛ لذا استاندار جدید باید این مسائل را در نظر بگیرد و مبنا را بر همکاری با بخش خصوصی قرار دهد؛ زیرا بیش از ۷۰درصد اقتصاد این وابسته به بخش خدمات و اقتصاد خرد است. روشنک خاطرنشان می‌کند: در زمان تصدی‌گری آقای رزم‌حسینی، طرح‌هایی به مسوولان بالادستی ارائه شد که مهم‌ترین آن، پیاده‌سازی مدل مثلث توسعه اقتصادی بود و تمام ارکان استان از جمله امام جمعه، رئیس کل دادگستری، سپاه، شهردار و فرماندار و... در آن مشارکت داشتند. این طرح از مرکز تایید شد و قرارداد پروژه‌ها با امضای مسوولان منعقد شد؛ اما با روی کار آمدن استاندار جدید این مدل اقتصادی به حاشیه رفت. لذا فارغ از مقصر دانستن هیچ یک از استانداران باید به این نکته توجه داشت که این روند غلط است. به اعتقاد بنده استاندار باید با درایت، مسائل منطقه‌ای را در حد عالی مدیریت کند و بتواند اقتصاد مردمی را رهبری و پایه‌گذاری کند و توسعه دهد. علاوه بر این، استاندار باید بر این مسائل واقف باشد که خراسان رضوی نیاز به روابط اجتماعی و اقتصادی خاص دارد.

این عضو هیات نمایندگان اتاق بازرگانی مشهد یادآور می‌شود: اگر چه استانداران غیربومی عملکرد نسبتا خوبی در خراسان رضوی داشته‌اند؛ اما به دلیل آشنایی بیشتر استانداران بومی به مسائل استان، مشکلات و چالش‌ها با سرعت بیشتری قابل حل بوده‌اند. البته این بدین معنا نیست که استاندار خراسان رضوی صرفا زاده خراسان باشد بلکه منظور آن است که استاندار با روابط و اجتماعات در این خطه به خوبی آشنا باشد.

یادداشت

اشتغال در بخش کشاورزی و امنیت اقتصادی

ناصر صادقی/ سرپرست دفتر مسوولیت‌های اجتماعی اتاق بازرگانی خراسان رضوی

●بخش اول

در کشور ما پتانسیل های فراوانی برای توسعه و رسیدن به جامعه ای مترقی و عاری از مفسده وجود دارد اما بنا به دلایلی که ذکر آن خارج از حیطهٔ این یادداشت است، ضعف گسترده ای در برنامه‌ریزی برای اجرای خواست های مردم و قوانین معطل مانده وجود دارد. یکی از علل این ضعف گسترده، پرداختن و مشغول شدن به جزئیات، بدون توجه به نیازهای ضروری کشور و مردم در سطح کلان نظام از قبیل فرهنگ، اخلاقیات، آموزش و تثبیت سیاست های مشخص اقتصادی و قضائی است که مستقیماً با امور داخلی کشور سر و کار دارد و تأثیر آن سیاست ها بر رفاه و امنیت عمومی زودتر و بیشتر از سیاست های خارجی برای مردم قابل لمس است.

به دلیل شرایط اجتماعی امروز، بیکاری به قدری گسترش یافته که اگر به‌خوبی و به‌موقع مهار نشود، خسارات و زیان های جبران ناپذیری را به مردم و کشور وارد خواهد آورد. به همین دلیل است که با توجه به رشد فزایندهٔ جمعیت کشور در چند دههٔ اخیر، اکنون کاهش بیکاری و توسعه و گسترش اشتغال سازنده و پایدار مهمترین عامل ثبات امنیتی و اقتصادی است.

به همین دلیل با احساس مسؤولیت واقعی و با استفاده از توانمندی‌های مدیریتی و با به‌کارگیری کلیه امکانات و استعدادها و برنامه ریزی و ایجاد ضمانت برای اجرای تصمیمات در هر استان، باید ظرفیت های جدید کاری ایجاد کرد و تعداد بیشتری از جوانان جویای کار را به کار گمارد. برای این منظور توجه به نیازهای بنیادین بخش مولد کشاورزی در خراسان رضوی باید در اولویت برنامه‌های استان قرار گیرد به شکلی که مستقیماً توسط مردم قابل لمس باشد.

●ضرورت هماهنگی برای تحول

برخی از مدیران جدیدی که بر سرکار می آیند تصور می‌کنند اولین کسانی هستند که باید کشور را از گرفتاری‌ها نجات دهند و با این نگرش، بر عملکرد اسلافِ خود خط بطلان کشیده و همه چیز را از ابتدا آغاز می کنند. با اِعمال تغییرات گسترده در مدیریت های زیرین و چرخش در سیاست های قبلی، به خیال خودشان سعی می کنند کاری را که دیگران نتوانستند، انجام دهند؛ اما اگر مدیران تازه وارد مایل به هماهنگی و پیگیری و استمرارِ وظایف و برنامه های از پیش تدوین شده باشند، در آن صورت است که مسؤولیتشان نسبت به منافع و مصالح کشور را انجام می دهند.

●کشاورزی و کشاورز

در خراسان از دیرباز کشاورزی اصلی ترین شغل مردم بوده تا جایی که در برهه هایی از زمان، محصولات تولیدی این استان به سایر مناطق صادر می شده است. در حال حاضر بخش کشاورزی کشور با سهم اشتغال ۱۹ درصد و حدود ۴ میلیون نفر بهره بردار (آمارگیری نیروی کار سال ۱۳۹۷ مرکز آمار ایران) تأمین بخش بزرگی از نیاز غذایی کشور، مواد اولیه موردنیاز صنایع تبدیلی، سهم قابل توجهی از اشتغال و صادرات کالاهای غیرنفتی را برعهده دارد.

در تعریف توسعهٔ پایدار کشاورزی یعنی توسعه با شرط حفظ منابع پایه جنگل، مرتع، آب و خاک تأکید شده است که محور توسعهٔ پایدار انسان است و مشارکت آحاد جامعه از اصول توسعهٔ پایدار بشمار می آید، به همین دلیل توسعهٔ کشاورزی تنها از طریق توسعهٔ کشاورزان محقق می شود. مشارکت زنان روستائی در بهره برداری از منابع تجدیدناپذیر طبیعی بنحوی که آسیبی به آن وارد نشود، زمینه ای گسترده را فراهم آورده تا با ایجاد اشتغال برای زنان در روستاها، ضمن فرهنگ سازی برای حفظ محیط زیست با رعایت دانش بومی و منطقه ای، روشهای سنتی غیر مفید کنار گذاشته شود و فرهنگ تولید اقتصادی و باصرفه که ایجاد رفاه و سلامت برای جامعه را بدنبال دارد گسترش یابد.

●کشاورز و روستایی

در مورد کشاورز و شخصیت وی در اذهان عمومی و حتی در نزد خواص جامعه این برداشت غلبه دارد که یک کشاورز معمولا یک روستایی کم سواد با بیلی در دست، گرفتار سنت های قدیمی، ساده لوح و بدهکار به بانک کشاورزی است که همه ساله حاصل دسترنجش را سلف خران یا دلالان به ارزانترین قیمت خریده و او را در بیابان رها کرده اند تا در آفتاب تابستان و سرمای زمستان برای مردم آذوقه فراهم کند اما نقش و شخصیت کشاورز شایستگی آن را دارد که بعنوان یک سرباز جبههٔ تولید مورد شناسایی قرارگیرد.

کشاورزِ تولیدکننده یک مدیر و فعال اقتصادی است که هویت شغلی او با هویت شغلی کارگر روستایی بخش کشاورزی که بصورت روزمزد ویا فصلی ویا معیشتی کار می کند تفاوت اساسی دارد.

کشاورز تولیدگر با مدیریت مزرعه و پذیرش انواع ریسک ها بخش قابل توجهی از محصولات استراتژیک کشور را تولید می نماید. اگر کشاورز آن گونه که شایستهٔ تلاش و نقش آفرینی او در تولید ناخالص ملی است مورد شناسایی قرارگیرد، یقیناً خواهد توانست جایگاه اقتصادی و موقعیت شغلی خویش را بازشناخته و برای اشتغالزایی و ایجاد فرصتهای شغلی بیشتر که مورد نیاز جامعه است از طریق افزایش سرمایه گذاری و توسعهٔ کمی فضای کارش، نقش مؤثرتری را ایفا نماید.

واکسیناسیون ۳۰هزار کارگر صنعتی خراسان رضوی

ایسنا- مدیر ایمنی، بهداشت، محیط زیست و انرژی شرکت شهرک‌های صنعتی خراسان رضوی گفت: در حال حاضر ۳۰هزار نفر از جامعه کارگری بخش صنعت در شهرک‌های صنعتی و نواحی آن در خراسان رضوی دوز اول واکسن کرونا را دریافت کرده‌اند.

علی هوشمند درباره واکسیناسیون کارگران شهرک‌های صنعتی خراسان رضوی اظهار کرد: از روز ۲۱ مرداد ماه که مصادف با روز ملی صنایع کوچک بود، واکسیناسیون جامعه کارگری بخش صنعت در مراکز تجمیعی تخصصی شهرک‌های صنعتی استان آغاز شد. از روز ۱۸ شهریور نیز دوز دوم واکسیناسیون آغاز شده است.

وی افزود: شهرک صنعتی توس اولین شهرکی بود که واکسیناسیون کارگران در آن آغاز شد. در حال حاضر نیز واکسیناسیون کارگران هم برای دوز اول و هم دوز دوم ادامه دارد.

مدیر ایمنی، بهداشت، محیط زیست و انرژی شرکت شهرک‌های صنعتی خراسان رضوی در خصوص مراکز واکسیناسیون کارگران عنوان کرد: در حال حاضر ۱۲ مرکز تخصصی تجمیعی در شهرک‌ها و نواحی صنعتی برای واکسیناسیون جامعه کارگری داخل و خارج از شهرک‌ها با همکاری شرکت‌های خدماتی همان شهرک‌ها دایر شده است. در ۶ شهرک صنعتی و نواحی آن نیز با همکاری نزدیکترین مرکز واکسیناسیون که توسط مرکز بهداشت مدیریت می‌شود، واکسیناسیون کارکنان انجام شد که هنوز نیز این روند ادامه دارد.

هوشمند با بیان اینکه تاکنون ۳۰ هزار کارگر از ۷۷ هزار کارگر شهرک‌های صنعتی و نواحی آن در خراسان رضوی دوز اول واکسن را دریافت کرده‌اند، عنوان کرد: دریافت دوز دوم واکسن نیز از ۱۸ شهریور ماه آغاز شده و تعدادی از کارگران در حال دریافت دوز دوم واکسن هستند.

وی خاطرنشان کرد: این آمار مربوط به کارگرانی است که به مراکز ذکر شده مراجعه کرده‌اند. قبل از ۲۱ مرداد ماه برخی از کارگران به دلیل اینکه به لحاظ سنی واجد دریافت واکسن و یا مشمول گروه‌های جامعی که توسط ستاد ملی مبارزه با کرونا بودند، واکسن خود را در مراکز شهری و عادی دریافت کرده بودند.

هوشمند در خصوص چگونگی روند واکسیناسیون عنوان کرد: از زمان آغاز واکسیناسیون برای کارگران در ابتدا متولدین سال ۶۰ را واکسینه کردیم ولی در حال حاضر در اکثر شهرک‌های صنعتی بدون محدودیت سنی واکسیناسیون را انجام می‌دهیم.

خبر

کاهش ۹۰درصدی اقدامات بیابان‌زدایی در خراسان رضوی

دنیای اقتصاد- رئیس اداره بیابان اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری خراسان رضوی گفت: سطح اقدامات مقابله با گرد و خاک در این استان طی سال جاری نسبت به ۲ سال اخیر ۹۰ درصد کاهش دارد.

به گزارش ایرنا، محمود زنگنه افزود: طی سال ۹۸ در سطح سه هزار و ۸۰۰ هکتار و در سال گذشته در گستره ۴۰۰ هکتار از اراضی بیابانی و کانون‌های گرد و غبار استان اقدام به درختکاری و عملیات حفاظتی خاک و بیابان‌زدایی شد.

وی ادامه داد: اما این اقدامات امسال نیز روند کاهشی داشته و اعتبارات در نظر گرفته شده امکان انجام عملیات در سطح بیشتر از ۳۷۵ هکتار را فراهم نمی‌کند.

رئیس اداره بیابان اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری خراسان رضوی گفت: اعتبارات سال‌های ۹۸ و ۹۹ از محل صندوق توسعه ملی تامین شد؛ اما امسال این اعتبارات قطع شده است و به همین دلیل از نمایندگان استان در مجلس شورای اسلامی درخواست داریم اقدام عاجلی در این زمینه انجام دهند و از محل اعتبارات صندوق توسعه ملی اعتبار ویژه برای این حوزه فراهم کنند.

وی افزود: هم‌اکنون گستره انجام اقدامات بیابان‌زدایی و کاشت نهال در مناطق مد نظر ۹۰ درصد کاهش یافته و به ۱۰ درصد سال ۹۸ رسیده است. زنگنه ادامه داد: سالانه امکان اجرای پروژه در سطح حدود ۲۰ هزار هکتار در این استان وجود دارد که نیاز آن برای هر هکتار ۱۰۰ میلیون ریال است.

وی اعتبارات ملی این فصل را محدود دانست و گفت: با وجودی که برای استان‌هایی مانند خوزستان، خراسان جنوبی، ایلام، کرمان و منطقه جیرفت اعتبارات ویژه مقابله با ریزگردها اختصاص یافته است، برای خراسان رضوی سهمیه‌ای در نظر گرفته نشده است.

● ۱۷درصد عرصه‌های بیابانی ایران در خراسان رضوی است

رئیس اداره بیابان اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری خراسان رضوی افزود: این در حالی است که خراسان رضوی جزو استان‌های بیابانی کشور و دارنده ۱۷ درصد عرصه‌های بیابانی ایران است. وی ادامه داد: از سال ۱۳۴۴ و آغاز اولین عملیات بیابان‌زدایی تاکنون ۳۰۴ هزار هکتار نهال کاری درختچه تاغ در استان انجام شده است.

زنگنه گفت: وقوع خشکسالی امسال موجب شده هیچ پوشش گیاهی در عرصه‌ها باقی نماند و با حرکت باد، خاک به صورت گرد و غبار به راحتی از زمین بلند شده و جابه‌جا شود.

وی افزود: سال ۱۳۹۸ به دلیل بارندگی خوب، شاهد وقوع پدیده گرد و غبار نبودیم اما از ابتدای امسال شاهد وقوع چندین توفان شن در شهرستان‌های سرخس، گناباد، خواف و سبزوار بودیم که علت آن ضعیف شدن و از بین رفتن پوشش گیاهی مناطق و به نوعی نیمه فعال شدن کانون‌ها بوده است.

خراسان رضوی منطقه‌ای خشک و نیمه خشک است؛ زیرا ۷۵ درصد وسعت آن در اقلیم بیابانی یعنی خشک، نیمه‌خشک و فراخشک قرار دارد. یک میلیون و ۶۵۱ هزار و ۵۱۱ هکتار از زمین‌های این استان در مناطق بیابانی متاثر از کانون‌های فرسایش بادی قرار دارد که شامل حدود ۳۰درصد از وسعت این خطه است.

خراسان رضوی دارای ۱۵ کانون بحرانی فرسایش بادی در ۱۷ منطقه و ۱۵ شهرستان است. وسعت مراتع این استان ۶ میلیون و ۵۶۶ هزار و ۲۹ هکتار معادل ۵۶ درصد از کل مساحت استان است. مساحت جنگل‌های خراسان رضوی نیز با محاسبه بیشه‌زارها، درختچه‌ها و جنگل‌های در دست کاشت حدود یک میلیون هکتار یعنی ۸،۵ درصد از کل وسعت این خطه است.

صدور ۸۵ مصوبه برای رفع موانع تولید در خراسان رضوی

ایرنا- معاون هماهنگی امور اقتصادی استانداری خراسان رضوی گفت: نشست کارگروه ستاد تسهیل و رفع موانع تولید در این استان ۸۵ مصوبه برای رفع مشکلات واحدهای صنعتی و بنگاه‌های اقتصادی در حوزه‌های مختلف صادر کرد.

مرتضی اشرفی افزود: ۱۱ واحد صنعتی و بنگاه اقتصادی استان درخواست‌هایی در خصوص تقسیط بدهی مالیات بر عملکرد و ارزش افزوده، صدور گواهی ماده ۳۷ قانون تامین اجتماعی بدون اخذ تعهد از کارفرما، تقسیط بدهی بانکی، تسویه و اقاله ملک با حداکثر بخشودگی، پرداخت مرحله آخر تسهیلات بانکی و تقسیط آن داشتند.

وی سایر درخواست‌های واحدهای صنعتی خراسان رضوی در نشست این کارگروه را پرداخت تسهیلات بانکی به منظور ورود ماشین‌آلات از چین، رفع مشکل دیوارکشی از سوی اداره کل راهداری و حمل و نقل جاده‌ای، ثبت سفارش کالای وارداتی در سامانه جامعه تجارت و تمدید کارت بازرگانی برشمرد.

معاون استاندار خراسان رضوی ادامه داد: درخواست‌های این واحدهای صنعتی و بنگاه‌های اقتصادی در گروه‌های کاری امور مالیات، گمرک و تامین اجتماعی و تامین مالی، بانکی و تسهیلات توسط دستگاه‌های اجرایی مرتبط بررسی و نتیجه آن در این نشست اعلام و درباره آن تصمیم‌گیری شد.

وی گفت: ۷۴ مصوبه این کارگروه مربوط به کلینیک صنعت بسیج مهندسان خراسان رضوی در حوزه‌های بانکی، مالیاتی و تامین اجتماعی بود که با حضور مسوولان سازمان بسیج مهندسان صنعتی سپاه امام رضا (ع) بررسی و در باره آن تصمیم‌گیری شد.

کارشناسان و متخصصان از وضعیت اطلاعات پایه برای تهیه «سند آمایش سرزمین» و بلاتکلیفی‌ها در این حوزه می گویند

سند آمایش، اندرخم یک کوچه

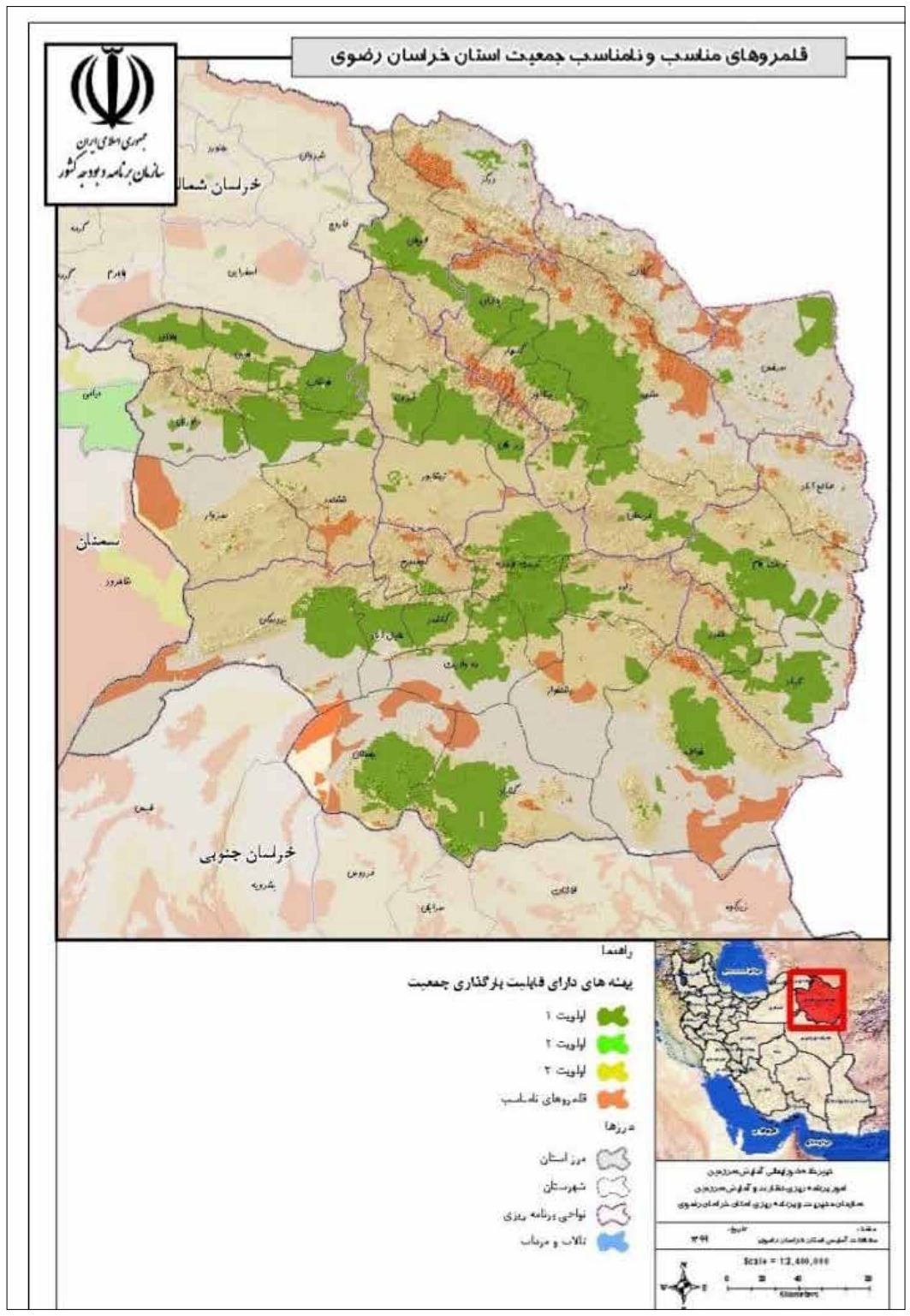

دنیای اقتصاد، لعیا فضیلت- آمار و اطلاعات، پایه و اساس هرگونه برنامه‌ریزی در حوزه‌های مختلف است و اطلاعات پایه مکانی به ویژه در برنامه‌ریزی‌های استانی نقش مهمی دارد؛ به همین دلیل است که متخصصان همواره بر لزوم استفاده از «سند آمایش سرزمین» و سیاست‌گذاری بر مبنای آن تاکید می‌کنند؛ اما آمایش سرزمین در دهه‌های اخیر درگیر تهیه اسناد بوده و فعلا وارد فاز اجرایی نشده است.

آمایش سرزمین برای دستیابی به روند بهره‌برداری از قابلیت زمین با ایجاد کمترین تخریب در محیط شکل گرفته است. در این میان، به‌کارگیری سامانه GIS یکی از جدیدترین روش‌های ارزیابی اراضی و اجرای پروژه‌های آمایش سرزمین است. GIS سازمانی یک پایگاه داده مکانی است که حجم بزرگی از داده‌های مکانی را مدیریت کرده و آن‌را برای تعداد نامحدودی از کاربران به‌صورت همزمان به اشتراک گذاشته و مدیریت می‌کند؛ به نحوی که قابلیت‌های نمایش، ایجاد، اصلاح، ذخیره‌سازی، آنالیز و پردازش‌های مکانی را در اختیار آنان قرار می‌دهد.

نکته اینکه، مهمترین مساله در ایجاد یک GIS سازمانی تدوین پروتکل‌ها، آیین‌نامه‌ها و مقررات مربوط به تهیه، ذخیره‌سازی و تولید خروجی‌های مناسب از داده‌های مکانی و داده‌های توصیفی مرتبط با آنهاست. بنابراین، تا وقتی که چنین قوانین و آیین‌نامه‌هایی نباشد، چیزی که تشکیل می‌شود، GIS سازمانی نیست؛ بلکه یک بانک اطلاعاتی است.

● بی‌اعتنایی به GIS سازمانی در نظام برنامه‌ریزی

اما در نیمه شهریورماه، رئیس امور برنامه‌ریزی، نظارت و آمایش سرزمین سازمان برنامه و بودجه کشور از راه‌اندازی «سرویس یکپارچه نقشه و اطلاعات مکانی آمایش سرزمین» خبر داد و گفت: این سرویس، تمام قابلیت‌های یک GIS سازمانی را دارد. این درحالی است که کارشناسان می‌گویند GIS سازمانی باید از اعتباری شبیه بانک مرکزی برخوردار باشد و تمام اطلاعاتش همانقدر ارزشمند باشد؛ اما سرویس یکپارچه نقشه و اطلاعات مکانی آمایش سرزمین، از نظر حقوقی این ویژگی را ندارد. حال، سوال این است که بر اساس کدام قوانین و آیین‌نامه‌های مصوب که پشتیبانی حقوقی و قضایی کافی را برای چنین کاری مهیا کرده باشد، این بانک اطلاعات مکانی به عنوان GIS سازمانی شناخته می‌شود؟

حسین کرمی، رئیس گروه امور برنامه‌ریزی، نظارت و آمایش سرزمین سازمان برنامه و بودجه کشور به «دنیای اقتصاد» می‌گوید: متاسفانه مواردی مثل GIS سازمانی هنوز به اندازه کافی در تصمیم‌گیری‌ها و نظام برنامه‌ریزی جا نیفتاده و درحال حاضر به شکل تخصصی و پررنگ در رده‌های بالای نظام برنامه‌ریزی به کار گرفته نمی‌شود.

رئیس گروه امور برنامه‌ریزی، نظارت و آمایش سرزمین سازمان برنامه و بودجه البته به نکات قابل بررسی GIS سازمانی از لحاظ ساختاری، نیروی انسانی متخصص و برنامه‌ریزی اشاره و ابراز می‌کند: وقتی از GIS سازمانی سخن می‌گوییم، منظورمان سیستمی است که با فرایندهای داخلی یک سازمان گره خورده و مدام درحال تولید و به‌روزرسانی است و زمانی که نوع مدیریت، کارکردها و... تغییر کنند، سیستم GIS کماکان پایدار است و عملکرد خود را ادامه می‌دهد و تا زمانی که نتوانیم این مسئله را در تمام فرآیندهای سازمانی پیاده‌سازی کنیم، شاهد آسیب‌های متعددی خواهیم بود.

● آمایش سرزمین هنوز وارد فاز اجرایی نشده است

اما اهمیت GIS سازمانی در بخش اجرایی سندهای آمایش سرزمینی چیست؟ به گفته کرمی، بحث آمایش سرزمین در دهه‌های اخیر درگیر تهیه اسناد بوده و فعلا وارد فاز اجرایی نشده است. GIS سازمانی در موضوع تهیه اسناد نقش مهمی دارد؛ اما در بخش اجرایی شدن و پیاده‌سازی سند از اهمیت بیشتری برخوردار است. وقتی کسی بخواهد یک برنامه را از تدوین تا اجرا ترسیم کند باید مراحلی از جمله برنامه‌ریزی، اجرا، پایش و نظارت را پشت سر بگذارد. از مرحله دوم، یعنی پایش به بعد، فرد نیازمند سیستمی است که بتواند با استفاده از شاخص‌هایی (که در آمایش سرزمین عموما شاخص‌های فضایی هستند)، تحولات فضایی، اتفاقاتی که در پهنه استان رخ می‌دهند و... را بررسی کند.

کرمی البته معتقد است اگر بنا باشد منتظر بمانیم تا تمام ساختارها و زیرساخت‌های GIS در کشور پیاده‌سازی شده و سپس سراغ به‌کار گرفتن سامانه‌ها برویم، نتیجه مطلوبی نخواهیم گرفت؛ زیرا تکمیل تمامی ساختارهای مورد نیاز در سازمان بسیار زمان‌بر خواهد بود. او می‌گوید: باید هم‌زمان با به‌روزرسانی و تکمیل بخش‌های مختلف GIS، به اجرای سندها و پیاده‌سازی آن‌ها نیز بپردازیم.

● داده‌های موجود در GIS‌های سازمانی قابل اعتماد نیستند

سیدرضا حسین‌زاده، عضو هیات علمی گروه جغرافیای دانشگاه فردوسی مشهد هم درباره وضعیت کلی GIS در کشور به «دنیای اقتصاد» می‌گوید: در کشور ما، GIS مرکز و متولی مشخصی ندارد و گاها سازمان‌های مختلف و مرتبط از جمله سازمان برنامه و بودجه، سازمان نقشه‌برداری کشور و... مدعی می‌شوند که متولی جی‌آی‌اس هستند و چون GIS در ایران متولی مشخص ندارد و قانون نیز روشن‌سازی این مساله را پیگیری نمی‌کند، مشکلات متعددی دراین‌باره ظاهر می‌شود. در واقع، جی‌آی‌اس سازمانی سیستمی است که شروع مشخصی دارد؛ اما پایان آن نامشخص است.

«GIS سازمانی یک مرکز مهم و ضروری برای سازمان‌هایی است که با داده‌های زمینی و مکانی در ارتباط‌اند.» حسین‌زاده با بیان این نکته خاطرنشان می‌کند: سازمان‌هایی که مدعیِ دارا بودن GIS هستند، بیشتر از این که در عمل کاربرد داشته باشند، صرفا حالتی تبلیغاتی دارند. البته در تعداد کمی از سازمان‌ها، جی‌آی‌اس‌های سازمانی نسبتا مناسبی وجود دارد؛ اما نه به معنای GIS سازمانی واقعی. آنها ایرادها و ضعف‌های بزرگی دارند.

به گفته این استاد دانشگاه فردوسی مشهد، اولین ضعف این جی‌آی‌اس‌های سازمانی ارتباط نداشتن مراکز متفاوت با یکدیگر است؛ به عنوان مثال، GIS سازمانی شهرداری با GIS سازمانی شرکت برق به صورت کاملا جداگانه فعالیت می‌کنند و در بسیاری از آن‌ها داده‌های تکراری وجود دارد. همچنین، محدودیت‌های زیادی برای دسترسی به داده‌های مورد نیازشان وجود دارد و این اتفاق شامل حال سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی نیز می‌شود. در سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی، هیچ کس اطلاعات کاملی از میزان داده‌های موجود ندارد. باید در ابتدا یک سیستم جامع GIS وجود داشته باشد و سپس سازمان‌های مختلف براساس سیستم جامع فعالیت خود را انجام دهند و داده‌های خود را با یکدیگر به اشتراک بگذارند؛ اما متاسفانه این روند عملکردی در هیچ‌کدام از سازمان‌ها دیده نمی‌شود.

حسین‌زاده، فعالیت نیروی انسانی غیرحرفه‌ای در زمینه GIS سازمانی را یکی از ضعف‌های این حوزه می‌داند و می‌گوید: سیستم GIS یعنی سیستم داده‌های جغرافیایی. لذا کارشناسانی که در این حوزه مشغول به کار هستند باید به علم جغرافیا تسلط کامل داشته باشند که متاسفانه اینگونه نیست. از طرفی، تمام مدیران سازمان‌های مربوطه، توجه لازم را به GIS ندارند و بودجه کافی را به این مساله تخصیص نمی‌دهند. نتیجه این می‌شود که GIS در سازمان‌های مختلف یا وجود ندارد یا به اندازه کافی به آن توجه نمی‌شود. از طرفی، داده‌هایشان صحت کافی ندارد.

● به‌روز بودن داده‌ها در GIS الزامی نیست

اما رضا جمشیدی، رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی خراسان رضوی در گفت‌وگو با خبرنگار ما درباره بانک‌های اطلاعاتی توضیح می‌دهد: فرایند تهیه و جمع‌آوری داده‌های بانک‌های اطلاعاتی، صحت سنجی آن‌ها و نیز تبدیل آن‌ها به اطلاعات اصلی که حاوی شاخص‌های کاربردی است، باید مبتنی بر تعاریف علمی و کلید واژه‌های استاندارد باشد. لذا لازم است قبل از ایجاد بانک‌های اطلاعاتی، پروتکل‌هایی برای نوع داده‌ها و کیفیت آنها از منظر صحت و به‌روز بودن و همچنین قابلیت تبدیل شدن به لایه‌های GIS برای بخش‌های تولید، پردازش و انتشار داده و لایه‌ها مدنظر باشد.

جمشیدی می‌گوید: در راه‌اندازی GIS سازمانی معمولا هر سازمان بنا به اهداف و وظایفش اقدام به تحلیل، نیازسنجی، طراحی و پیاده‌سازی می‌کند. معمولا در کنار هر نوع اطلاعات مورد استفاده در سیستم اطلاعات مکانی GIS با عنوان «متادیتا» اطلاعاتی راجع به نوع داده، کیفیت، دقت، روش تهیه، منبع، مرجع و سازمان متولی و مسوول به‌هنگام‌سازی و آخرین تاریخ بازنگری داده در اختیار کاربران قرار می‌گیرد و اساسا به‌روز بودن داده الزامی نیست.

رئیس سازمان مدیریت و برنامه ریزی خراسان رضوی ادامه می‌دهد: در طراحی و اجرای زیرساخت اطلاعات مکانی SDI علاوه بر تعیین سازمان متولی هرلایه اطلاعاتی، سازمان مزبور موظف به به‌روز نگهداشتن لایه‌های مربوط به حوزه کاری خود است. مسوولیت حقوقی داده‌های هر بانک اطلاعاتی به مسوول بانک و مدیران دستگاه‌های اجرایی که در تولید داده‌ها دخیل هستند، برمی‌گردد.

آخرین وضعیت سند آمایش سرزمین خراسان رضوی

اما جدا از موضوع GIS سازمانی به عنوان یکی از پایه‌های اطلاعاتی در تهیه سند آمایش سرزمین و ضعف‌هایی که در تهیه آن وجود دارد، بد نیست به آخرین وضعیت تهیه سند آمایش برای استان‌های مختلف به ویژه خراسان رضوی بپردازیم.

موضوع سند آمایش سرزمین از دهه هشتاد مطرح و پیگیری آن آغاز شد. در اواخر پارسال اسناد آمایش سرزمین استانی به تصویب شورای عالی آمایش سرزمین رسید و هر استانی با توجه به ویژگی‌های سیاسی، فرهنگی، اجتماعی و وضعیت طبیعی و اقلیمی منحصر به خود، سند مخصوص خود را دارد.

کرمی، رئیس گروه امور برنامه‌ریزی، نظارت و آمایش سرزمین سازمان برنامه و بودجه درباره نکاتی که در تهیه سند آمایش خراسان رضوی به آن توجه شده، می‌گوید: خراسان‌رضوی در پهنه شرقی کشور قرار گرفته و نسبت به سایر استان‌های ساکن در شرق کشور وضعیت متفاوت‌تری دارد و مهم ترین تفاوت، تمرکزگرا بودن کلان‌شهر مشهد در این استان، به دلیل وجود حرم رضوی است. به همین دلیل، مشهد بیشترین آمار سکونت‌گاه‌های غیررسمی را دارد. همچنین، بحث آب نیز برای خراسان رضوی نقش پررنگی دارد و در اسناد آمایش سرزمین به این مساله بسیار توجه شده است. از طرفی، ارتباطات این استان با کشورهای اسلامی جنوب غرب آسیا نیز به‌دلیل مرکزیت مذهبی مشهد از جمله نکات مهم در تهیه سند آمایش سرزمین این استان بوده است.

● نقشه‌های آمایش سرزمینی در ایران به‌طور واقعی اجرا نمی‌شود

حسین‌زاده، استاد دانشگاه فردوسی مشهد هم با بیان اینکه اجرای واقعی نقشه‌های آمایش سرزمینی در کشور اتفاق نیفتاده است، عنوان می‌کند: تهیه تمام طرح‌هایی که با داده‌های جغرافیایی سروکار دارد، از جمله آمایش سرزمین، بدون GIS امکان‌پذیر نیست. متاسفانه آمایش سرزمین در ایران تاکنون به معنای واقعی اجرا نشده است. عمده مشکلات محیطی که درحال حاضر گریبان‌گیر کشور شده است، ناشی از نبود سند آمایش سرزمین است. در واقع، در کشور ما، دانشی که به تنظیم روابط انسان و محیط زندگی بپردازد، دانش قالبی نیست.

عضو هیات علمی گروه جغرافیای دانشگاه فردوسی معتقد است داده‌هایی که هم‌اکنون در دسترس هستند، از نظر میزان صحت قابل اعتماد نیستند. حتی در بعضی از زمینه‌ها نیز آمارها به شکل کاملا ساختگی است؛ اما در تهیه سند آمایش زمین، کارشناسان به ناچار از این داده‌های غیرواقعی استفاده می‌کنند. به طور کلی، در GIS سازمانی، چه پشتیبانی قانونی وجود داشته باشد و چه نداشته باشد، داده قابل اعتماد وجود ندارد؛ اما چاره‌ای هم جز استفاده از همان داده‌های غیرواقعی نیست. وی تاکید می‌کند: مهم‌ترین نکات در تهیه سند آمایش سرزمین، خود آن سند است و بستگی دارد بر اساس چه خدماتی تهیه شود، توسط چه کسانی پشتیبانی شود و چقدر پشتوانه اجرایی داشته باشد. البته ما تاکنون هیچ سند آمایش سرزمین مناسب و مطلوبی نداشته‌ایم.

آنطور که از صحبت‌های کارشناسان و متخصصان امر بر می‌آید، با گذشت حدود دو دهه از طرح تهیه سند آمایش سرزمین استانی، هنوز این اسناد تکمیل نشده و ظاهرا موضوع استفاده از داده‌های دقیق و برنامه‌ریزی براساس آن اطلاعات، چندان جدی گرفته نشده است.

نتیجه بی‌توجهی به این مساله مهم، رویش کارخانه‌ها و صنایع پر آب‌بر در مناطق کم‌آب، راه‌اندازی واحدهای آلاینده در نزدیکی شهرها یا نزدیک بستر رودخانه‌ها، بی‌توجهی به وضعیت صنایع موجود در صدور مجوزهای جدید صنعتی و... می‌شود. مساله‌ای که سال‌هاست در کشورهای توسعه یافته به آن توجه می‌شود و ما هنوز «اندر خم یک کوچه‌ایم».

خبر

گرانی قارچ به دلیل افزایش قیمت مواد اولیه

ایسنا- مدیر باغبانی سازمان جهاد کشاورزی خراسان رضوی با اشاره به افزایش چهار برابری قیمت مواد اولیه تولید قارچ گفت: اینکه در حال حاضر قارچ کیلویی ۶۰ هزار تومان به فروش می‌رسد، به دلیل کمبود این محصول و اهمیت شناخته شده قارچ در بالا بردن سیستم ایمنی و مقابله با کرونا است و این قیمت نتیجه سوء استفاده فروشندگان است.

محمد میری در خصوص میزان تولید سالانه قارچ در خراسان رضوی اظهار کرد: سالانه بیش از ۱۲ هزار و ۵۰۰ تن قارچ در استان تولید می‌شود که بیش از ۹۸ درصد استقبال مصرف کنندگان از قارچ دکمه‌ای است.

وی با بیان دلایل افزایش قیمت قارچ افزود: از عوامل موثر بر افزایش قیمت قارچ می‌توان به گرانی مواد اولیه، کمبود مواد اولیه، کاهش تولید در فصل تابستان و سوء استفاده فروشندگان از کمبود قارچ و بالا بردن قیمت‌ها در بازار اشاره کرد.

مدیر باغبانی سازمان جهاد کشاورزی خراسان رضوی همچنین با اشاره به افزایش چشمگیر قیمت مواد اولیه بیان کرد: قیمت کلش که ماده اصلی تشکیل دهنده بستر کشت قارچ است در کمتر از یک ماه، از ۱۵۰۰ تومان به ۵۰۰۰ تومان افزایش پیدا کرده است. در کل مواد اولیه در طی یک سال اخیر، سه تا چهار برابر افزایش قیمت داشته‌اند.

میری با بیان اینکه طی یک سال اخیر تولید قارچ در استان کاهش پیدا کرده است، گفت: در تابستان واحدهای خرد غیر مکانیزه به علت مجهز نبودن به سیستم‌های سرمایشی از چرخه تولید خارج شدند. همچنین کمبود و افزایش قیمت قابل ملاحظه مواد اولیه موجب شده است که برخی از واحدهای مکانیزه از تمام ظرفیت واقعی خود استفاده نکنند. از طرفی ظرفیت تولید نیز کاهش پیدا کرده است و نقدینگی تولیدکنندگان کفاف زیر کشت بردن کلیه سالن‌های تولید قارچ را ندارد.

وی خاطرنشان کرد: تا پایان سال ۹۹، ۳۱۲ واحد تولید کننده قارچ خوراکی مکانیزه و غیرمکانیزه در سطح استان با ظرفیت اسمی سالانه ۱۵ هزار و ۸۳۶ تن و ظرفیت حقیقی ۱۲ هزار و ۵۱۸ تن با سطح زیر کشت معادل ۷۸ هکتار قارچ تولید کرده‌اند.

مدیر باغبانی سازمان جهاد کشاورزی خراسان رضوی با پیش‌بینی میزان تولید قارچ در ۶ ماه دوم سال جاری افزود: با توجه به سرما دوست بودن این محصول، فصول سرد سال زمان مناسبی برای تولید قارچ است، اما اگر افزایش قیمت مواد اولیه و کمبود آن‌ها بر همین منوال ادامه داشته باشد که به احتمال زیاد نیز ادامه خواهد داشت، تولید قارچ را شدیدا تحت تاثیر قرار خواهد داد. تولید قارچ در ۶ ماه دوم سال ۱۴۰۰، نسبت به فصل تابستان بهتر می‌شود، اما نسبت به فصول سرد سال‌های گذشته شاهد کاهش قابل ملاحظه‌ای در تولید آن خواهیم بود. مگر اینکه حمایت‌های دولتی برای تامین نقدینگی تولیدکنندگان قارچ و بستر کشت صورت پذیرد.

میری ادامه داد: در حال حاضر قیمت مصوب قارچ ۴۳ تا ۴۴ هزار تومان است که باید در بازار به ۴۶ تا ۴۷ هزار تومان و حداکثر ۵۰ هزار تومان به دست مصرف کننده برسد.

در نیمه دوم سال نیز به نظر می‌رسد قیمت‌ها در همین حد باقی بمانند. اینکه در حال حاضر قارچ را با قیمتی ۶۰ هزار تومان به ازای هر کیلو به فروش می‌رسانند، به دلیل کمبود این محصول و اهمیت شناخته شده قارچ در بالا بردن سیستم ایمنی و مقابله با کرونا است و این قیمت نتیجه سوء استفاده فروشندگان است. با افزایش تولید قارچ، این افزایش قیمتِ ساختگی قابل اصلاح و مدیریت است.

● تحمیل ۹۱درصد خسارت حوادث کشاورزی خراسان رضوی به باغ‌ها

مدیر امور باغبانی سازمان جهاد کشاورزی خراسان رضوی همچنین درباره خسارات وارد شده به بخش کشاورزی گفت: ۹۱ درصد خسارت ناشی از حوادث غیرمترقبه در بخش کشاورزی استان معادل ۹ هزار و ۱۰۰ میلیارد ریال به محصولات باغی وارد شده است.

میری افزود: میزان خسارت وارده ناشی از حوادث غیرمترقبه از جمله سیل و سرمازدگی از ابتدای سال جاری تاکنون در بخش کشاورزی استان معادل ۱۰ هزار میلیارد ریال برآورد شده است.

وی ادامه داد: پارسال کل خسارت وارده بر اثر حوادث غیرمترقبه در بخش کشاورزی خراسان رضوی ۴۰ هزار میلیارد ریال بوده است که ۷۵ درصد این میزان مربوط به حوزه باغبانی بوده است.

مدیر امور باغبانی جهاد کشاورزی خراسان رضوی گفت: کل سطح زیرکاشت محصولات باغی استان در سال زراعی جاری ۳۷۲ هزار هکتار با برآورد تولید یک میلیون و ۱۱۶ هزار تن بود.

میری با بیان اینکه ۴۳ درصد درآمد ناخالص بخش کشاورزی خراسان رضوی به حوزه باغبانی اختصاص دارد افزود: امسال میزان بارندگی در استان نسبت به سال گذشته ۶۲ درصد کاهش یافت که این وضعیت در تولیدات باغی استان تاثیر کم سابقه‌ای به بار خواهد آورد.

نامشخص بودن تکلیف حاکمیت در افغانستان و توقف کامیون‌های ایرانی در مرز

رانندگان ایرانی، چشم به راه ثباتِ افغانستان

دنیای اقتصاد، ناهید کاویانی- قصه توقف‌های گاه‌وبیگاه کامیون‌ها در مرز دوغارون و اسلام‌قلعه؛ موضوع جدیدی نیست؛ در سالیان گذشته بارها این موضوع تکرار شده و به نظر می‌رسد برای راننده‌ها هم توقف‌های ۳-۴ روزه پشت مرز دیگر عادی شده باشد؛ اما مساله اینجاست که در یک‌ماه اخیر این توقف‌ها باز هم طولانی شده و کامیون‌های ایرانی خالی در مرز افغانستان برای ورود به خاک کشورمان معطلی‌های ۱۰-۱۲ روزه را تجربه می‌کنند. به‌گونه‌ای که در ۳۰ روز اخیر، روزانه ۳۰۰ تا ۴۰۰ دستگاه کامیون ایرانی در خاک افغانستان در صف ورود به ایران مانده‌اند.

البته در گذشـــته، بارها توقف‌های ۱۰-۱۵ روزه برای کامیون‌ها در مـــرز اتفاق می‌افتاد؛ دلایل آن هم از نبود زیرساخت‌هایی همچون باسکول و دستگاه «ایکس‌ری» در گمرک افغانســـتان گرفته تا تفاوت ســـاعات کاری گمرکات ایران و افغانستان در دو طرف مرز، شلوغی‌های مربـــوط به ایامی چون عید فطـــر و عید نوروز، حوادثی همچون آتش‌سوزی در مرز اسلام‌قلعه و... بود؛ اما اینبار قصه متفاوت است؛ آنطور که رانندگان ایرانی می‌گویند به دلیل انجام تست‌های کرونا از رانندگان افغانستانی در مرز دوغارون، کامیون‌های ایرانی در صف طولانی انتظار پشت مرز و در خاک افغانستان می‌مانند.

از طرفی، ساعت فعالیت اداری مرز افغانستان که تا پیش از تسلط طالبان بر نقاط مرزی و چند ماهی بهبود یافته و از ۸ صبح تا ۲۲ بود، به ساعت ۸ تا ۱۶ تغییر کرده است و این امر هم مزید بر علت شده و موجب توقف طولانی کامیون‌های ایرانی شده است.

مشکل دیگری که مطرح می‌شود این است که به علت ناامنی در مرز افغانستان، طالبان اجازه حضور رانندگان ایرانی را در مرز نمی‌دهند و بسیاری از راننده‌ها مجبورند شـــب هنگام به تایباد بازگردند و مجدداً هر روز به مرز مراجعه کنند؛ به این امید که نوبتشان برسد و اجازه ورود به مرز ایران را داشته باشند.

۱۰ روز توقف یا به اصطلاح رانندگان «خواب» کامیون، ضرری ۲۰ تا ۴۰ میلیون تومانی را برای آنها به دنبال دارد

● مشکلات رانندگان ایرانی معطل مانده در مرز افغانستان

غلامرضا معصومی، یکی از کامیون‌داران ایرانی است که از این توقف‌ها بسیار گلایه‌مند است؛ او می‌گوید: ماشین من یک هفته است که پشت مرز خالی مانده و در صف کامیون‌های خالی معطل ورود به مرز ایران است. نکته اینکه چون افغانستان دچار ناامنی است، نیروهای طالبان عصـــر هر روز ما را از توقف‌گاه کامیون‌ها خارج می‌کنند و اعلام می‌کنند که در مسجد گمرک اسلام‌قلعه بمانیم؛ اما به خاطر شـــرایط مربوط به شیوع کرونا کسی جرات این را ندارد که در محیط مسجد بین صدها نفر بماند. به همین دلیل هر روز صبح به مرز و نزد کامیون می‌رویم و شب هنگام به تایباد بازمی‌گردیم.

به گزارش ترابرد، به گفته برخی رانندگان ایرانی حوزه ترانزیت، هم‌اکنون ۳۰۰ دســـتگاه کامیون ایرانی در مرز افغانستان معطل ورود به ایران هستند و دلیل اصلی بروز این مشکل، انجام تست‌های کرونا از رانندگان افغان در مرز دوغارون است. به خاطر انجام این تست‌ها، هر ماشین افغان ۲۰ تا ۲۵ دقیقه در مرز ایران متوقف می‌شود تا تست داده و پاسخ آن برسد و سپس، دستور حرکت به آن داده شود. این موضوع باعث معطلی زیاد رانندگان ایرانی در مرز افغانستان شده است. این در حالی است که افغانستانی‌ها برای وارد شـــدن کامیون‌های ایرانی به مرزشان چنین تستی نمی‌گیرند و روزانه ۳۰۰ تا ۴۰۰ دستگاه کامیون از ایران وارد خاک این کشور می‌شود؛ البته قبل از حکومت طالبان، دولت افغانستان این تست را انجام می‌داد. در آن زمان، ایران برای انجام تست از رانندگان افغان ۱۵۰ هزار تومان دریافت می‌کرد و دولت افغانستان نیز از رانندگان ایرانی ۳۰۰ هزار تومان می‌گرفت.

معصومی تاکید می‌کند: طرف افغانســـتانی هم‌اکنون مشـــکل چندانی برای خروج کامیون‌های ایرانی ندارد و اگر ایران کامیون‌های بیشتری را پذیرش کند، افغانستان روزانه ۳۰۰ دستگاه را خارج می‌کند؛ اما هم‌اکنون روزانه تنها حدود ۳۰ دستگاه کامیون وارد مرز ایران می‌شود. در حال حاضر ۳۰ صف کامیون در مرز افغانستان وجود دارد و در هر صف حداقل ۱۵ ماشین ایرانی منتظر ورود به ایران هستند.

ایـــن راننده ترانزیت درباره راه حل رفع مشـــکل معطلی کامیون‌های ایرانی در مرز افغانستان می‌گوید: برای سرعت‌بخشـــی به تردد کامیون‌ها به آن سوی مرز، لازم اســـت خط کامیون‌های ایرانی و افغان از یکدیگر جدا شـــود و تعداد ورودی‌هـــای مرز ایران نیز افزایش یابد؛ اما متاســـفانه افغانستانی‌ها درباره جداســـازی خطوط راضی نمی‌شـــوند. نکته اینکه حتی اگـــر خط تردد کامیون‌ها در مرز افغانســـتان جدا نشود هم می‌توان با اختصاص بخشی از ساعت به تردد کامیون‌های ایرانی و ساعات بیشتر به تردد کامیون‌های افغان موضوع را حل کرد؛ به طور مثال، از ۸ ســـاعت فعالیت اداری مرزی، ۵ ساعت به تردد کامیون‌های افغان و ۳ ساعت به خروج کامیون‌های ایرانـــی اختصـــاص یابد؛ در همان ۳ ســـاعت ۱۰۰ دســـتگاه کامیون ایرانی می‌تواند از مرز عبور کند؛ راننده‌های ایرانی هم موافق این امر هســـتند؛ اما باز هم طرف افغانســـتانی این موضوع را نمی‌پذیرد. در این زمینه نیازمند رایزنی مســـوولان گمرک ایران با طرف افغان هستیم.

● زیان یک تا دو میلیون تومانی به ازای هر روز توقف در مرز

به گفته رانندگان ترانزیت، هر روز توقف کامیون آنها پشت مرز، معادل یک تا دو میلیون تومان ضرر برای آنهاست؛ یعنی ۱۰ روز توقف یا به اصطلاح آنها «خواب» کامیون، ضرری ۲۰ تا ۴۰ میلیون تومانی را برای آنان به دنبال دارد.

محمدی، یکی از رانندگان ترانزیت دراین‌باره می‌گوید: پیـــش از این توقف‌های طولانی‌مـــدت، یکبار در هفته ســـرویس تخلیه از بندرعباس به اسلام‌قلعه داشتیم؛ اما هم‌اکنون وضعیت به‌گونه ای اســـت که در ماه تنها یک ســـرویس داشـــته‌ایم و به همین دلیل می‌توانم بگویم حدود ۴۰ تا ۵۰ میلیون تومان در هر ماه بابت این خواب کامیون در افغانســـتان ضرر می‌کنیم. از طرفی، در حال حاضر حدود ۴۰۰ دســـتگاه کامیون در مرز افغانستان متوقف است که این تعداد می‌توانند بارهای داخلی را در کشور جابه‌جا کنند و شاید همین توقف‌ها یکی از دلایل به وجود آمدن مشـــکل کمبود کامیون در کشور است. این موضوع خودبه‌خود باعث افزایش نرخ کرایه‌ها برای شرکت‌ها هم می‌شود.

● عبور یک کامیون ایرانی به ازای هر ۱۵ کامیون افغان

فکور، یکی دیگر از کامیون‌دارانی است که هم‌اکنون دو دستگاه از خودروهای او در مرز افغانستان معطل مانده‌اند؛ او درباره این وضعیت می‌گوید: تقریبا ۱۰ روز اســـت که پشت مرز افغانستان معطل هستیم. از زمانی که طالبان در افغانستان تسلط یافته‌اند، در خروج از مرز به ازای هر یک کامیون ایرانی، ۱۰ تا ۱۵ کامیون افغان را به مرز ایران می‌فرستند و به همین دلیل روزانه دهها دستگاه کامیون در صف جلوتر از ما قرار دارد.

وی با تایید اثرگذاری انجام تســـت کرونا در مرز ایران از رانـــندگان افغان بر تاخیر در ورود به مرز ایران، تاکید می‌کند: برای بهبود این وضعیت باید صف ماشین‌های ایرانـــی و افغان را جدا کنند؛ چون تســـت کرونا در مرز دوغـــارون فقط از رانندگان افغـــان صورت می‌گیرد. در گذشته به ازای هر ۲۰ کامیون افغان که وارد خاک ایران می‌شد، حداقل ۱۵ ماشین ایرانی هم وارد دوغارون می‌شد؛ اما هم اکنون این وضعیت بســـیار نابرابر شده است. در گذشته تنها ۳-۴ شب پشت مرز معطل می‌ماندیم و اکنون ۱۰ شب است که ماشین ما آن سوی مرز خوابیده است.

فکور خاطرنشـــان می‌کند: از زمـــان روی کار آمدن طالبان ساعت کاری مرز اسلام‌قلعه کاهش یافته است؛ از طرفی، تا ساعت ۱۰نیم صبح جمعه هم مرز باز نشد و فعالیت گمرکی را شروع نکردند؛ این در حالی است که در گذشـــته مرز افغانستان از ۸ صبح کار را آغاز می‌کرد و دست کم تا ساعت ۵ و ۶ عصر جمعه کار می‌کردند و حتی با رایزنی فرماندار و استاندار، گاهی تا ساعت ۱۰ شب نیز مرز افغانستان برای عبور کامیون‌های ایرانی فعال بود.

● فرماندار تایباد: پیگیر توقف‌ها هستیم

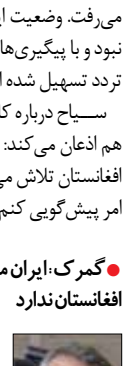

در حالی که راننده‌های ترانزیت ایرانی که بیشتر آنها اهل شهرستان تایباد هســـتند، از توقف‌های طولانی‌مدت برای ورود به ایران در مرز افغانستان خبر داده و اعلام کرده‌اند بین ۲۰ تا ۳۰ روز گذشته شاهد این وضعیت هستند، فرماندار تایباد هفته پیش گفته این موضوع در حد شنیده‌ها بوده و پیگیر بررسی و صحت و سقم خبر است.

محسن سیاح در پاسخ به اینکه انجام تست کرونا باعث کاهش سرعت ورود کامیون‌ها به مرز دوغارون می‌شود یا خیر، تصریح می‌کند: در بازدیدی که از مرز داشتم، مشاهده کردم انجام تست کرونا از رانندگان توقفی برای ناوگان به همراه ندارد. ضمن اینکه در این زمینه باید موضوع سلامت مردم را درنظر بگیریم و نمی‌توان گفت کنترل و مراقبتی نباشد. ما باید پاســـخگوی همه مردم باشیم و لازم است کنترل و تست کرونا از رانندگان انجام شود. انجام این کار را در چند نقطه درنظر گرفتیم تا سرعت کار افزایش یابد.

فرماندار تایباد با اشاره به بهسازی مسیر مرزی بین ایران و افغانســـتان و تاثیر آن در بهبود تردد ناوگان ترانزیتی هم می‌گوید: مســـیری بین گمرک ایران و افغانســـتان داشتیم که برای هر دو کشور مسیری اقتصادی به شمار می‌رفت. وضعیت این مســـیر به اندازه یک جاده مرزی نبود و با پیگیری‌هایی که انجام شـــد، جاده آســـفالت و تردد تسهیل شده است.

ســـیاح درباره کاهش ساعت فعالیت مرزی افغانستان هم اذعان می‌کند: برای افزایش دوباره ساعت کاری مرز افغانستان تلاش می‌کنیم اما نمی‌توانم درباره تحقق این امر پیش‌گویی کنم.

● گمرک: ایران مشکلی در پذیرش کامیون از سمت افغانستان ندارد

رانندگان ترانزیت معطل مانده در مرز افغانستان از کندی تردد‌ها برای خروج از افغانستان و ورود به مرز دوغارون مـــی گویند و درخواســـت حل این موضوع از سوی مســـوولان ایران و افزایش میزان پذیرش کامیون‌ها در مرز کشورمان را دارند؛ اما ناظر گمرکات خراسان رضوی می‌گوید که مشکلی در پذیرش کامیون‌ها از مرز افغانستان نداریم.

امید جهانخواه تصریح می‌کند: هر تعداد ماشین از سمت افغانســـتان به مرز ایران وارد شود، ما پذیرش می‌کنیم و مشکلی نداریم؛ اما نکته اینجاست که ظاهرا از آن سوی مرز با تاخیر کامیون‌ها را به ایران می‌فرستند. روز جمعه هم هیچ کامیونی از سوی افغانستان پذیرش نشد؛ اما مرز دوغارون حدود ۱۷۰ دستگاه خودرو را از مرز مقابل پذیرش کرد.

ناظر گمرکات خراسان رضوی تاکید می‌کند: شرکت‌های حمل‌ونقل ایرانی باید مساله معطلی کامیون‌های ایرانی در مرز افغانستان را به صورت مکتوب اعلام کنند تا پیگیری‌ها انجام شـــود. اگر درخواست به صورت مکتوب به دست ما برســـد، آماده انتقال موضوع به مرزبانی هستیم. وی درباره درخواســـت رانندگان ایرانی برای جداسازی صف کامیون‌های ایرانی و افغان در مرز افغانســـتان می‌گوید: قبل از حضور طالبان در اسلام‌قلعه، چندین جلسه درباره این موضوع داشتیم و برای مدتی هم خط کامیون‌های دو کشور از هم جدا شد و سرعت کار افزایش یافت؛ اما اکنون گزارشی درباره یکی شدن این خط ها به دست ما نرسیده است و از طرفی، چون موضوع مربوط به آن سوی مرز است، مرزبانی کشورمان باید برای ملاقات رسمی با طرف افغانستانی پیگیر شود.

به گفته جهانخواه، همه رانندگان در بدو ورود باید تست کرونا بدهند و در صورتی‌که کارت واکسیناسیون داشته باشـــند، باید از وزارت بهداشـــت پرسید که تا چه مدت بدون تست قابل پذیرش‌اند. وی تصریح می‌کند: احتمالا از کسانی تست گرفته می‌شود که کارت واکسیناسیون ندارند. ناظر گمرکات خراسان رضوی درباره کاهش ساعت کاری در مرز افغانستان هم اذعان می‌کند: ساعت کاری مرز افغانستان کاهش یافته و فعالیت اداری در مرز این کشـــور تا ساعت ۱۷:۳۰ است. می‌توانیم در این باره هم رایزنی کنیم و در ملاقات مرزی تقاضای افزایش ساعت کاری را بدهیم. البته نباید این نکته را فراموش کرد که تغییراتی در افغانستان ایجاد شده است و باید کمی زمان بگذرد تا وضعیت دست کم مانند گذشته شود.

● ملاقات مرزی، کلید حل مشکل معطلی‌ها

به گفتـــه رانندگان و شـــرکت‌های حمل‌ونقل، همه مشـــکلات موجود در مرز ایران و افغانســـتان از طریق دیپلماسی و ملاقات‌های مرزی قابل حل است؛ دولت ایران باید با طرف افغانستانی مذاکره کند تا روند عبور کامیون‌ها به سمت مرز ایران تسهیل شود؛ نکته مهم در این میان، وضعیت حکومت در افغانستان و ناآرامی‌های این کشور است؛ مسوولان می‌گویند ما هم قبول داریم که موضوع با ملاقات مرزی حل شدنی است؛ اما استقرار حکومت در افغانستان هنوز اتفاق نیفتاده است و باید منتظر تعیین تکلیف حاکمیت این کشور باشیم.

مدیرکل دفتر ترانزیت سازمان راهداری کشور تاکید کرد

رفع معطلی کامیون‌ها با ملاقات مرزی

دنیای اقتصاد- مدیرکل دفتر ترانزیت و حمل‌ونقل بین‌المللی سازمان راهداری می‌گوید: حل مشکل معطلی کامیون‌های ایرانی در مرز افغانستان، نیازمند مذاکرات در قالب ملاقات‌های مرزی است.

جواد هدایتی اذعان می‌کند: اما درباره وضعیت مرز افغانستان، مساله ای که وجود دارد این است که حاکمیت هنوز در این کشور تثبیت نشده و دولت رسمی شکل نگرفته است؛ لذا هنوز امکان برگزاری ملاقات مرزی رسمی وجود ندارد. پس از مشخص شدن وضعیت حاکمیت در افغانستان، موضوعاتی چون ساعت کار مرز و عوارض و... در قالب ملاقات‌های مرزی قابل طرح و حل شدن است. ضمن اینکه، در بحث پایانه‌های مرزی مشترک بین دو کشور در مقاطعی شاهد توقف‌های ۲۰ تا ۲۵ روزه ناوگان در مرز دوغارون یا میلک بوده‌ایم که پس از مدتی با پیگیری و مذاکرات دو کشور مرتفع شده است؛ البته طبیعتا هرگونه توقف در مرز بدین شکل پذیرفتنی نیست. مرز بین‌المللی باید شرایط روان خود را داشته باشد. با این حال، شاه کلید داستان توقف‌ها در مرز افغانستان این است که بتوانیم به نوعی ملاقات‌های مرزی بین دو طرف را سازماندهی کنیم. هدایتی در خصوص مطالبه رانندگان برای افزایش ورودی‌های دوغارون در پذیرش کامیون‌ها از مرز افغانستان تصریح می‌کند: در تمامی مرزهای مشترک، مرز دارای تنها یک ورودی است و اگر در گذشته مدتی در مرز دوغارون دو ورودی وجود داشت، ناشی از رعایت نکردن قوانین و مقررات مترتب بر این موضوع بود که در نهایت، با مصوبات مراجع امنیتی یک ورودی بسته و پایانه مرزی ساماندهی شد.

● انجام ساماندهی نقطه اختلاف مرزی ایران و افغانستان پس از ۷ دهه

مدیرکل دفتر ترانزیت و حمل‌ونقل بین‌المللی سازمان راهداری کشور با تاکید بر اهمیت مرز دوغارون می‌گوید: از دهه سی شمسی یک اختلاف مرزی قدیمی و دیرینه با افغانستان در فاصله دوغارون و اسلام‌قلعه داشتیم؛ این اختلاف مرزی لاینحل بود و باعث شده بود نتوانیم نقطه اتصال بین دو مرز را بازسازی کنیم. منطقه‌ای که با توجه به بارش‌های فصلی و قرار داشتن در حوزه آبگیر منطقه، در مقاطعی، دچار آبگرفتگی شدید می‌شد و وضعیت نابسامانی داشت. در آن زمان، در نقطه اتصال دو پایانه مرزی دوغارون و اسلام‌قلعه شاهد این بودیم که کامیون‌ها در بهترین وضعیت با سرعت ۱۰ تا ۱۵ کیلومتر حرکت می‌کنند و این موضوع طبیعتا کاهش سرعت ورود و خروج کامیون‌ها به پایانه‌ها را به دنبال داشت.

هدایتی می‌افزاید: پس از واگذاری مدیریت مرزها به وزارت راه و شهرسازی، سرمایه‌گذاری بر پروژه‌های متعددی در مرز دوغارون آغاز و با پیمانکاران متعددی با هدف افزایش تردد در این پایانه مرزی مذاکره کردیم. در یکی از این پروژه‌ها قرار است مسیر حدفاصل بین ایست‌بازرسی ۱۷شهریور در فاصله ۵ کیلومتری مرز دوغارون تا پایانه مرزی دوبانده شود و به مسیری با مشخصات بزرگراهی تبدیل شود. همچنین، پروژه بازسازی نقطه اتصال از ورودی محوطه پایانه مرزی دوغارون تا مرز اسلام قلعه به عرض ۴۵ متر را با توافق دوطرفه آغاز کردیم. این پروژه به اتمام رسیده و هم اکنون در یک محدوده از پایانه دوغارون تا اسلام‌قلعه زیرساخت بسیار خوبی ایجاد شده است.

● هدف گذاری برای تردد روزانه ۳هزار کامیون در مرز دوغارون

مدیرکل دفتر ترانزیت و حمل‌ونقل بین‌المللی سازمان راهداری از برنامه‌ریزی و هدف‌گذاری برای تردد روزانه ۳هزار کامیون در مرز دوغارون و ارائه خدمات در این مرز به بهترین شکل ممکن می‌گوید. او اذعان می‌کند: انجام روزانه ۳هزار تردد، نیازمند مقدمات و زیرساخت‌ها و تجهیزات به عنوان بخش سخت افزاری موضوع است؛ اما بخش دیگر، موضوع نرم‌افزاری مساله است؛ اینکه فرایندها، رویه‌ها و تشریفات اداری مترتب با ۳هزار تردد را چقدر باید چابک و هماهنگ کنیم تا هدف‌گذاری محقق شود. بخش دیگری از تحقق این هدف نیز، به طرف مقابل و میزان پذیرش ناوگان از سوی افغانستان بستگی دارد. ما در حال برنامه ریزی در این زمینه هستیم و یکی از مسائل مورد مذاکره از سوی ما به افغانستان همین مساله است.

خبر مرتبط

حل موقت مشکل کامیون‌های پشت مرز

دنیای اقتصاد- در حالی که رئیس اداره ترانزیت اداره کل راهداری خراسان رضوی اعلام کرده روز جمعه ۲۶ شهریورماه، تمامی کامیون‌های معطل مانده پشت مرز افغانستان وارد خاک ایران شده‌اند، رانندگان می‌گویند این اقدام، موقتی بوده و ظرف چند روز آینده باز هم شاهد توقف‌های یک هفته تا ۱۰ روزه کامیون‌های ایرانی خواهیم بود.

حمید محمدی فاز، رئیس اداره ترانزیت اداره کل راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای خراسان رضوی گفت: با رفع مشکل معطلی کامیون‌های ایرانی در گمرک اسلام قلعه افغانستان تمامی این خودروها که بیش از ۱۰ روز در این گمرک معطل مانده بودند، وارد خاک ایران شدند. محمدی فاز افزود: بیش از ۳۰۰ دستگاه کامیون ایرانی در گمرک اسلام قلعه افغانستان منتظر ورود به خاک ایران بودند که روز جمعه ۳۰۳ دستگاه از ناوگان باری ایران به کشور بازگشتند و باقی مانده آنها نیز در نوبت ورود به کشور در زمان معمول و اندک قرار دارند. اما گفت‌وگوی ما با یکی از رانندگان ترانزیت در مسیر ایران و افغانستان حاکی است، به دلیل نبود نظم دقیق در ورود کامیون‌های ایرانی و افغانستانی، این مشکل به طور موقتی حل شده و در چند روز آینده باز هم شاهد معطلی رانندگان ایرانی خواهیم بود.

معصومی می‌گوید: روز جمعه با هماهنگی ایران، حدود ۳۰۰ دستگاه وارد دوغارون شدند؛ اما تا زمانی که برای خروج کامیون‌های ایرانی و افغانستانی از مرز این کشور، برنامه منظمی وجود نداشته باشد، باز هم شاهد تکرار معطلی‌ها خواهیم بود. هم اکنون در صف ورود به مرز ایران، به ازای ۳۰ تا ۳۵ خودروی افغان ۲ تا ۳ دستگاه ایرانی وجود دارد. پیشنهاد ما رانندگان ترانزیت این است که از ۷ روز هفته ۵ روز را برای تردد کامیون‌های افغان در نظر بگیرند و ۲ روز را به ایرانی‌ها اختصاص بدهند؛ با این کار دیگر شاهد توقف طولانی پشت مرز نخواهیم بود.

خبر

چند و چون مشکلات حمل‌ونقلی در مرز «میلک»

دنیای اقتصاد- بعد از تسلط طالبان بر مرزهای افغانستان، نقاط مرزی ایران هم تحت تاثیر قرار گرفته و تردد کامیون‌ها در مرزهایی چون «دوغارون» و «میلک» کاهش چشمگیری یافته است. دلیل این کاهش ترددها، عواملی در مرز هر دو کشور است. بسیاری از شرکت‌های حمل‌ونقل خراسانی که در مرز میلک سیستان و بلوچستان فعالیت می‌کنند، از کندی کنترل مرزبانی برای تردد کامیون‌ها و تاثیر آن در کاهش سرعت عبور و مرور بین دو مرز می‌گویند. این کاهش ترددها و ورود کامیون‌های افغان به ایران، افزایش نرخ کرایه‌های حمل را نیز به دنبال داشته است.

این در حالی است که به گفته مدیران انجمن صنفی شـــرکت‌های حمل‌ونقل بین‌المللی خراسان رضوی، این انجمن به همراه انجمن همنام خود در سیســـتان و بلوچستان، با مرزبانی برای افزایش نیروهای کنترلی مرز و تسریع تردد کامیون‌ها توافق کرده‌اند.

به گفته «مســـعود نکودری»، رئیـــس اداره ترانزیت اداره کل راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای سیســـتان و بلوچستان، در توصیـــف وضعیت تردد کامیون‌هـــا از مرز میلک باید به دو دوره قبل و بعد از تسلط طالبان بر مرز نیمروز در خاک افغانســـتان اشـــاره کرد. او می‌گوید: قبل از تسلط طالبان، روزانه تقریبا ۲۰۰ دستگاه کامیون از مرز میلک وارد می‌شد و حتی در مقاطعی به ۳۰۰ دستگاه نیز می‌رسید؛ اما بعد از استقرار طالبان در نیمروز، این عدد به شدت کاهش یافت؛ ابتدا برای ۱۰-۱۵ روز مرز تعطیل بود تا تشـــکیلاتی درآن سوی مرز مستقر شـــود و از سوی دیگر، در این طرف مرز نیز دغدغه امنیت رفع شود. بنابراین، بعد از استقرار طالبان، ورود کامیون خالی به شـــدت کاهش یافته است و تقریبا به روزانه ۵۰ تا ۱۰۰ دستگاه رسیده است.

به گزارش ترابرد، نکودری تاکید کرد: دغدغه ایرانی‌ها در مرز میلک، بیشتر بحث امنیتی بوده و مرزبانی و دستگاه‌های امنیتی، بازرسی‌ها و کنترل کامیون‌های افغان را با توجه به وضعیت ناامنی در آن سوی مرز تشدید کردند. بازرسی‌های مرزبانی زمانبر است و قبلا هم صورت می‌گرفت؛ اما اکنون با شدت گرفت کنترل‌ها، روند ترددها هم تحت‌الشعاع قرار گرفته است.

رئیـــس اداره ترانزیـــت اداره کل راهـــداری سیســـتان و بلوچستان افزود: در شرایطی که میزان کامیون خالی کاهش یابد، صاحبان کالا جهت حمل کالای خود با کمبود ناوگان مواجه شـــده و به تبـــع آن کرایه حمل نیز افزایش می‌یابد. در واقع دغدغه اقتصادی برای تجار باعث شده کمتر از این مرز استقبال کنند.

نکودری درباره توافق‌نامه دو انجمن صنفی شرکت‌های حمل‌ونقـــل بین‌المللی خراســـان رضوی و سیســـتان و بلوچســـتان با مرزبانی برای افزایش نیروهای کنترلی مرز می‌گوید: توافق‌نامه بین انجمن‌ها و مرزبانی از مهرماه سال گذشـــته منعقد شد و هم اکنون به اواخر زمان این قرارداد نزدیک می‌شـــویم؛ این قرارداد تا قبل از تسلط طالبان بر مرز، تقریبا موفق بود؛ امـــا بعد از آن، ورود کامیون خالی محدود شد و این مساله باعث کاهش تعداد خروجی‌ها شد. ضمن اینکه، این قرارداد مربوط به ورود کامیون‌ها نیست. در گذشـــته هنگام خروج کامیون از مرز ایران، زمانی که ممکن بود کالا یا ســـوخت غیرمجاز در کامیون جاسازی شود، بازرسی‌ها تشدید و ترانزیت از کشور با کندی انجام می‌شد؛ به موجب این قرارداد، تردد افراد متفرقه و جاسازی کالای ممنوعـــه باید از مرز کاهش یابد و این موضوع عملا اتفاق افتاد؛ اما در حـــال حاضر ظرفیت میلک در ترددها کاهش یافته است.

● دلیل افزایش کرایه‌ها چیست؟

نکودری درباره نرخ کرایه حمل کالا و گلایه شـــرکت‌های حمل‌ونقل از افزایش نرخ کرایه می‌گوید: در بحث صادرات، نرخ کرایه‌ها تغییری نکرده است و در ترانزیت نیز هم اکنون کرایه ثابتی که به راننده پرداخت می‌شود، ۸۰۰ دلار است؛ در واقع کرایه کامیون بندری بین ۱۴ تا ۱۸ میلیون تومان است. البته نسبت به گذشته قطعا افزایشی در کرایه‌ها اتفاق افتاده است که با توجه به تغییر نرخ دلار بوده؛ اما نمی‌توان گفت این افزایش صد درصدی بوده است. هر چند در مقطعی کوتاه کرایه‌ها به شدت بالا رفت و حتی بیش از ۲۵ میلیون تومان بود و تا ۳۰ میلیون تومان هم رسید؛ دلیل اصلی آن هم کمبود کامیون بود.

وی ادامه می‌دهد: زمانی که عرضه کامیون برای بارگیری کاهش می‌یابد، کرایه‌ها گران می‌شـــود. ما برای افزایش عرضه کامیون برای بارگیـــری تلاش می‌کنیم؛ اما طرف افغان در این موضوع تاثیر بســـیار زیادی دارد و حتی اگر روان‌سازی را در مرز انجام دهیم، به دلیل اینکه شرکت‌ها و کامیون‌داران افغان در کرایه‌ها ذینفع هستند، گاهی ورود کامیون را کاهش می‌دهند تا نرخ را به عدد مطلوب خود برســـانند. در واقع، شرکت‌ها و کامیون‌داران افغانستان به وســـیله این اهرم کرایه را کنترل می‌کنند. آنها اگر ببینند کرایه کاهش یافته، سیاستی در پیش می‌گیرند تا به رقم مدنظرشان برســـند. لذا، باید با توافق و اعداد ثابتی برای تامین ماشـــین حمل بار برنامه ریزی شـــود تا اگر بخش دولتی روان ســـازی انجام داد، بخش خصوصی و ذینفعان به افزایش نرخ کرایه ها دامن نزنند.

خبر

در کمیسیون خدمات فنی و مهندسی اتاق بازرگانی مشهد بررسی شد

معضل پروژه‌های فنی نیمه‌تمام در افغانستان

دنیای اقتصاد- رئیس کمیسیون خدمات فنی و مهندسی و عمران اتاق بازرگانی خراسان رضوی گفت: تغییر شرایط سیاسی و حاکمیت طالبان در افغانستان وضعیت فعالیت شرکت‌های فنی و مهندسی خراسان رضوی را بلاتکلیف گذاشته و بسیاری از پروژه‌هایی که شرکت‌های ایرانی مجری آنها بوده‌اند؛ نیمه تمام باقی مانده است. این وضعیت، هزینه‌های مضاعفی را برای شرکت‌ها به‌وجود می‌آورد و باید هر چه سریعتر برای موضوع تدابیر لازم اتخاذ شود.

به گزارش روابط عمومی اتاق بازرگانی مشهد، محسن خندان‌دل عنوان کرد: وجود پروژه‌های نیمه‌تمام فنی و مهندسی شرکت‌های ایرانی و تجهیزات و ملزومات باقیمانده آنها در افغانستان، خواب این تجهیزات و وصول نشدن مطالبات این شرکت‌ها هزینه‌های زیادی را بر آنها تحمیل می‌کند و چه بسا طولانی شدن روند بازگشت شرکت‌های ایرانی به افغانستان، برخی از پروژه‌ها را از حیض انتفاع خارج خواهد کرد.

خندان‌دل اظهار کرد: هرچند که باید منتظر ماند تا دید چه اتفاقی در افغانستان رخ خواهد داد؛ اما هر روز تاخیر در وصول مطالبات شرکت‌های ایرانی ضرر زیادی را به آنها تحمیل می‌کند، از سوی دیگر، افغانستان هر لحظه نیاز به برق و گاز دارد که این مهم حضور شرکت‌های فنی و مهندسی را در آن کشور اجتناب‌ناپذیر می‌سازد. از طرفی هم اینک بخش زیادی از برق و گاز افغانستان از طریق ایران تامین می‌شود و بخش بزرگی از تجهیزات و تاسیسات نگهداری مربوطه نیز توسط شرکت‌های ایرانی تامین می‌شود.

وی ادامه داد: با این حال با توجه به ورود کشورهایی مانند عربستان، قطر و امارات متحده عربی به افغانستان و نزدیکی افکار طالبان در حوزه‌های عقیدتی به این کشورها، بعید نیست که کشورهای مزبور جای خالی ایران را در پروژه‌های فنی و مهندسی افغانستان پُر کنند.

●نگرانی شرکت‌های ایرانی بابت از دست رفتن فرصت‌ها در بازار افغانستان

حمید بابازاده، رئیس اتحادیه صادرکنندگان خدمات فنی و مهندسی خراسان رضوی هم گفت: با توجه به شرایط کنونی حاکم بر افغانستان دور از انتظار نیست که توازن حضور نیروهای خارجی به نفع کشورهای حامی قدرت حاکم(طالبان) رقم بخورد و عربستان، قطر، پاکستان و... نقش و اثر بیشتری حتی در آینده اقتصادی این کشور ایفا کنند.

بابازاده وضعیت کنونی برای حضور شرکت‌های فنی و مهندسی ایران در افغانستان را به هیچ وجه مناسب ندانست و توضیح داد: مهندسان ایرانی فعال در افغانستان می‌گویند که در حال حاضر باید دست نگه داشت. به هر رو باید نگران آینده حضور شرکت‌های اقتصادی ایران در این کشور همسایه باشیم و تعریف هر نوع دیپلماسی از جانب ایران با افغانستان، باید با مدنظر قرار دادن اقتضائات اقتصادی باشد.

●لزوم تدبیر زودهنگام برای تامین سوخت زمستانه بخش تولید

رئیس کمیسیون خدمات فنی، مهندسی و عمران اتاق بازرگانی خراسان رضوی در تبیین دستور کار دیگر این نشست، بر ضرورت تدبیر برای تامین سوخت زمستانه واحدهای صنعتی تاکید کرد و گفت: براساس پیش‌بینی‌ها، نزولات آسمانی در فصل بارندگی امسال کاهش محسوسی خواهد داشت و براین اساس دستورالعملی به منظور تامین سوخت واحدهای صنعتی از سوی سازمان صمت خراسان رضوی به اتاق بازرگانی ارسال شد که باید اطلاع‌رسانی شده تا براساس آن عمل شود.

وی بیان کرد: طبق این دستورالعمل واحدهای صنعتی مکلفند به منظور ذخیره‌سازی سوخت خود اقدام کنند چرا که قطعی گاز در فصل زمستان قطعی است و باید فکر عاجلی درباره تامین سوخت زمستانه واحدهای صنعتی کرد، در این زمینه دبیرخانه شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی استان نیز نشستی برگزار و راهکارهای لازم را ارائه کرده است. در صورتی که نتوان گاز مورد نیاز واحدهای صنعتی را در فصل زمستان تامین کرد، برق را هم نمی‌توان به آنها رساند و لذا ضرورت دارد تا موضوع به واحدهای صنعتی و معدنی خراسان رضوی اعلام شود که از هم اکنون تدابیر لازم را برای تامین سوخت و انرژی مورد نیاز فصل زمستان خود اتخاذ کنند.

●تشکیل کمیته دانشجویی ذیل کمیسیون فنی و مهندسی

خندان دل از تشکیل کمیته دانشجویی ذیل این کمیسیون خبر داد و بیان کرد: این کمیته فعال و یک سری ارتباطات با دانشجویان برقرار کرده است تا بتوان شرایطی به وجود آورد که از ظرفیت اتاق بازرگانی برای ارتقای جایگاه دانشجویی در حوزه فنی و مهندسی بهره گرفت.

خندان دل افزود: به دلیل شیوع کرونا و عدم دسترسی به دانشجویان، تشکیل کمیته دانشجویی ذیل کمیسیون خدمات فنی و مهندسی به تعویق افتاد اما هسته ای از دانشجویان به وجود آمد تا در شرایطی که زمان بیشتری برای رسیدگی به مباحث فنی و مهندسی دارند، از ظرفیت اتاق بازرگانی استفاده کرده و به تجارب خود بیافزایند که در این زمینه پروپوزالی تهیه شده که در این نشست ارائه می شود.

کارشناسان تجارت خارجی از الزامات روابط اقتصادی با افغانستان کنونی می گویند

نقشه راه مراوده با «طالبان»

دنیای اقتصاد، زهرا صفدری- وضعیت آینده تعاملات تجاری ایران و افغانستان در هاله‌ای از ابهام است؛ از یک طرف، ایران هنوز موضع رسمی و مشخص خود در قبال طالبان را اعلام نکرده و از طرف دیگر، حکومتی به‌طور رسمی در افغانستان شکل نگرفته است؛ اما تقریبا همه می‌دانند که هر اتفاقی هم که رخ بدهد، باز هم دو کشور به یکدیگر وابسته‌اند؛ افغانستان به محصولات و کالاهایی ایران احتیاج دارد و ما هم به بازار این کشور.

مرزهای مشترک، قرابت فرهنگی و زبانی و مشترکات مذهبی دو کشور و حضور صدها هزار مهاجر افغانستانی در ایران هم دلیل دیگری بر نزدیکی دو ملت است و شاید به همین است که در بسیاری از مواقع افغانستان به دنبال استفاده از کالاهای ایرانی بوده است؛ اما امروز وضعیت نسبت به گذشته تفاوت‌هایی دارد؛ سقوط دولت افغانستان و روی کار آمدن طالبان و نیز، خروج آمریکا و نیروهای ناتو از این کشور، زمینه را برای حضور و سرمایه‌گذاری برخی از کشورها در این خطه که دارای ظرفیت‌های بزرگی به ویژه در بخش‌های معدنی و کشاورزی است، فراهم می‌کند.

چین، روسیه، پاکستان، ترکیه، امارات و... هم اکنون چشم به بازار و البته بیش از آن، ظرفیت‌های افغانستان دوخته‌اند و به گفته کارشناسان، اگر ایران دیر بجنبد، ممکن است فرصت‌های کنونی که در اختیار دارد را هم از دست بدهد. هر چند در ماه‌های اخیر هم صادرات ایران به افغانستان تا حدود ۵۰درصد کاهش یافته است.

●ایران برای ورود به کدام حوزه‌های اقتصادی افغانستان آماده شود؟

شاید این سوال در ذهن‌ها متبادر شود که در شرایط جدید افغانستان، ایران برای ورود به چه بخش‌هایی از اقتصاد این کشور باید آمادگی ورود داشته باشد؟

محمود امتی، عضو هیات اجرایی اتاق مشترک ایران و افغانستان در مشهد دراین‌باره می‌گوید: ما تقریبا در تمام مولفه‌ها و پارامترهایی که در اقتصاد افغانستان دخیل هستند، می‌توانیم نقش‌آفرینی کنیم؛ عمده این نقش‌آفرینی در بحث صادرات کالاست؛ ما کالاهای متنوعی داریم که درخواست مردم افغانستان است و می‌توانیم بخش زیادی از آن را تامین کنیم. در بحث صادرات سوخت و گاز نیز که نیاز اولیه این کشور است، نقش زیادی داریم و می‌توانیم آن را پررنگ‌تر و قوی‌تر نماییم. در بحث سرمایه‌گذاری دوسویه نیز اگر این امکان را فراهم کنیم که افغانستانی‌ها در ایران و به ویژه خراسان رضوی و مشهد سرمایه‌گذاری کنند، نتایج مطلوبی را شاهد خواهیم بود. باید با تدبیر این فرصت را فراهم کنیم و سهولت در کار سرمایه‌گذاری ایجاد شود تا آنها برای این امر ترغیب شوند.

بحث دیگر، سرمایه‌گذاری ایران در افغانستان است که در زمینه راه‌اندازی کارخانه‌ها و تامین مواد اولیه، مباحث عمرانی و آبادانی مثل راه‌سازی و ساختمان‌سازی و نیز در بحث ریلی با راه‌اندازی واقعی ریل خواف- هرات و فعال شدن آن می‌توان ورود کرد.

همچنین، در بحث خدمات ویزایی و مرزی، خدمات باید شبانه‌روزی شود. اخذ ویزا باید ارزان و راحت‌تر شود و هزینه‌های مرزی کاهش یابد. این مسائل در مراودات اقتصادی ما با این کشور موثر خواهد بود.

●سرمایه‌گذاری در معادن افغانستان، معادله‌ای برد-برد خواهد بود

یکی از ظرفیت‌های موجود در افغانستان که سال‌هاست توجه کشورها را به خود جلب کرده است؛ معادن بزرگی است که ارزش آنها بیش از ۹۰۸ میلیارد دلار تخمین زده شده است. ایران هم در زمینه مواد معدنی و سنگ آهن دارای معدن مشترک با افغانستان در ناحیه سنگان خواف است؛ که البته بخش افغانستان این معدن به دلایلی نظیر ناامنی، نبود قوانین مدون و مشخص برای حضور سرمایه‌گذاران و تجار و بهره‌برداری دولت این کشور هنوز به بهره‌برداری نرسیده است.

امتی معتقد است در صورتی که ایران بتواند در این قسمت حضور یابد، رابطه‌ای برد-برد برای دو کشور شکل خواهد گرفت. ایران در بخش گندله‌سازی و کنسانتره و صنایع معدنی و ذوب آهن در سنگان چند پروژه دارد و این واحدها نیاز به خوراک دارند. اگر «ایمیدرو» یا بخش دولتی و خصوصی ما برای سرمایه‌گذاری به افغانستان ورود کنند، به علت نزدیکی مسیر، هزینه‌های حمل بسیار کاهش می‌یابد. این ارتباط برای افغانستان نیز کاهش هزینه‌های سرمایه‌گذاری را به دنبال خواهد داشت. بنابراین، اگر در این زمینه تفاهم‌نامه‌ای امضا شود، معادله‌ای برد- برد رقم خواهد خورد.

عکس مربوط به افتتاح خط آهن خواف- هرات در سال ۱۳۹۹ است

به گفته محمدعلی امیر فخریان، رئیس اداره بازرگانی خارجی سازمان صمت خراسان رضوی، پیشبینی می‌شود با توجه به ثبات نسبی ایجاد شده بعد از تسلط طالبان و ارتقا امنیت در افغانستان، در آینده بهره‌برداری از این معادن دور از انتظار نباشد و البته نباید از حضور کشورهایی همچون چین، روسیه، ترکیه و پاکستان در بهره‌برداری از این ذخایر غافل شد. ظرفیت اصلی افغانستان، معادن غنی آن است. برای بهره‌برداری از این معادن با توجه به توانایی‌های داخلی و همجواری با این کشور و اتصال خطوط ریلی و جاده‌ای از مرزهای شرقی به آب‌های آزاد، ما دارای مزیت نسبی هستیم اما برای تحقق این مهم نیازمند به راهبردهای مشخص و برنامه عملیاتی با تعیین نقش تمامی دستگاه‌های مرتبط خواهیم بود. بنابراین شرکت‌های توانمند بزرگ و کوچک باید وارد این عرصه شوند چون بی‌گمان، افغانستان برای کسب درآمد ناگزیر به بهره‌برداری از این معادن خواهد بود و از دست دادن فرصت یعنی افزایش حضور رقبا و تقویت آن‌ها.

●فرصت سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی افغانستان

اما علی چشمی، عضو هیات علمی دانشکده اقتصاد دانشگاه فردوسی مشهد معتقد است با توجه به ارزش معادن افغانستان، اگر روابط ایران به همین صورت باشد، این بخش حالت رانتی خواهد داشت و ایران از این منابع ارزشمند نصیبی نخواهد داشت؛ اما در بخش‌های خدمات، بانکداری، بیمه و کشاورزی می‌توان برنامه‌ریزی کرد.

او البته به ظرفیت‌های ایران و افغانستان در بخش کشاورزی اشاره و اعلام می‌کند: ما در کشور مشکل آب و نیروی انسانی داریم و این دو فاکتور در افغانستان وجود دارد؛ اما تا جایی که می‌دانم افغانستان به خاطر کوهستانی بودن، خاک مناسبی برای کشاورزی ندارد و به همین دلیل بسیاری از محصولات کشاورزی را از ایران وارد می‌کند. با این همه، بخش کشاورزی و فرآوری می‌تواند با برنامه‌ریزی مطلوب پتانسیل خوبی برای سرمایه‌گذاری ایرانیان داشته باشد. افغانستان ظرفیت این را دارد که از طریق کشت فراسرزمینی برخی محصولات پرآب‌بر را برای ما تولید کند.

امیرفخریان هم خاطرنشان می‌کند: فرصت‌های مناسبی هم در زمینه ارتقاء زیرساخت‌ها از جمله نیرو، حمل‌ونقل، کشاورزی و... موجود است. بنابراین علاوه بر تامین کالای مورد نیاز این کشور که با کاهش تعرفه‌های افغانستان با هزینه کمتری میسر می‌شود، صادرات خدمات فنی‌ومهندسی در حوزه‌های مختلف و همچنین مشارکت در تولید این کشور، فرصت‌های مناسبی را پیش روی فعالان اقتصادی قرار می‌دهد.

امتی هم درباره ظرفیت کشت فراسرزمینی در افغانستان می‌گوید: افغانستان از دو عامل خوب یعنی زمین‌های بکر و دست‌نخورده و آب فراوان برخوردار است. در این قسمت هم آنها تمایل به این کار دارند و هم ایران نیاز به این دارد که برخی کشت‌ها را به این کشور بسپارد؛ زیرا ما معضل آب داریم و آنها معضل انرژی. بنابراین لازم است تفاهمی در این زمینه انجام شود. به خصوص در نواحی مرزی می‌توان سرمایه‌گذاری خوبی کرد و برای دو طرف تاثیر مثبتی را شاهد بود؛ البته این امر در سایه سهولت در سرمایه‌گذاری و انتقال محموله‌های کشاورزی به دست می‌آید.

●ابعاد سرمایه‌گذاری مشترک با دیگر کشورها در افغانستان

مشخص است که برای حفظ سهم تجارت خود با افغانستان، باید چشمی هم به دیگر کشورها داشت؛ کشورهای قدرتمندی که در بسیاری از مواقع، کار مشترک با آنها زمینه‌ساز توسعه دوجانبه است.

امتی، عضو هیات اجرایی اتاق مشترک ایران و افغانستان در مشهد دراین‌باره می‌گوید: طبیعتا یکی از مولفه هایی که همیشه امنیت یک کشور را افزایش می‌دهد، حضور سایر کشورها و سرمایه‌گذاری تجار آنها در کشور است. هر چقدر بتوانیم در این قسمت پررنگ‌تر و پروفروغ‌تر ظاهر شویم و با کشورهای همسایه به خصوص آنهایی که زیرساخت‌های اقتصادی خوبی داشته و برنامه‌های اقتصادی مدون و قابل استنادی برای مشارکت در برخی زیرساخت‌های افغانستان دارند، شریک شویم و کار انجام دهیم، طبیعتا هم افغانستانی‌ها استقبال خواهند کرد و هم ضریب امنیت برای سرمایه‌گذاری ما افزایش خواهد یافت و البته این موضوع منوط به این است که دیپلماسی اقتصادی وزارت خارجه ما چقدر فعال باشد و چقدر بتوانیم در این قسمت با طرف‌های تجاری و کشورهایی که تمایل به سرمایه‌گذاری در آنجا دارند، رایزنی کنیم. نمونه موفق از این کشورها در آسیای میانه، ترکیه است که در عمران و آبادانی در شرکت‌های راه‌سازی، ساختمان‌سازی و کشاورزی فعال است. چین نیز در شرکت‌های تولیدی رزومه‌ای قوی دارد و هر چقدر در این بخش‌ها با آن کشورها وارد مذاکره شویم و شرکت‌هایی با این ترکیب شکل بگیرد هم برای افغانستان و هم ایران مثمرثمر خواهد بود.

امیرفخریان نیز معتقد است چین، روسیه، ترکیه و پاکستان از رقبای ما در افغانستان خواهند بود؛ لذا ما به عنوان اولین شریک تجاری با افغانستان باید به دنبال حفظ جایگاه خود باشیم. مسلما کشورهای مذکور از فرصت‌های افغانستان آگاه هستند و به دنبال افزایش حضور و سهم خود خواهند بود. ما هم برای حفظ و ارتقاء سهم خود در برخی از موارد باید همکاری‌هایی با کشورهای دیگر داشته باشیم.

●لزوم نگرشی توسعه‌محور به ارتباط با افغانستان

ایران و افغانستان از دیرباز مشترکات بسیاری داشتند و ارتباط و تعاملات اقتصادی و تجاری دو کشور می‌توانست بیش از وضعیت کنونی باشد؛ اما در استفاده ناقص از این ظرفیت‌ها چند عامل اثرگذار بوده است؛ اگر این عوامل به درستی عارضه‌یابی و اصلاح شود، ظرفیت‌های بیشتری بین دو کشور بروز و ظهور خواهد کرد.

به گفته چشمی، عضو هیات علمی دانشگاه فردوسی مشهد، مشکل اصلی روابط اقتصادی و تجاری ما با افغانستان در این سال‌ها این بود که تصمیم‌گیری‌ها عمدتا با دیدگاه سیاسی بود؛ در صورتی‌که نظام سیاسی، رسانه‌ها و افکار عمومی ایران باید این نگرش سیاسی را کاهش دهد. باید نگاهی توسعه‌محور داشته باشیم. ایران برای اینکه رشد کند، باید همسایگان توسعه‌یافته‌ای داشته باشد و توسعه خود را براساس پیشرفت همسایگانش تعریف کند. بر همین مبنا باید با افغانستان تجارت کنیم و سرمایه‌گذاری داشته باشیم تا این تجارت و سرمایه‌گذاری، توسعه اقتصادی افغانستان را فراهم کند و هر دو کشور از این موضوع بهره‌مند شوند.

●نکات مهم در مراوده اقتصادی با طالبان

امتی هم در تشریح مهمترین نکاتی که در مراودات تجاری و ارتباط اقتصادی با طالبان باید مدنظر گرفت، می‌گوید: یکی از نکاتی که نقش اصلی را در روابط تجاری بین کشورها بازی می‌کند، پویایی دیپلماسی خارجی کشورهاست؛ هر چقدر بخش اقتصادی دیپلماسی وزارت امور خارجه ما در سفارت‌ها و کنسولگری‌ها فعالتر باشد، فرصت و فضای بیشتری برای روابط تجاری با کشورها فراهم می‌شود.

این عضو هیات نمایندگان اتاق بازرگانی مشهد خاطرنشان می‌کند: نکته دوم، بهبود و کیفیت کالاها و خدماتی است که به همسایگان و طرف‌های خارجی به ویژه افغانستان ارائه می‌دهیم؛ این موضوع در روابط اقتصادی و تراز تجاری ما با افغانستان اثرگذار است. نکته سوم، خدماتی است که در مرزها ارائه می‌دهیم؛ شامل خدمات ویزایی، سرمایه‌گذاری و حمل‌ونقل و ترانزیت. هر چقدر در این بخش‌ها بیشتر سرمایه‌گذاری کنیم و خدماتی بهتر و مطابق میل طرف تجاری خود داشته باشیم، شاهد رشد و شکوفایی بیشتری در این روابط خواهیم بود. تراز تجاری کشور ما با افغانستان در سال‌های گذشته مثبت و از ۱,۵ تا ۳ میلیارد دلار یا بیشتر بوده است. اگر در این قسمت سرمایه‌گذاری شود و برای بهبود خدمات و محصولات صادراتی تلاش شود، به همان نسبت شاهد افزایش روابط تجاری خواهیم بود.

امتی یادآور می‌شود: افغانستان صادرکننده محصولات خشکبار به دنیاست و اگر ما سازوکار و سیاستی برای کمک در این بخش به این کشور اتخاذ کنیم و با ایجاد سهولت بیشتر و وضع تعرفه‌های مناسب‌تر، در جذب صادرات محصولات افغانستان مشارکت داشته باشیم، رغبت بیشتری از سوی افغانستان در زمینه صادرات ما به این کشور و روابط تجاری به وجود خواهد آمد و به نسبت حمایتی که از محصولاتشان داشته باشیم، تاثیر مثبت دریافت می‌کنیم.

●ضرورت حمایت از سرمایه‌گذاران افغانستانی

در کنار همه موضوعاتی که برای تعامل و ارتباط اقتصادی با افغانستان باید به آن توجه شود، موضوع مهم دیگری هم وجود دارد؛ مساله‌ای که در شماره پیشین هم به آن پرداختیم؛ بحث حمایت از سرمایه‌گذاران افغانستانی.

به گفته کارشناسان، بسیاری از مردم این کشور که در استان‌های هم‌مرز کشور ما شامل: هرات، فراه و نیمروز هستند، رغبت بیشتری برای حضور و سرمایه‌گذاری در ایران دارند و اگر در این قسمت بتوانیم نسخه‌ای ساده، روان و جذاب در قیاس رقباء و سایر کشورها داشته باشیم، به علت برخورداری از زبان و فرهنگ مشترک و فاصله نزدیک می‌بینیم که آنها ترجیح می‌دهند در ایران و به ویژه خراسان رضوی سرمایه‌گذاری کنند و این امر در مراودات تجاری دو کشور نیز موثر خواهد بود.

خبر مرتبط

نقش‌آفرینی دیگر کشورها در اقتصاد افغانستان

عضو هیات مدیره اتاق مشترک ایران و افغانستان- شعبه مشهد می‌گوید: افغانستان به عنوان یک کشور جنگ‌زده از نظر اقتصادی بنیه بسیار ضعیفی دارد و واردکننده محض است؛ به‌طوری که ۹۰درصد محصولات این کشور وارداتی است و ساختار کشاورزی آن در ۲۰ سال گذشته آسیب جدی دیده و به دلیل گسترش شهرها، بیکاری و ناامنی دیگر از استقلال گذشته خبری نیست. لذا فشارهای موجود از این بابت به حاکمان طالبان بیش از گذشته خواهد بود.

نعمت‌الله طائفی می‌افزاید: نارضایتی از این جریان چه بسا از دوره قبلی نیز بیشتر خواهد بود و پیش‌بینی می‌شود با توجه به روحیه مقاومت مردم افغان در برابر دشمنان خارجی و داخلی، نافرمانی‌های اجتماعی و مدنی افزایش یابد.

طائفی درباره توجه برخی کشورها به افغانستان پس از روی کارآمدن طالبان بیان می‌کند: با روی کار آمدن طالبان برای کشورهایی مانند چین، سهم بزرگی پیش‌بینی شده است. نقش موثر پاکستان در قدرت‌گیری طالبان نیز قابل چشم‌پوشی نیست. این کشور چنان در افغانستان نقش دارد که سهم سایر کشورها را در تحولات و مراودات با افغانستان مشخص می‌کند. وی ادامه می‌دهد: چینی‌ها میلیاردها دلار در بنادر پاکستان سرمایه‌گذاری کردند تا مسیر ترانزیتی شاخه‌های راه ابریشم جدید را کامل کرده باشند. هند هم مقرر بود در بندر چابهار سرمایه‌گذاری کند که در نهایت به نتیجه نرسید و از گردونه اقتصاد سیاسی افغانستان خارج شد. ضمن اینکه پاکستانی‌ها به دلیل رقابت تنگاتنگ با هندی‌ها نگران توسعه حضور آنها در افغانستان بودند.

●مشارکت ایران با ترکیه و چین در افغانستان دور از ذهن است

عضو هیات مدیره اتاق مشترک ایران و افغانستان درباره امکان سرمایه‌گذاری مشترک با دیگر کشورها در افغانستان تصریح می‌کند: ایجاد شرکت‌های چندملیتی ایران با ترکیه و چین بسیار دور از ذهن است؛ چرا که تاکنون در هیچ کجای دنیا شاهد چنین اتفاقی نبودیم. در واقع تحریم‌ها باعث قطع ارتباط ایران با بانک‌های دنیا شده و به تبع آن، مراودات بین‌المللی به صفر رسیده است؛ به‌طوری که شرکت‌های خصوصی نیز به دلیل تحریم‌ها نمی‌توانند هیچ‌گونه فعالیتی با سایر کشورها داشته باشند و برای انجام یک فعالیت اقتصادی ساده مجبور به استفاده از چندین واسطه هستند. به همین دلیل ایجاد شرکت‌های چند ملیتی ایران با ترکیه در چنین شرایطی عملا امکان‌ناپذیر است. نکته قابل توجه دیگر آن است که در کشورهایی مانند چین و ترکیه اقتصاد تعیین‌کننده سیاست است نه بالعکس. در واقع، اقتصاد جهت‌دهنده منافع ملی در این کشورهاست و دولت‌ها حامی سرمایه‌گذار هستند که متاسفانه این مسائل در خصوص ایران صادق نیست.

طائفی تاکید می‌کند: اگر دولتمردان ما بتوانند از امتیاز جغرافیا، مرز، زبان، وجود میلیون‌ها تبعه افغان در ایران در راستای منافع ملی استفاده کنند، قطعا شرکت‌های خارجی علاقمند به ایجاد شرکت‌های چندملیتی با ایران خواهند بود؛ اما چنین ظرفیت و پتانسیلی در سیاستگذاران ما مشهود نیست و بیشتر اقتصاد سیاسی برای دولتمردان مطرح است.

وی درباره مراودات اقتصادی از مرزهای افغانستان در وضعیت کنونی هم می‌گوید: در شرایط فعلی ترانزیت به دلیل تحریم‌ها با چالش مواجه است؛ اما آن‌چه مسلم است بندر کراچی راه‌اندازی خواهد شد و پاکستان حضورش را توسعه خواهد داد و به تدریج وزن اقتصادی از هرات که مهم‌ترین مرز تجارت و مراوده اقتصادی افغانستان با دنیا بوده به سمت جلال‌آباد و شرق این کشور سنگینی خواهد کرد و به احتمال زیاد طالبان به دلایل مذهبی و قومی احتمالا حوزه غرب و جنوب غرب را ضعیف خواهد کرد. اگر هم بخواهند در غرب فعالیتی داشته باشند، به سمت نیمروز و مرزهای جنوبی خواهند رفت و به تدریج مراودات ما به سمت پاکستان سوق پیدا خواهد کرد.

عضو هیات مدیره اتاق مشترک ایران و افغانستان درباره سرمایه‌گذاری شرکت‌های دولتی ایران در افغانستان هم ابراز می‌کند: در زمینه حضور شرکت‌های دولتی مانند «ایمیدرو» و شرکت‌های نیمه‌دولتی در حوزه‌های تجاری، تاکنون پروژه موفقی برای منافع ملی شاهد نبوده و نیستیم. لذا شرکت‌های دولتی نیز نمی‌توانند موفقیت چندانی در افغانستان کسب کنند. این مهم به لحاظ رفتارشناسی که از شرکت‌های دولتی ایرانی سراغ داریم، دور از تصور خواهد بود. تا زمانی که ارتباطات بانکی، بین‌المللی و مراودات تجاریمان را افزایش و تحریم‌ها و عقب‌ماندگی چند دهه اخیر را کاهش ندهیم، شرکت‌های تولیدی و خدماتی نخواهند توانست خود را به سطح استانداردها و خواسته‌های بین‌الملل برسانند و قطعا نمی‌توانیم با کشورهایی مانند ترکیه رقابت کنیم.

نبض بازار

مبلغ رهن و اجاره آپارتمان‌های ۹۰ متر تا ۱۱۰ متری مشهد

دنیای اقتصاد- بررسی فایل‌های رهن و اجاره آپارتمان‌های ۹۰ تا ۱۱۰ متری در مناطق مختلف مشهد حاکی از افزایش حداقل دوبرابری نرخ رهن و اجاره در اغلب نقاط شهر است. در مناطق نوساز شهرک غرب مانند «الهیه» و «رحمانیه» که تا پارسال آپارتمان ۱۰۰ متری حداکثر با رقم ۹۰ تا ۱۰۰ میلیون تومان رهن می‌شد، امسال واحدهای نوساز تا ۲ و ۳ سال ساخت همین مناطق با ۱۷۰ تا ۲۰۰ میلیون تومان رهن داده می‌شود.

در مناطق بالای شـــهر مانند «فرامرز عباسی» رهن یک واحـــد ۹۵ متری، ۲۰۰ میلیون تومـــان آب می‌خورد؛ البته بایـــد یک میلیون تا یک میلیون و ۳۰۰هزار تومان هم بابت اجاره بپردازید.

رهن و اجاره محله‌های مختلف بلوار «وکیل‌آباد» هم تقریبا مشابه یکدیگر است؛ در منطقه «هفت تیر» رهن واحد ۱۰۵ متری، ۲۸۰ میلیون تومان و در منطقه «کوثر» واحد ۹۰ متری با رهن کمتر و اجاره بیشتر به ودیعه داده میشود؛ مبلغ رهن چنین واحدی با ۱۰ سال عمر بنا، ۳۰ میلیون تومان و اجاره ۵ میلیون تومان است.

در مناطق متوسط شـــهر هم نرخ‌ها در مقایسه با پارسال افزایش یافته اســـت؛ برای اجـــراه آپارتمانی ۱۰۰ متری در منطقه «طلاب» باید دست کم ۱۰میلیون تومان هزینه رهن و ۱میلیـــون و ۵۰۰هزار تومان اجـــاره بپردازید. این رقم در منطقه «عبدالمطلب» البته بیشتر است؛ در این محله، واحد ۱۰۰ متری با ۲۰ میلیون تومان رهن و ۳میلیون و ۸۰۰ هزار تومان به ودیعه داده می‌شود.

بررسی فایل‌های رهن و اجاره در مناطق کم‌برخوردار شهر هم حاکی از افزایش نرخ‌ها است؛ در «شهرک صبا» واحد ۱۰۰ متری با امکانات، ۸۵ میلیون تومان رهن می‌شود. نرخ رهن و اجاره واحد ۱۰۰ متری در «طبرسی شمالی» هم به ترتیب ۴۰ میلیون تومان و یک میلیون تومان است.

نمونه فایل‌های رهن و اجاره در مناطق مختلف مشهد

محله	متراژ	مبلغ رهن (میلیون تومان)	مبلغ اجاره (تومان)	سال ساخت
رحمانیه	۱۱۰	۲۰۰	۰	۳
الهیه	۱۱۰	۱۷۰	۰	نوساز
فرامرز عباسی	۹۵	۲۰۰	۱میلیون و ۳۰۰هزار	۸
صیاد	۹۲	۵۰	۴میلیون	۸
سرافرازان	۱۰۰	۲۰۰	۰	۵
قاسم‌آباد	۱۱۰	۱۰۰	۰	نوساز
وکیل‌آباد	۱۱۰	۱۲۰	۳میلیون و ۷۰۰هزار	۱۰
جانباز	۹۰	۳۴۰	۰	۱۰
رسالت	۱۰۰	۶۰	۸۰۰هزار	۱
اقبال	۱۱۰	۱۲۰	۳میلیون و ۷۰۰هزار	۷
۱۷ شهریور	۱۱۰	۱۰۵	۸۵۰هزار	۱
طلاب	۱۰۰	۱۰	۱میلیون و ۵۰۰هزار	۱۰
ثامن	۹۰	۱۰	۲میلیون و ۳۰۰هزار	۹
امام خمینی	۱۰۰	۱۰۰	۵میلیون	۱۰
ایثارگران	۱۰۰	۴۰	۱میلیون و ۳۰۰هزار	۷
بهشتی	۹۰	۵۰	۶میلیون	۵
شیرودی	۱۱۰	۲۵	۲میلیون و ۲۰۰هزار	۲۰
عبدالمطلب	۱۰۰	۲۰	۳میلیون ۸۰۰هزار	۵
کوثر	۹۰	۳۰	۵میلیون	۱۰
جانباز	۱۰۰	۱۶میلیون	۱میلیارد و ۶۰۰میلیون	۸
کوی امیرالمومنین	۱۰۰	۲۰	۲میلیون و ۳۰۰هزار	۱۱
سیدی	۱۰۰	۵۰	۲میلیون و ۵۰۰هزار	۴
هدایت	۱۱۰	۶۰	۳میلیون	نوساز
فرامرز عباسی	۱۰۰	۲۲۰	۱میلیون	۵
مجد	۹۰	۲۹۵	۰	۱
هفت تیر	۱۰۵	۲۸۰میلیون	۰	۶
شهید مطهری شمالی	۹۰	۲۰	۲میلیون و ۲۰۰	۱۰
طبرسی شمالی	۹۰	۴۰	۱میلیون	۱
رضاشهر	۱۰۶	۳۸۰	۵۰۰هزار	۱
سناباد	۱۰۳	۲۰۰	۱میلیون و ۵۰۰هزار	۱۲
امیریه	۱۱۰	۱۸۰	۰	۵
گلبهار	۹۰	۲۰	۷۵۰هزار	۱۰
رحمانیه	۱۰۵	۲۱۰	۰	۵
نوفل لوشاتو	۱۱۰	۱۵۰	۴میلیون و ۲۰۰	۴
مهرگان	۸۵	۱۰	۱میلیون ۱۰۰	۶
شهرک صبا	۱۰۰	۸۵	۰	۱

«دنیای اقتصاد» از تاثیر طرح «مسکن یک میلیونی» بر بازار خبر می‌دهد

مسکن دولتی؛ تنش‌ساز یا چالش‌زدا؟

دنیای اقتصاد- نوع تحلیل فعالان بازار مسکن درباره طرح مسکن‌سازی یک میلیونی، خبر از میزان اهمیت این طرح می‌دهد.

نگرانی‌ها عمدتاً درباره «تنش‌ساز بودن طرح دولت در بخش مسکن» است

دولـــت ســـیزدهم از هفته‌هـــا قبـــل از شـــکل‌گیری، رابطه‌اش با بخش مسکن را تعریف کرد. براســـاس تاکیدی که ابراهیم رئیســـی در حوزه مســـکن برای دولت و شبکه بانکی دارد، قرار است ظرف ۴ سال این دولت، سالی یک میلیون واحد مسکونی در شهرهای کشور ساخته و تولید شود.

رئیس جمهوری این طرح را با اســـتناد به قانـــون جهش تولید و عرضه مســـکن مصوب نیمه اول امســـال، در دســـتور کار گذاشته است.

رئیسی معتقد است، مشکل بازار مسکن و آنچه باعث جهش قیمت مسکن در تهران و دیگر شهرهای کشور شد، کمبود عرضه جدید است.

در مشهد طی یکسال اخیر قیمت مسکن بیش از ۱۰۰ درصد افزایش پیدا کرد. تورم مسکن در کل کشور طی ۹ ماه اول پارسال نزدیک به ۱۰۰ درصد گزارش شده است.

دولت جدید سیاست رونق ساخت انبوه مسکن به میزان ۴ میلیون واحد طی ۴ سال را دنبال می‌کنـــد با این هدف که افزایش عرضه سبب کاهش قیمت مسکن شود.

اگر این طرح جوابگو باشـــد، از الان باید توانســـته باشـــد با متقاضیان خرید خانه ارتباط برقرار کرده باشد.

اســـتقبال عمومی از طرح مسکن سازی یـــک میلیونی به معنی «نیـــاز واقعی بازار مسکن به این طرح» و «اثرگذاری اجرای آن بر تورم مسکن» خواهد بود.

اما بررسی‌های «دنیای اقتصاد» در این باره نشـــان می‌دهد، ســـمت تقاضا تکیه آنچنانـــی بر این طرح نـــدارد و اصلا، بازار مسکن و فعالانش، روی این طرح حساب نکرده‌اند.

●آگاهی سطحی واسطه‌های بازار مسکن از طرح

اولین نشـــانه از بی‌تفاوتـــی فعالان بازار مسکن به طرح دولت برای ساخت و تولید انبوه مســـکن، «آگاهی ســـطحی و بسیار ضعیف واســـطه‌های بازار مسکن نسبت به طرح است».

واســـطه‌های بازار مســـکن در حدی از طرح مسکن‌سازی یک میلیونی اطلاعات دارنـــد که مردم عادی به آن آگاهی دارند. این اطلاعات در حد «برنامه ســـاخت یک میلیون واحد» است.

کارشناســـان درباره این میزان آگاهی از طرح مسکن‌سازی، معتقدند: اگر متقاضیان امیدوار به حل مشکل با طرح ساخت انبوه خانـــه دولتی بودند، الان باید اطلاعاتی به مراتب بیشـــتر از یک تیراژ اسمی از زبان رابطین خریدار و فروشـــنده آپارتمان در بازار مطرح شـــده بود. امـــا این اتفاق رقم نخورده است.

بـــه گـــزارش «دنیـــای اقتصاد»، نتایـــج گفته‌های واســـطه‌های بازار مســـکن درباره آثار احتمالی اجرای طرح یک میلیون مســـکن در کشور حکایت از آن دارد که این طـــرح به جای آنکه چالش‌زدا باشد، ممکن است تنش‌ساز باشد.

اگـــر طرحـــی در بخش مسکن قرار باشد چالش‌زدا باشـــد در گام اول باید بتواند روند رشـــد قیمـــت مســـکن را متوقف کند و مســـیر دسترســـی خانواده‌ها به مسکن را تسهیل و کوتاه کند.

طبق آمارهای رسمی در کل کشور بیش از ۳۰ ســـال طول می‌کشد که خانوارها از طریق پس‌انداز حقوق و دستمزد ماهانه‌شان بتوانند صاحب یک واحد مســـکونی شوند. البته این میـــزان انتظار برای صاحب‌خانه شدن با فرض ثابت بودن قیمت مسکن یا رشد قیمت به اندازه افزایش دستمزد است. این فرضیه البته فرضیه محال است چرا که طی یک دهه گذشته متوسط تورم مسکن تقریباً به اندازه ۱/۵ برابر رشد دستمزدها بوده است.

به این ترتیب، بزرگترین چالش خریداران مسکن و خانوارهای فاقد مسکن آن است که قیمت مسکن تحت کنترل باشد.

●امیدی به چالش‌زدا بودن طرح نیست؟

■ اگر طرحی در بخش مسکن قرار باشد چالش‌زدا باشد در گام اول باید بتواند روند رشد قیمت مسکن را متوقف کند و مسیر دسترسی خانواده‌ها به مسکن را تسهیل و کوتاه کند

اما آنطور که واســـطه‌های بازار معاملات خرید آپارتمان در مشهد می‌گویند، امیدی به چالش‌زدا بودن طرح ساخت یک میلیون مسکن در سال وجود ندارد.

علت آن است که این واحدها با متقاضیان خرید خانه ارتباط برقرار نمی‌کند.

در مقابـــل، نگرانی‌هـــا عمدتـــاً درباره «تنش‌ســـاز بودن طرح دولـــت در بخش مسکن» است.

منظور از تنش‌ســـاز بودن طرح ساخت سالانه یک میلیون مسکن، تبعات نامرئی این طرح بر قیمت مسکن است.

مهمترین تنش پنهان در این طرح، تاثیر بر قیمت مصالح ساختمانی است.

طی یکســـال گذشته رشد قیمت مصالح ساختمانی در بازار فروش نهاده‌های تولید مســـکن، تند و بیشـــتر از سال-های قبل بوده است.

در یکســـال اخیر میانگین قیمت مصالح ســـاختمانی بیش از ۱۰۰ درصد افزایش پیدا کرد. این رقم بـــرای آهن-آلات تا ۲ برابر گزارش شده است.

در همین نیمه اول امسال، قیمت میلگرد و سیمان ظرف یک ماه، بیش از ۷۰ درصد افزایش پیدا کرد بطوریکه خاموشـــی‌های مکرر کارخانه‌هـــا و تعطیلی‌های کرونایی علت این رشـــد شـــدید قیمـــت مصالح ساختمانی اعلام شد.

●وضعیت بحرانی بازار مصالح ساختمانی

بازار مصالح ســـاختمانی به نظر می‌رسد از بازار مســـکن بحرانی‌تر اســـت. در این حالـــت، افزایش فشـــار تقاضـــای خرید مصالح ساختمانی ناشـــی از اجرای طرح یک میلیون مسکن‌ســـازی در ســـال، می‌توانـــد نیروی محرکه جدیدی برای رشد قیمت مصالح ســـاختمانی ایجاد کند و بازار نهاده‌های تولید مسکن را از دسترس ســـازنده‌ها و تولیدکنندگان مسکن و ســـاختمان خارج کند.

واسطه‌های بازار معاملات مسکن مشـــهد در این باره اعلام می‌کنند، ساخت یک میلیون واحد مســـکونی در سال به معنی افزایش تیراژ ســـاخت مسکن به میزان ۳ برابر ۵ سال گذشته است.

در ۵ سال گذشـــته در شهرهای کشور کمتـــر از ۴۰۰ هـــزار واحد مســـکونی به صورت میانگین در سال احداث شد. تولید کارخانه‌های ســـاخت مصالح ســـاختمانی در این ســـال‌ها با رکود چندین ساله بازار ساخت و ساز، منعطف و هماهنگ شده بود. اما اگر الان قرار باشد تیراژ ساخت ناگهان ۲ برابر شـــود، در این صورت باید ظرفیت تولید مصالح ســـاختمانی نیز ۲ برابر شود. این در حالی اســـت که این آمادگی برای افزایـــش تولید وجود نـــدارد و در نتیجه افزایش تقاضای مصالح ســـاختمانی سبب افزایش قیمت آن می‌شود.

در ایـــن میان، مشـــکل تامیـــن منابع اعتباری برای تامین تســـهیلات ســـاخت مســـکن نیز چالش دیگری است که ابعاد آن دامـــن کل اقتصـــاد را خواهد گرفت. به اعتقاد واســـطه‌های بازار مسکن مشهد، طرح مسکن‌ســـازی یک میلیونی بر روی دو موتور زمین دولتی و وام بانکی ســـوار و استوار است.

حدود دو ســـال پیش کـــه قیمت تمام شده ســـاخت مســـکن ۱۰۰ مترمربعی، ۳۰۰ میلیـــون تومـــان بـــود، دولت وعده داد ۱۰۰ میلیون تومان برای ســـاخت هر واحد مسکونی در طرح انبوه‌سازی مسکن پرداخت می‌کند.

امروز قیمت تمام شده به حداقل ۶۰۰ تا ۷۰۰ میلیون تومان و متوسط، یک میلیارد تومان رسیده است و البته در بودجه امسال، مصوب شـــده برای ساخت مسکن حداقل ۲۰۰ میلیون تومان وام ساخت بدون سپرده پرداخت شود.

این میزان وام، ۳۶۰ هزار میلیارد تومان اعتبـــار بانکی نیاز دارد؛ رقمی که از عهده خیلی از بانک‌ها خارج است.

کارشناســـان بانکی در این بـــاره تاکید می‌کنند برخـــی بانک‌ها در بازار شـــبانه استقراض بین بانکی، گیرنده هستند و این یعنی نبود اعتبار بلندمدت نزد بانک‌ها برای پرداخت تسهیلات ساخت مسکن.

●چیزی شبیه به مسکن مهر

به گـــزارش «دنیای اقتصـــاد»، در بازار مســـکن مشـــهد، تعبیر کلی آن است که طرح مسکن‌ســـازی یـــک میلیونی همان طرح مســـکن مهر اســـت و فقط اسم آن عوض شده است.

در مســـکن مهر، ســـاخت و سازها بیش از ۱۵ ســـال طـــول کشـــید و هنـــوز هم، ســـاخت حـــدود ۱۰۰ هزار واحد مســـکونی از این طرح بعـــد از این همه مدت تمام نشده است.

در مشـــهد همچون بازار مسکن خیلی از کلان‌شهرها، پیش‌بینـــی می‌شـــود طرح مسکنی رئیســـی تاثیری بر قیمت واحد مسکونی نداشته باشـــد. بی‌تاثیر بودن طرح مسکن‌سازی دولتی بر روند رشـــد قیمت مسکن در شـــرایطی مطرح می‌شود که به گفته کارشناسان اقتصادی رشـــد قیمت مسکن از جایی خارج از بازار مسکن شارژ شد.

رشد نقدینگی از یک سو و آثار اقتصادی و نفتی خروج ترامپ از برجام از سوی دیگر دســـت به دست هم داد تا تورم مسکن در مشهد از نیمه سال ۹۸ رو به افزایش بگذارد.

اکنون عاملی از درون بازار مسکن آن هم افزایش عرضه جدید نمی‌تواند مشکل رشد قیمت مسکن را حل کند.

مشاوران املاک بازار مسکن مشهد، علت رکود ســـنگین معاملات خریـــد و فروش آپارتمان را بالا ماندن سطح قیمت مسکن و ارزان نشدن آن عنوان می کنند.

این در حالی است که خانه‌سازی دولتی طبق تجربه مســـکن مهر، اثری بر قیمت مسکن ندارد.

اما بـــا فرض آنکه ســـاخت یک میلیون مسکن در ســـال تحت هر شـــرایطی ولو ناقص استارت بخورد در این صورت اوضاع بازار می‌تواند در مسیر بهبود، برگشت کند.

فعـــالان بازار مســـکن مشـــهد از دولت می‌خواهنـــد قبل از جانمایـــی زمین‌های قابل اختصاص به طرح یک میلیون مسکن سازی، خدمات در دسترس این زمین‌ها را سنجش کنند.

در شـــهر جدید پرند ســـال‌ها پیش که ســـاخت و سازهای مســـکن مهر استارت خورد، زمین‌هایی برای ساخت انتخاب شد که نه آب داشت، نه گاز و نه برق.

در شهرهای جدید اطراف مشهد نیز شبیه همین مشکلات وجود داشت.

متقاضیان مسکن در مشهد مشکل دیگر طرح مسکن‌ســـازی یـــک میلیون واحدی را قطـــع ارتباط آن با نیـــاز حمل و نقلی ساکنان شـــهرهای جدید اطراف مشهد و دیگر کلان‌شهرها عنوان می‌کنند و معتقدند دولت باید بتواند تکلیف حمل و نقل سریع، انبوه و ارزان را در شـــهرهای جدید روشن کند تا بلکه اندک تاثیر مثبتی از محل طرح مســـکن سازی دولت قابل برآورد و حساب و کتاب باشد.

●سه توصیه مشاوران املاک مشهد به دولت

مشـــاوران املاک در بازار مسکن مشهد براساس تحقیقات میدانی «دنیای اقتصاد» سه توصیه مهم به دولت دارند.

نکته اول، هدایت سرمایه‌های ساختمانی به بافت‌های فرسوده مشهد است. با این کار، ریسک ساخت و ساز روی زمین‌های فاقد خدمات در بیرون شهرها به صفر می‌رسد.

توصیه دوم، تعیین تکلیف سریع خانه‌های خالی در مشهد است.

در کلان شـــهر مشـــهد نیز همچون تهـــران، پدیده خانه‌های خالی بیداد می‌کند.

ایـــن خانه‌ها باعث کاهش عرضه واحد مسکونی فروشی در بازار می شـــود چون اثر دومینویی دارد.

نکته ســـوم نیز استفاده از ابزارها و نهادهای تامین مالی در بورس به نفع رونق ساخت مسکن است.

■ افزایش فشار تقاضای خرید مصالح ساختمانی ناشی از اجرای طرح یک میلیون مسکن‌سازی در سال، می‌تواند نیروی محرکه جدیدی برای رشد قیمت مصالح ساختمانی ایجاد کند

یکی از مهمترین ابزارها، صندوق زمین و ساختمان است. سازنده‌ها با تشکیل صندوق زمین و ساختمان، منابع مالی مورد نیازشان را از محل فروش یونیت‌های سرمایه‌گذاری به فعالان بورس تامین می‌کنند.

تامین مالی بورســـی ســـاخت و ساز، آن ریسک مرتبط به انتشار خط اعتباری توسط بانک مرکزی را به صفر می-رساند.

در طرح مســـکن مهر بانک مرکزی ۴۵ هزار میلیارد تومان خط اعتباری تخصیص داد و به همین میزان باعث رشد پایه پولی و تشدی تورم شد.

تخصیـــص خط اعتبـــاری در این دولت اقدامی بسیار پرریسک برای مدیران است چرا که راه بورسی برای تامین مالی بخش مســـکن وجود دارد؛ راهی کـــه هیچ تاثیر تورمـــی ندارد و حتی باعـــث کاهش تورم مســـکن می‌شـــود. این صندوق‌ها تقاضای ســـرمایه‌ای را نیـــز از بازار مســـکن خارج می‌کند.

خبر

تولیت آستان قدس تاکید کرد

لزوم حفظ مرکزیت حرم در گسترش مشهد

دنیای اقتصاد- تولیت آستان قدس رضوی با بیان اینکه توسعه مشهد نباید به گونه‌ای صورت پذیرد که در آینده شاهد دو بافت قدیم و جدید باشیم، بر لزوم توسعه متوازن شهر مشهد با محوریت حرم مطهر برای جلوگیری از این آسیب تأکید کرد.

حجت‌الاسلام احمد مروی در دیدارهایی با مدیران شهری مشهد، ضمن امیدواری برای شتاب‌گیری بیش از پیش خدمات عمرانی و رفاهی شهرداری، اظهار کرد: با توجه به نحوه رشد شـــهر هم اکنون این نگرانی به‌طـــور جدی وجود دارد که در آینده تمام آثار شـــهری و امکانات به یک سمت شهر برود و مناطق پیرامونی حرم مطهر به بافت قدیمی شهر مبدل شوند.

●شایسته‌سالاری در انتصابات بر گرایش‌های سیاسی حاکم باشد

مروی بر اهمیت شایسته‌سالاری برای قرارگیری افراد مناسب در جایگاه‌های شـــغلی مناسب اشـــاره و عنوان کرد: در نحوه گزینـــش مدیران و معیارهای حاکم بر این گزینش تخصص، تعهد، توانایی و پاکدستی باید مدنظر قرار گیرد؛ به عبارتی در انتصابات، شایسته سالاری باید حاکم بر گرایش‌های سیاسی باشد. تولیت آستان قدس رضوی افزود: گرایش‌های سیاسی و جناحی مربوط به دوران انتخابات است، پس از آن منتخب یا منتخبان خدمتگزار تمام مردم هستند و باید از تمام ظرفیت کارشناسی نیروهای متخصص فارغ از گرایشات سیاسی استفاده کنند، هرکسی در جریان انقلاب، شایسته و سالم بود باید مورد اســـتفاده قرار گیرد. تولیت آستان قدس رضوی با بیان اینکه مسئولان باید فرصت کوتاه خدمتگزاری را برای حل مشکلات مردم مغتنم بدانند، ابراز کرد: شورای شهر و شهرداری مشهد با رویکرد انقلابی و حزب‌اللهی روی کار آمده اســـت، بنابراین موفقیت یا عدم موفقیت این شورا به حساب جریان ارزشی و انقلابی گذاشـــته می‌شود که این امر حساسیت و اهمیت کار شورای شهر را بالا می‌برد.

وی افزود: تمامی رفتار و تعامل اعضاء شورای شهر با مردم، خدمات این شـــورا به شهر و دغدغه‌مندی این شورا نسبت به مشکلات مردم به حساب جریان انقلابی گذاشته می‌شود که اعضاء شورای شهر و مدیران شهری باید به این موضوع توجه جدی داشته باشند.

●مشهد نباید از مفاهیم و نمادهای فرهنگی تهی باشد

تولیت آستان قدس رضوی با بیان اینکه فضای شهر مشهد باید به‌گونه‌ای باشد که بیننده احساس کند در شهر امام رضا(ع) است، تصریح کرد: مبلمان شهری و تابلوهای تبلیغاتی مشهد باید به‌گونه‌ای معنویت را در بیننده القا کند که مردم احساس کنند در شهر امام رضا(ع) هستند.

وی بـــا بیان اینکه نمادهای فرهنگ رضوی باید در شـــهر چشم‌نواز باشد، عنوان کرد: مشهد هویت خود را از حرم مطهر رضوی می‌گیرد لذا نمادســـازی‌ها و فضاآرایی‌ها در این شهر باید به گونه‌ای باشد که معانی و مفاهیم فرهنگی را به بیننده منتقل کند، فضای شهر مشهد به عنوان پایتخت معنوی ایران اسلامی نباید از مفاهیم و نمادهای فرهنگی خالی باشد.

مروی همچنین بر لزوم توسعه حمل‌ونقل عمومی، کاهش بار ترافیک خیابان‌های پیرامون حرم مطهر، افزایش پارکینگ‌های اطراف حرم مطهر و تسهیل شرایط تشرف زائران تأکید و ابراز کرد: رفاهیات زائران در مشهد باید به بهترین نحو فراهم شود از این رو لازم است شهرداری و شورای شهر مشهد برای این امر برنامه و اقدام جدی داشته باشند، آستان قدس نیز به میزان توان از هر کمک و همیاری در این مسیر دریغ نخواهد کرد.

تولیت آستان قدس رضوی همچنین خواستار تعیین تکلیف شارستان‌های اطراف حرم مطهر شد و عنوان کرد: با توجه به اینکه توسعه افقی حرم مطهر بیش از این ممکن نیست، اماکن زیر سطحی حرم مطهر با کاربری رواق برای توسعه فضاهای عبادی و زیارتی احداث شده‌اند، منتهی هم اکنون این فضاها به گذرگاه خودروها تبدیل شده‌اند؛ مدیریت شهری برای حل این معضل تدبیری بیندیشد.

لزوم کاهش فاصله میان مناطق پایین و بالا شهر، توجه به کار فرهنگی عمیق و تأثیرگذار در شهر، مراقبت از سلامت سیستم اداری، توجه به پیوســـت‌های فرهنگی در پروژه‌های شهری و ساماندهی بافت فرســـوده پیرامون حرم مطهر از دیگر موارد مورد اشاره حجت‌الاسلام والمسلمین مروی در این دیدارها بود.

بـــه گزارش روابط عمومی آســـتان قدس رضوی، حســـن موحدیان، رئیس شورای شهر مشهد نیز در این دیدار بر اهمیت ارتباط معنایی میان حریم و حرم رضوی به ویژه در معماری تأکیـــد کرد و گفت: توجه به مفاهیم معنویت در اطراف حرم مطهر از جمله اقدامات ضروری و ماندگار برای مدیریت شهری به شمار می‌رود. همچنین سیدعبدالله ارجایی، شهردار مشهد در این دیدار ضمن بیان دیدگاه‌ها و برنامه‌های خود برای رفع مشـــکلات شهر مشهد و خدمت‌رسانی شایسته‌تر به زائران و مجاوران بارگاه منور امام رضا(ع)، ویژگی منحصر به‌فرد خدمت در شـــهر مشهد را توفیق خدمتگذاری به زائران امام رضا(ع) دانست و ابراز کرد: برنامه شهرداری مشهد در ۶ محور اصلی در نظر گرفته شده است که همگی به صورت خاص یا با واسطه به مسائل پیرامون حرم رضوی مرتبط می‌شود.

دنیای اقتصاد

روزنامه صبح ایران

WWW.DONYA-E-EQTESAD.COM ● info@ donya-e-eqtesad.com

ضمیمه هفتگی استان‌های خراسان

■ روزنامه اقتصادی صبح ایران
■ صاحب امتیاز : دنیای اقتصاد تابان ■ مدیر مسوول: علیرضا بختیاری
■ نشانی: خیابان شهید مطهری- حدفاصل سنایی و میرزای شیرازی - پلاک ۳۷۰
■ مدیر هنری: محمد عسگری ■ تلفن: ۸۷۷۶۲۲۰۷-۰۲۱
■ لیتوگرافی و چاپ: امید نشر وچاپ ایرانیان

سرپرست خراسان رضوی: شهناز رمارم- دبیر ضمیمه خراسان: احسان میرزاده
نشانی: مشهد،بلوار شهید صادقی،خیابان آپادانا،شماره۱۳
تلفن: ۳۷۶۲۵۳۵۳-۰۵۱ و ۵-۳۷۰۵۶۸۵۴-۰۵۱ نمابر:۸۹۷۸۰۲۱۷-۰۲۱ آگهی ها: ۰۹۱۲ ۴۱۹ ۸۶ ۳۵
خراسان جنوبی، محمد قربانی: ۸-۳۲۳۴۲۶۰۷
نسخه الکترونیک: www.Xhden.ir سامانه ارتباطی:۳۰۰۰۲۵۷۷۰۱

اخبار کوتاه

احتمال تسهیل ورود کامیون‌های ایرانی از مرز اسلام قلعه

ایسنا- عضو هیات مدیره انجمن صنفی شرکت‌های حمل‌ونقل بین‌المللی خراسان رضوی گفت: با پیگیری‌های صورت گرفته قرار شد جمعه ورود کامیون‌های ایرانی به خاک ایران افزایش یابد.

ابراهیم عطایی در خصوص وضعیت معطلی کامیون‌ها در گمرک اسلام قلعه و حل این مشکل اظهار کرد: به دلیل انجام تست کرونا در گمرک اسلام قلعه در مرز دوغارون، کامیون‌های ایرانی در مرز مدتی خواب داشت. قرار است که روز جمعه که در افغانستان روز تعطیل به‌شمار می‌آید، کامیون‌های ایرانی که خالی است، زودتر وارد خاک ایران شود.

وی افزود: خوشبختانه ۲۶ شهریور ماه ۳۰۰ دستگاه کامیون خالی وارد ایران شد که با این اقدام میزان خواب کامیون‌های ایرانی به صفر رسید.

در حال حاضر تقریبا وضعیت عبور و مرور در مرز اسلام قلعه به حالت عادی برگشته و مشکل معطلی کامیون‌ها تا حدودی مرتفع شده است.

کاهش ۳۰درصدی تولید پسته در خراسان رضوی

دنیای اقتصاد- معاون بهبود تولیدات گیاهی سازمان جهاد کشاورزی خراسان رضوی گفت: حجم تولید امسال پسته در این استان بخاطر تنش آب و هوایی ۳۰ درصد کمتر از پارسال خواهد بود.

به گزارش ایرنا، غلامحسین ساربان افزود: امسال با توجه به شرایط نامساعد جوی و اقلیمی، کاهش شدید نزولات آسمانی، باد و توفان، نوسانات دمای هوا در زمان گرده افشانی و گرمای طولانی مدت، آبیاری کمتر باغات به دلیل خاموشی چاه‌ها و سال کم باری این محصول شاهد کاهش میزان تولید پسته در این استان هستیم.

وی به آغاز فصل برداشت محصول پسته در خراسان رضوی از اواخر تابستان اشاره و پیش‌بینی کرد امسال حجم تولید پسته در این استان تا ۳۰ درصد کاهش می‌یابد که پیامدهای منفی فراوان برای کشاورزان در پی دارد.

معاون سازمان جهاد کشاورزی خراسان رضوی ادامه داد: ۲۵ درصد از کل سطح زیرکشت پسته در ایران معادل ۱۱۲ هزار هکتار آن مربوط به این استان است.

وی گفت: سالانه از این سطح ۸۷ هزار تن پسته برداشت می‌شود که معادل ۲۳ درصد از کل تولید این محصول درختی در کشور است.

ساربان افزود: خراسان رضوی با این میزان سطح زیر کشت و تولید پسته از این نظر رتبه دوم کشور را بعد از استان کرمان به خود اختصاص داده است.

وی ادامه داد: براساس آمار موجود از مجموع کل سطح زیرکشت پسته استان، ۶۸ درصد بارور و ۳۲درصد غیر بارور است و سالیانه بین پنج تا هشت درصد به سطح زیر کشت این محصول در استان افزوده می‌شود.

معاون بهبود تولیدات گیاهی سازمان جهاد کشاورزی خراسان رضوی گفت: کشت این محصول در اکثر شهرستانهای استان انجام می شود که از مهمترین این شهرستانها می توان به مه‌ولات، خوشاب، بردسکن، رشتخوار و گناباد اشاره کرد که به ترتیب رتبه های اول تا پنجم تولید پسته در خراسان رضوی را دارا هستند.

وی افزود: سطح زیر کشت در سایر شهرستانها نظیر بجستان، سبزوار، خلیل‌آباد، تربت‌حیدریه، تربت‌جام، تایباد و مشهد نیز هر سال رو به گسترش است.

مهمترین ارقام پسته رایج در استان خراسان رضوی فندقی، کله قوچی، احمد آقایی، اکبری، بادامی سفید و قرمز و عباسعلی است.

تراز مثبت ۳۳۴ میلیون دلاری بازرگانی خراسان رضوی

ایرنا- ناظر گمرک خراسان رضوی گفت: با توجه به مقایسه ارقام صادرات و واردات کالا به این استان در پنج ماه نخست امسال، تراز بازرگانی خارجی استان مثبت و معادل ۳۳۴ میلیون دلار بوده است.

امید جهانخواه افزود: براساس نتایج حاصل از آمار مقدماتی در پنج ماه نخست امسال میزان صادرات کالا از گمرکات استان یک میلیون و ۱۵۵ هزار تن به ارزش ۵۴۰ میلیون دلار بود.

وی ادامه داد: اقلام عمده صادراتی استان در این مدت سیب، مقاطع فلزی، پسته، کفپوش و مصالح ساختمانی بود که اغلب به کشورهای افغانستان، عراق، ازبکستان، پاکستان و امارات متحده عربی صادر شد.

ناظر گمرک خراسان رضوی گفت: همچنین در این مدت ۷۸ هزار تن کالا به ارزش ۲۰۶ میلیون دلار از طریق گمرکات وارد خراسان رضوی شد که اغلب شامل تجهیزات الکترونیکی، پنبه، مواد اولیه و ماشین آلات واحدهای تولیدی از کشورهای امارات، ازبکستان، عمان و چین بود.

خراسان رضوی ۶ گمرک در لطف آباد، سرخس، باجگیران، شمتیغ، دوغارون و مشهد و ۲ بازارچه مرزی تایباد در مرز افغانستان و باجگیران در مرز ترکمنستان دارد.

در دبیرخانه شورای گفت‌وگوی خراسان رضوی بررسی شد

احتمال تکرار قطعی برق در نیمه دوم سال

دنیای اقتصاد- چالش‌های تامین برق در نیمه دوم سال و احتمال قطعی به سبب کمبود گاز، بررسی تاب‌آوری صنایع مختلف در زمان قطعی‌ها و ارائه مدلی برای خروجی از وضعیت موجود، مسائلی بود که در بیست‌وسومین نشست دبیرخانه شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی خراسان رضوی بررسی شد.

مسوولان شرکت برق می‌گویند: با توجه به احتمال کمبود گاز در نیمه دوم سال، ممکن است نیروگاه‌ها برای تولید برق مورد نیاز صنایع و واحدهای تولیدی باز هم دچار مشکل شوند و باید از هم اکنون چاره‌ای برای این موضوع اندیشید.

علی اکبر لبافی، رئیس این دبیرخانه گفت: خراسان رضوی در حوزه فولادی و معدنی و سیمانی کارخانه‌های بزرگ با گردش نقدینگی چند هزار میلیارد تومانی دارد که بخش عمده‌ای از مالیات استان را پرداخت می‌کنند؛ اما مدتی است که این واحدها با حداقل ظرفیت کار می‌کنند و با میزان انرژی اختصاص یافته به آنها، تنها می‌توان سیستم روشنایی کارخانه را فعال کرد. وی ادامه داد: در نیمه دوم سال هم با توجه به اینکه با کمبود برق و گاز مواجه خواهیم شد، مشکلاتی جدی برای این صنایع و بنگاه‌های اقتصادی به وجود خواهد آمد.

● احتمال تداوم خاموشی‌ها در نیمه دوم سال

مهدی علومی، معاون برنامه‌ریزی و تحقیقات شرکت برق منطقه‌ای خراسان هم گفت: مشکلات گازی در نیمه دوم سال، مشکل در تامین سوخت مایع، کاهش قابل توجه حجم آب پشت سدها و... مشکلات پیش روی ما در پاییز و زمستان ۱۴۰۰ خواهد بود. امیدواریم در دو سه ماه آینده بارندگی خوبی داشته باشیم تا بتوانیم از آب پشت سدها برای تامین برق استفاده کنیم؛ در غیر این صورت، در زمستان نیز با تداوم خاموشی‌ها مواجه خواهیم بود.

علومی با بیان اینکه در شرایط موجود برای بحث تامین نیاز موجود آینده روشنی نمی‌بینیم و باید چاره‌ای برای عبور از این وضعیت بیندیشیم، اظهار کرد: ۵درصد نیروگاه‌های تجدیدپذیر ما خورشیدی هستند؛ این نیروگاه‌ها به سرعت نصب می‌شوند و هزینه تعمیر و نگهداری زیادی ندارند و در شرایط موجود، بهترین راه حل به شمار می‌آیند. از طرفی، در خراسان از نظر تابش خورشید و... وضعیت خوبی داریم و می‌توان از این موقعیت استفاده کرد. ما به دنبال این هستیم که ببینیم چطور می‌توان مشکل صنایع را با این نیروگاه‌های خورشیدی مرتفع کرد.

● احداث نیروگاه خورشیدی فاقد توجیه اقتصادی است

علومی البته یادآور شد: احداث نیروگاه خورشیدی در کنار فواید زیادی که دارد، در کشور ما فاقد توجیه اقتصادی است. نرخ‌های خرید برق باید تغییر کند تا توجیه به وجود آید و به دلایل مختلف تاکنون این نرخ‌ها اصلاح نشده است. نرخ هر کیلووات ساعت انرژی خورشیدی که دولت از نیروگاه‌های بزرگ خریداری می‌کند، ۸۹۱ تومان است؛ از سوی دیگر، برق با نرخ ۷۰ تا ۸۰ تومان به طور میانگین به صنایع و بخش خانگی فروخته می‌شود. این یعنی تراز درآمدها و هزینه‌های دولت در این زمینه همین حالا هم منفی است و به همین دلیل با اضافه شدن نرخ خرید از نیروگاه خورشیدی چندان موافقت نمی‌شود.

وی اعلام کرد: تا زمانی که تعرفه برق این‌گونه باشد، هیچ صنعتی حاضر به همکاری در زمینه احداث نیروگاه خورشیدی نیست. طبق محاسبات ما، درآمد سالانه نیروگاه با ارقام خرید کنونی، ۹ تا ۹,۵ میلیارد تومان و بازگشت سرمایه ۱۰ ساله و نرخ بازدهی ۳درصد است. این یکی از عواملی به شمار می‌آید که کسی حاضر نیست در زمینه انرژی‌های خورشیدی سرمایه‌گذاری کند.

علومی در توضیح پیشنهاد تامین برق صنایع مستقر در شهرک‌های صنعتی و صنایع دارای فیدر اختصاصی نیز عنوان کرد: پیشنهاد نخست، احداث نیروگاه خورشیدی توسط مشترک حداقل به میزان ۵۰ درصد حداکثر بار مصرفی، پیشنهاد دوم، احداث نیروگاه خورشیدی توسط سرمایه‌گذار و خرید گواهی مشارکت توسط مشترکین حداقل به میزان ۵۰ درصد حداکثر بار مصرفی و پیشنهاد سوم، مدیریت مصرف به میزان ۵۰ درصد حداکثر بار و قطع مشترک در صورت عدم رعایت سقف ۵۰ درصد است.

وی تاکید کرد: برای جلوگیری از قطع برق صنایع نیازمند زیرساخت‌هایی هستیم. از طرفی، در حال اخذ تاییدیه از توانیر هستیم تا برق صنایعی که روی یک فیدر با هم مشارکت دارند، تامین شود؛ برق این واحدها نباید قطع شود. همچنین برای صنایعی که تمایل به احداث نیروگاه خورشیدی دارند، باید تسهیلاتی پیش‌بینی شود و به دنبال تحقق این موضوع هم هستیم.

معاون برنامه‌ریزی و تحقیقات شرکت برق منطقه‌ای خراسان یادآور شد: این طرحی کوتاه‌مدت است تا ظرف یکی دو سال آینده بتوانیم مشکل برخی از صنایع را حل کنیم؛ اما به نظر می‌رسد باید در نهایت به سمت واقعی شدن نرخ برق برویم؛ در این صورت بسیاری از مشکلات ما مرتفع خواهد شد؛ وگرنه صنعت برق دوام نخواهد آورد.

● قطعی برق از فیدر به سمت کارخانه و بنگاه اقتصادی سوق داده شود

«قطعی برق نباید از فیدر به سمت کارخانه و بنگاه اقتصادی آورده شود؛ در گذشته هم برق و گاز مشترک برای واحدهای مسکونی مشکل‌زا بود؛ در حوزه صنایع هم برای مدیریت بهتر مصرف باید این اقدام از سوی شرکت‌های توزیع صورت پذیرد.» محمدعلی چمنیان، رئیس کمیسیون سرمایه‌گذاری و تامین مالی اتاق بازرگانی مشهد هم در بخشی از این نشست، با بیان این نکته گفت: در حوزه برق خورشیدی، برخی مشکلات فنی وجود دارد. تزریق برق خورشیدی برای کارخانه‌ها باید روی ۴۰۰ ولت باشد اما هم اکنون برای کارخانه‌ها روی ۲۰ ولت است.

چمنیان اظهار کرد: در جلسه ای که با مدیرعامل شرکت شهرک های صنعتی استان داشتیم، ایشان حمایت خود از انجمن مدیران صنایع خراسان برای حل مشکلات برقی صنایع را اعلام کردند و حتی گفتند برای طرح ما، از زمین‌های خالی در شهرک‌ها اختصاص می‌دهند. انجمن مدیران صنایع با سرمایه‌گذاران مذاکره داشته و چند سرمایه‌گذار هستند که از بُعد مسوولیت اجتماعی (و نه از منظر مالی) حاضر به اقدام در این زمینه هستند.

وی با تاکید بر اینکه در موضوع تولید برق باید نگاهی داشته باشیم که به صنایع جفا نشود، تصریح کرد: سیستم تامین انرژی کشور به دلایل مختلف مدیریتی حاکمیتی دچار مشکل شده است. عدم برنامه‌ریزی درازمدت، ضعف پیش‌بینی چنین روزهایی و مشکل در اقتصاد انرژی و... از جمله دلایل بروز چالش‌های کنونی است. وزارت نفت و وزارت نیرو مسوول ایجاد فرصت‌های برابر برای همه هستند تا تولیدکنندگان بتوانند فعالیت داشته باشند و اگر نمی‌توانند این فرصتها را ایجاد کنند، نباید تمام بار قطعی‌ها را به دوش صنایع بگذارند.

● استمداد از وزارتخانه‌های نیرو و نفت برای تامین سرمایه احداث نیروگاه‌ها

این عضو هیات نمایندگان اتاق بازرگانی خراسان رضوی بر لزوم تامین سرمایه از طریق وزارت نیرو و کاهش هزینه‌های وزارتخانه برای احداث نیروگاه خورشیدی تاکید و اظهار کرد: از طریق وزارت نفت و کاهش هزینه‌های سوخت و ایجاد زیرساخت‌هایی برای نفت و گاز و از طریق کاهش هزینه‌های برق‌رسانی شهرک‌های صنعتی نیز می‌توان سرمایه مورد نیاز احداث این نیروگاه‌ها برای حمایت از صنایع را فراهم کرد.

چمنیان متذکر شد: یکی از درخواست‌های ما این است که قطع برق بر خود صنعت صورت گیرد و نه فیدر؛ تا صنعتی که تکلیف خود را انجام داده از قطعی برق در سال‌های آینده مستثنی شود. پیشنهاد سوم نیز این است که به شرکت‌های دانش بنیان فراخوان بدهیم و در زمینه ساخت تجهیزات نیروگاه‌های خورشیدی ورود کنند تا از واردات در این حوزه جلوگیری شود. عضو هیات رئیسه انجمن مدیران صنایع خراسان ادامه داد: پیشنهاد چهارم، برطرف کردن مشکلات فنی در زمینه توزیع این نیروهای خورشیدی و پیشنهاد پنجم، درباره نرخ خرید برق است که بعد از ۲۰۰ کیلووات دچار افت می‌شود. می‌توانیم از طریق شورای گفت‌وگو پیشنهاد دهیم برای کارخانه‌ها سقف ۲۰۰ کیلووات در خرید برق حذف شود و ۵۰۰ کیلووات با نرخ پایه ۲۰۰کیلووات درنظر گرفته شود.

● نیروگاه‌های تولید برق باید در درون خود صنایع ایجاد شود

امیرمهدی مرادی، دبیر انجمن مدیران صنایع خراسان نیز در همین خصوص عنوان کرد: بهترین وضعیت این است که نیروگاه‌های تولید برق در درون خود صنایع ایجاد شود؛ چون جایی است که می‌توان در آن بهتر تهاتر کرد. برقی که صنعت تولید می‌کند و به دولت تحویل می دهد، باید با بدهی‌اش بابت برق تهاتر شود. این امر موجب کاهش دغدغه تولیدکننده می شود.

وی افزود: اینکه محل استقرار نیروگاه خورشیدی با محل مصرف انرژی حاصل از آن نزدیک باشد، بسیار مهم است. از طرفی اینکه دولت فقط ۵۰ درصد برق صنایع را تولید کند و این موضوع را اعلام کند، به نظر می‌رسد دارای مشکلی قانونی است.

مرادی خاطر نشان کرد: انجمن مدیران به عنوان تشکلی موثر از بدنه بخش خصوصی آمادگی دارد تا اجرای پروژه احداث نیروگاه در شهرک‌های صنعتی را برعهده گیرد.

● اهمیت واقعی‌سازی قیمت انرژی

دکتر ابراهیمی، عضو هیات علمی دانشگاه فردوسی مشهد نیز از دیگر حاضران در این نشست مجازی بود که به ایراد سخن پرداخت. او ابراز کرد: در کشور ما تا مساله واقعی‌سازی قیمت انرژی حل نشود، ورود به هرگونه حوزه‌ای در زمینه تولید برق توجیه نخواهد داشت.

وی ادامه داد: اگر قیمت واقعی شود و یارانه به سمت بخش‌های کم‌درآمد برود، می‌توان به سمت و سوی خوبی در حوزه انرژی حرکت کرد و سرمایه‌گذاری‌های موثری را برای بازسازی یا ایجاد ظرفیت‌های نو در این بخش، فراهم کرد.

● خطر دو نرخی شدن تولید!

قاسم کیومرثی، رئیس اداره صنایع فلزی سازمان صمت خراسان رضوی نیز در بخشی از این نشست گفت: ورود صنایع به حوزه انرژی تجدیدپذیر برای تامین برق مورد نیاز خود، موجب دونرخی شدن تولید می‌شود و روی قیمت تمام شده محصول صنایعی که خود برق را تولید می‌کنند، تاثیر می‌گذارد.

وی افزود: نگرانی ما بابت توسعه صنعتی استان در شرایط برقی کنونی و زیرساخت‌های موجود باید جدی گرفته شود. برای ما شفاف نیست که چه آینده‌ای برای سرمایه‌گذاری‌هایی که انجام می‌شود وجود دارد؛ باید شفافیتی از سوی حاکمیت صورت گیرد و مصوبه ای ملی صادر شود و سیاست گذاری با چشم انداز مشخصی به بخش صنعت اعلام شود. بخشی از صنایع به خاطر اینکه تجربه‌ای در تولید انرژی تجدیدپذیر ندارند، به سمت خرید دیزل ژنراتور رفته‌اند که با توجه مشکل تامین سوخت، این واحدها باز هم دچار مشکل می‌شوند.

فریدون کافی، مدیرعامل اتحادیه کارخانجات خوراک دام خراسان رضوی هم در بخشی از این نشست درباره مشکلات برقی بخش کشاورزی گفت: هیچگونه همکاری در راستای ذخیره‌سازی گازوییل برای فیدرها با مرغداری‌ها و دامداری‌ها نمی‌شود؛ لذا در نیمه دوم سال دچار کاهش چشمگیر جوجه ریزی خواهیم شد. این عدم همکاری در تامین گازوییل درحالی است که هنوز وارد فصل سرد نشده‌ایم.

وی افزود: با توجه به قطعی‌های برق تا به امروز در تولید مرغ گوشتی و تخم گذار دچار کاهش شده‌ایم و اگر این موضوع حل نشود، در تامین گوشت سفید دچار مشکل خواهیم شد. دولت نباید پای خود را در زمینه تولید برق کنار بکشد. امروز در کارخانجات خوراک دام ۸ نیروگاه داریم اما با توجه به اقتصاد انرژی انگیزه‌ای برای سرمایه‌گذاری در این زمینه وجود ندارد.

با تغییر وضعیت مشهد از قرمز به نارنجی

کتابخانه‌های آستان قدس رضوی بازگشایی شد

دنیای اقتصاد- معاون کتابخانه‌های سازمان کتابخانه‌ها، موزه‌ها و مرکز اسناد آستان قدس رضوی گفت: بعد از بیش از ۲ ماه تعطیلی در موج پنجم کرونا با تغییر وضعیت کرونایی مشهد از قرمز به نارنجی، کتابخانه‌های آستان قدس در مشهد و بسیاری از شهرهای کشور خدمات امانت کتاب را از سر گرفتند.

به گزارش ایرنا، حسین خسروی افزود: پس از یک دوره تعطیلات کرونایی، کتابخانه‌های وابسته به آستان قدس رضوی در تمامی شهرهای دارای وضعیت نارنجی کرونایی ارائه خدمات خود را در سطح امانت کتاب از سر گرفتند و این در حالی است که سالن‌های مطالعه همچنان تعطیل است.

وی ادامه داد: در زمان تعطیلی، خدمات کتابخانه مرکزی آستان قدس رضوی از طریق فضای مجازی و درگاه کتابخانه دیجیتال این آستان مقدس انجام می‌شد. بعد از بازگشایی کنونی نیز خدمات امانت کتاب با رعایت شیوه‌نامه‌های بهداشتی و به صورت مخزن بسته خواهد بود.

معاون کتابخانه‌های آستان قدس رضوی گفت: کتابخانه مرکزی این آستان مقدس از ساعت هفت تا ۱۹ و کتابخانه‌های وابسته در ساعات اداری به اعضای خود خدمات ارائه خواهند داد.وی افزود: تالار محققان کتابخانه مرکزی آستان قدس رضوی همچنان به صورت شبانه روزی در اختیار پژوهشگران قرار دارد و کتابخانه اهل بیت (ع) در صحن امام حسن مجتبی (ع) حرم مطهر رضوی و جنب دانشگاه رضوی نیز از ساعت هفت تا ۱۹ خدمات امانت و مطالعه کتاب ارائه می‌دهد.

سازمان کتابخانه های آستان قدس رضوی شامل کتابخانه مرکزی و ۱۰ کتابخانه تخصصی در حرم مطهر رضوی و ۵۸ کتابخانه وابسته در دیگر نقاط کشور است.

اخبار کوتاه

شهردار جدید مشهد: درها باید به روی سرمایه‌گذاران گشوده شود

دنیای اقتصاد- شهردار مشهد گفت: برای اینکه بتوانیم مشهد را در خور مردم این کلانشهر اداره و آن را به واقعیتی که باید، نزدیک کنیم، نیازمند گشودن درها به روی سرمایه‌گذاران داخلی و بین‌المللی هستیم و انگیزه و تلاش مدیریت شهری باید تبدیل مشهد به بهشت سرمایه‌گذاران باشد. به گزارش روابط عمومی شهرداری مشهد، سید عبدالله ارجائی گفت: نباید بلایی که سر برنامه چشم‌انداز ۲۰ ساله آمده، بر سر برنامه‌های محلی نیز بیاید و پیگیری این موضوع، وظیفه رسانه‌هاست. شهردار مشهد بیان کرد: من ۱۹ راهبرد و ۱۸ چرخش تحول‌آفرین به شورای شهر و مردم ارائه کردم اما چرا هیچ‌کس نمی‌گوید الگوی خادم، زائر و مجاور چه ایراداتی دارد؟ ارجائی خاطرنشان کرد: باید زبان مشترک با رسانه ایجاد شود وگرنه دچار چندفرهنگی موجود در جامعه می‌شویم. نباید گفتمان مدیریت شهری، رسانه و درخواست مردم با یکدیگر تفاوت داشته باشد. در غیر این صورت، علی‌رغم اینکه بگویند چه شهردار خوبی است، اینقدر کیلومتر آسفالت شده است و مواردی از این دست، با شکست مواجه خواهیم شد.

احیای ۵۰ محدوده معدنی در خراسان رضوی

ایسنا- معاون امور معادن و صنایع معدنی سازمان صمت خراسان رضوی گفت: طی ۵ ماهه ابتداء سال جاری ۵۰ محدوده معدنی در استان احیا شده و احیاء معادن نسبت به مدت زمان مشابه سال گذشته ۱۵ درصد افزایش داشته است. محمد توکلی در خصوص تعداد محدوده‌های معدنی احیا شده در خراسان رضوی طی سال جاری اظهار کرد: طی ۵ ماهه ابتداء سال جاری ۵۰ محدوده معدنی در استان احیا شده است. وی افزود: احیاء معادن نسبت به مدت زمان مشابه سال گذشته ۱۵ درصد افزایش داشته است. معاون امور معادن و صنایع معدنی سازمان صمت خراسان رضوی درباره تعداد معادن فعال تا پایان سال ۹۹ عنوان کرد: تا پایان سال گذشته ۴۹۶ معدن در استان فعال بوده است. توکلی با اشاره به معادن غیر فعال استان گفت: همچنین تا پایان سال گذشته ۴۵۲ معدن در استان غیرفعال بوده است. وی تصریح کرد: احیاء و فعال‌سازی ۱۲۰ محدوده معدنی در سال ۹۹ باعث اشتغالزایی ۹۷۰ نفر شده است.

فرونشست زمین یک هتل در مشهد تکذیب شد

ایسنا- معاون گردشگری اداره کل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی خراسان رضوی با تکذیب خبر فرونشست زمین یک هتل در مشهد گفت: زمین هیچ هتل یا واحد اقامتی تحت نظارت این اداره کل فرونشست نداشته است. یوسف بیدخوری اظهار کرد: طبق اخبار ساختمانی در خیابان امام رضا(ع) ۱۰ مشهد دچار حادثه شده که این ساختمان هیچگونه مجوزی برای فعالیت به عنوان واحد اقامتی از این اداره کل را نداشته است. وی یادآور شد: این واحد به صورت غیرمجاز در حال بهره‌برداری بود که اداره کل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی استان پلمپ این واحد را از اداره اماکن عمومی استان درخواست کرده بود. بیدخوری با اشاره به فعالیت بیش از ۲۳۰۰ واحد تاسیسات گردشگری در استان تاکید کرد: با توجه به تاثیرگذاری رسانه‌ها بر افکار عمومی درخواست می‌شود که رسانه‌ها در استفاده صحیح برای تشخیص واحدهای اقامتی مجاز از غیرمجاز دقت لازم را داشته باشند چراکه ارائه اطلاعات اشتباه موجب آسیب به واحدهای اقامتی مجاز می‌شود.

لغو پروازهای شرکت العراقیه از فرودگاه مشهد

ایرنا- مدیر روابط عمومی فرودگاه‌های خراسان رضوی گفت: پروازهای مسافربری ۲۸ شهریور ماه شرکت هواپیمایی العراقیه از مبدا فرودگاه بین‌المللی شهید هاشمی‌نژاد مشهد لغو شد.

حسن جعفری افزود: طبق برنامه این شرکت هواپیمایی قرار بود یکشنبه پنج پرواز مسافربری را در مسیرهای هوایی بغداد - مشهد - بغداد، بغداد - مشهد - نجف و نجف - مشهد - نجف انجام دهد. وی ادامه داد: شرکت هواپیمایی العراقیه بامداد امروز لغو همه این پروازهای مسافربری را از طریق فرودگاه بین‌المللی شهید هاشمی‌نژاد مشهد اعلام کرد. مسافر یکی از همین پروازها هم به ایرنا گفت: علت لغو پرواز صادر نشدن روادید برای ورود به خاک عراق از سوی پلیس مهاجرت آن کشور است. این در حالی است که شرکت هواپیمایی العراقیه پیش از این اعلام کرده بود از ۲۴ شهریور ماه جاری تا نخستین روز مهر ماه آتی به صورت ویژه در مسیر مشهد - نجف روزانه سه پرواز مسافربری خواهد داشت.فرودگاه بین‌المللی شهید هاشمی‌نژاد مشهد با گستره ۵۴۰ هکتاری، پس از مهرآباد تهران دومین فرودگاه پرترافیک کشور است که پیش از شیوع کرونا بطور میانگین روزانه ۱۸۰ پرواز و در زمان اوج مسافرت‌ها تا ۲۵۰ پرواز ورودی و خروجی روزانه در آن انجام می‌شد.

وزش باد در خراسان رضوی سرعت می‌گیرد

ایرنا- کارشناس مرکز پیش بینی هواشناسی خراسان رضوی گفت: وزش باد در مناطق مختلف این استان شدت می‌گیرد و این شرایط تا روزهای میانی هفته جاری ادامه می‌یابد. سارا حکمی افزود: امروز وزش باد به‌ویژه در نیمه شرقی خراسان رضوی همراه با گرد و غبار پیش بینی شده که کاهش میدان دید و کیفیت هوای ناسالم را در بردارد. کارشناس مرکز پیش بینی هواشناسی خراسان رضوی با اشاره به روند کاهشی دمای هوا در این استان تا پایان هفته جاری گفت: بیشینه دمای هوای امروز مشهد بین ۳۰ تا ۳۱ درجه پیش بینی شده است.